
ROMÂNIA

Acord de asistență tehnică pentru consolidarea sistemului de asigurare a calității în învățământul superior din România (P157508)

Livrabil 2.1

Draft Recomandări pentru metodologia de clasificare a instituțiilor de învățământ superior

Aprilie 2018

Competența face diferența! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă, cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European

---

Acest raport a fost transmis în baza Acordului de asistență tehnică pentru consolidarea sistemului de asigurare a calității în învățământul superior din România semnat între Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior și Banca Internațională de Reconstrucție și Dezvoltare în data de 24 iulie 2017. Raportul corespunde Livrabilului nr. 2.1 din acest acord.

Declarație de declinare a responsabilității

Acest raport este un produs al Băncii Internaționale de Reconstrucție și Dezvoltare / Banca Mondială. Constatările, interpretarea și concluziile exprimate în acest raport nu reflectă în mod necesar punctele de vedere ale Directorilor Executivi ai Băncii Mondiale sau ale guvernelor pe care le reprezintă. Grupul Băncii Mondiale nu garantează acuratețea datelor cuprinse în acest raport.

Acest raport nu reprezintă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Declarație privind drepturile de autor

Raportul intră sub incidența drepturilor de autor. Copierea și / sau transmiterea unor părți ale acestuia fără permisiune poate reprezenta o încălcare a legislației în vigoare.

Pentru a obține permisiunea de a copia sau republica orice parte a acestui document, vă rugăm să transmiteți o solicitare către: (i) Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (Bd. Mărăști nr. 59, București, România); sau (ii) Grupul Băncii Mondiale din România (Str. Vasile Lascăr, nr. 31, et. 6, sector 2, București, România).

Metodologie și indicatori pentru clasificarea
universităților din România - propunere

Versiunea a 2-a
(include și ierarhizarea programelor de studii)

Cuprins

Introducere	6
Abordarea care stă la baza Instrumentului de informare pentru clasificarea universităților și ierarhizarea programelor de studii.....	10
Colectarea datelor: Strategii și instrumente.....	17
Gruparea universităților în clasele A, B și C	22
Indicatori pentru componentele <i>Profil și Ierarhizare</i>	30
Posibilele utilizări ale Instrumentului de informare	48
Pașii următori.....	51
Anexa I: Detalierea indicatorilor pentru componenta <i>Profil</i>	55
Anexa II: Algoritmi și formule pentru o parte din indicatorii din componenta <i>Profil</i>	69
Dimensiunea 1: Educație	69
Dimensiunea 2: Cercetare	70
Dimensiunea 3: Internaționalizare.....	72
Dimensiunea 4: Dezvoltare regională și socială.....	75
Dimensiunea 5: Transfer de cunoștințe	78
Dimensiunea 6: Profilul studenților.....	80

Figuri

Figura 1. Instrumentul de informare - Procese și produse.....	9
Figura 2. Etapa 1 din procesul de încadrare a universităților în clasele A, B și C.....	28
Figura 3. Etapa 2 din procesul de încadrare a universităților în clasele A, B și C.....	29
Figura 4. O opțiune de acces al utilizatorilor la componenta de clasificare a Instrumentului de informare	50

Tabele

Tabelul 1. Set de indicatori descriptivi - propunere	20
Tabelul 2. Indicatori sugerați pentru componenta Grupare în categorii	26
Tabelul 3. Dimensiuni și indicatori pentru componenta Profil.....	33
Tabelul 4. Natura adecvată a indicatorilor de performanță existenți în România în scopul ierarhizării programelor de studii.....	41
Tabelul 5. Indicatori din metodologia actuală CNFIS privind finanțarea suplimentară – pentru cercetare	45
Tabelul 6. Indicatori actuali ai capacității de inserție profesională în BURS.....	47
Tabelul 7. Agendă propusă pentru consultările publice	51
Tabelul 8. Calendarul propus	54

Abrevieri și acronime

ANOSR	Alianța Națională a Organizațiilor Studentești din România
ARACIS	Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior
CENSIS	Centru de Studii în Investiții Sociale
CHE	Centrul pentru Învățământ Superior
CNFIS	Consiliul Național al Finanțării Învățământului Superior
CNR	Consiliul Național al Rectorilor
ÎȘ	Instituție de Învățământ Superior
TIC	Tehnologiile Informației și Comunicațiilor
MEN	Ministerul Educației Naționale
INS	Institutul Național de Statistică
BM	Banca Mondială

Introducere

1. Prezentul document este a doua versiune a proiectului de metodologie pentru clasificarea universităților din România, incluzând recomandări privind ierarhizarea programelor de studii. Acest document a fost elaborat în cadrul Acordului pentru Servicii de Asistență Tehnică dintre Banca Mondială (BM) și ARACIS al cărui scop este creșterea capacităților Ministerului Educației Naționale (MEN) și ARACIS de a administra sistemul de asigurare a calității în învățământul superior din România pentru creșterea performanței, calității și eficienței învățământului superior din România. Această a doua versiune a metodologiei include feedback-ul transmis de părțile interesate, transmis în format tipărit, prin e-mail sau în întâlniri directe, asupra primei versiuni a draftului de metodologie pentru clasificarea universităților. Prima versiune a fost transmisă în decembrie 2017, iar recomandările privind ierarhizare programelor de studii, în ianuarie 2018.

2. Metodologia de clasificare și propunerile privind dezvoltarea unei metodologii de ierarhizare a programelor de studii sunt prezentate ca părți integrante ale unui „Instrument de informare” care conține gruparea în clase a universităților impusă de Legea educației naționale nr. 1 din 2011 din România¹. Instrumentul de informare propus are trei componente:

- *Gruparea în categorii* a universităților, care integrează cerința legală de a clasifica universitățile,
- *Profilul* universităților, care completează cerința legală de clasificare a universităților, și
- *Ierarhizarea* programelor de studii, conformă cerințelor legale, însă definită în funcție de domeniile de studiu, conform legislației actuale care reglementează organizarea universităților.²

3. Componenta *Grupare în categorii* se concentrează pe gruparea universităților în clasele A, B, și C, așa cum prevede Legea educației naționale. Conform acesteia, în clasa A intră universitățile centrate pe educație; în clasa B, universități de educație și cercetare științifică sau universități de educație și creație artistică; iar în clasa C, universități de cercetare avansată și educație.³ Propunerea prezentată în acest document de a încadra universitățile în categoriile A, B, și C urmărește să sublinieze că aceste trei categorii fac referire la o clasificare a universităților care le grupează în funcție de gradul diferit de concentrare a activităților asupra predării și a cercetării și că acest lucru nu reflectă o diferență în calitate. În consecință, propunerea constă în definirea încadrării universităților în aceste clase bazându-se în principal pe indicatorii de activitate și demografici și nu pe indicatorii de performanță. Astfel, gruparea universităților în categorii se aliniază la conceptul de „clasificare” din practica internațională

---

¹Legea educației naționale nr. 1/2011, art. 193, alin. 4.

² Hotărârea Guvernului nr. 140/2017 este în vigoare în prezent. <http://www.cnfis.ro/legislatie/documente-constitutive/legislatie/>

³Legea educației naționale nr. 1/2011, art. 193, alin. 4

în domeniu⁴ și la perspectiva procesului Bologna asupra folosirii instrumentelor ce asigură transparența în vederea informării privind oferta diversificată din învățământ superior.⁵

4. În plus, componenta *Grupare în categorii* reflectă solicitarea MEN de a lua în considerare tipurile de universități care se încadrează în categoriile A, B și C. S-a convenit că tipurile de universități vor fi definite plecând de la domeniile fundamentale în care acestea sunt specializate, conform legislației în vigoare⁶ și a numărului de studenți înscriși pe domeniu. Prin urmare, documentul propune o strategie de încadrare a universităților în aceste trei categorii, lucru care face posibilă respectarea cerinței legale de a aloca o universitate per o singură clasă dar, în același timp, oferă o opțiune prin care este posibilă păstrarea informațiilor referitoare la domeniile fundamentale de specializare ale universităților.

5. Componenta *Profil* completează clasificarea universităților cuprinse în componenta *Grupare în categorii*. În timp ce *Gruparea în categorii* e conformă cu legea prin faptul că universitățile sunt clasificate în funcție de concentrarea activității acestora asupra cercetării și/sau a predării, componenta *Profil* oferă indicatori suplimentari de luat în considerare în identificarea diferitelor tipuri de universități care formează sectorul învățământului superior din România. De exemplu, acesta include indicatori referitori la mărimea instituțiilor, diversitatea ofertei de programe de studii, legătura cu regiunea și profilul populației de studenți. Concentrându-se pe evidențierea diversității orizontale a sistemului, componenta *Profil* are la bază indicatori care analizează activitățile și datele demografice ale instituțiilor.

6. Componenta *Ierarhizare* urmărește să arate performanța programele de studii oferite pe diverse dimensiuni. Prin urmare, la baza ierarhizării trebuie să stea indicatori de performanță care evaluează calitatea ofertei. Cu toate acestea, dimensiunile nu se vor limita la cercetare, așa cum este cazul componentei *Grupare în categorii*, conform definiției date de lege privind clasele A, B și C, și vor include atât evaluări cantitative, cât și evaluări calitative.

7. Prezenta propunere recomandă ca cele două componente *Profil* și *Ierarhizare* să rămână două elemente fundamentale distincte ale metodologiei. Argumentul constă în tipurile diferite de informații de care au nevoie și pe care le pot furniza. Având în vedere că *Profilurile* universităților oferă o imagine a diversității orizontale a sistemului de învățământ superior, iar *Ierarhizările* oferă informații privind performanța și calitatea programelor de studiu, structura acestor două părți ale Instrumentului de informare necesită utilizarea unor

---

⁴ Consultați, de exemplu, Clasificarea Carnegie sau U-Map descrise ulterior în acest document dar și analizele și exercițiile de clasificare academică precum Daraio et al. (2011) *The European university landscape: A micro characterization based on evidence from the Aquameth project*, *Research Policy* 40 (2011) 148–164; Niederl, A. et.al. (2014) *Mapping the European higher education landscape: new insights from the EUMIDA project* in Bonaccorsi, A. ed. *Knowledge, diversity and performance in European Higher Education*, Cheltenham and Massachusetts: Edward Elgar; De la Torre et.al. (2015) *¿Existen diferentes tipologías de universidades en España? Una primera aproximación in Investigaciones de Economía de la Educación*, 10: 231-251; Coates, H. et. al. (2013) *Profiling diversity of Australian universities*, Research Briefing, ACER and LHMartin Institute or Tertiary Education Leadership and Management (June); Ziegele, F. (2013) *Classification of Higher Education Institutions: The European Case in Pensamiento Educativo*. *Revista de Investigación Educativa Latinoamericana* 2013, 50(1), 76-95; Brunner, J. J. (2015) *On the Classification of Universities in Pensamiento Educativo*. *Revista de Investigación Educativa Latinoamericana* 2013, 50(1), 115-129; van Vught, F. (2009) "Diversity and differentiation in higher education" in F. van Vught (Ed.) *Mapping the higher education landscape. Towards a European classification of higher education* (1–16). Dordrecht: Springer.

⁵ Vercauysse, N and V. Proteasa (2012) *Transparency Tools across the European Higher Education Area*. Report of the Bologna Process Working Group on Transparency Tools, 2009-2012.

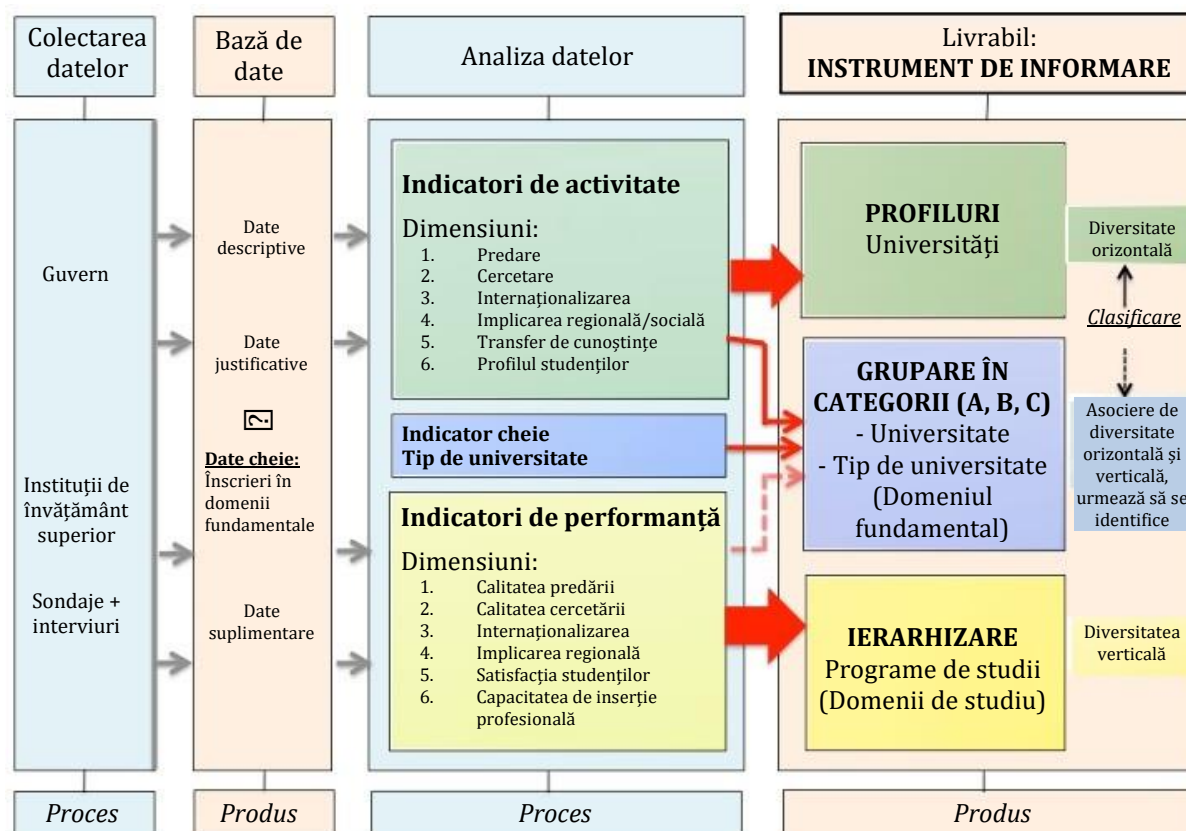
⁶ Hotărârea Guvernului nr. 140/2017 în vigoare. <http://www.cnfis.ro/legislatie/documente-constitutive/legislatie/>

tipuri diferite de indicatori. Drept urmare, în cazul indicatorilor de *Profil*, accentul cade pe volume și demografie, iar în cazul *Ierarhizărilor* accentul cade pe calitate și realizări. Pentru prima parte, indicatorii vor fi organizați pe șase dimensiuni – predare, cercetare, implicare internațională, regională și socială, transferul de cunoștințe și profilul studenților. Pentru a doua parte, dimensiunile recomandate sunt calitatea predării, calitatea cercetării, satisfacția studenților, capacitatea de inserție profesională și implicarea la nivel regional.

8. Însă, cele trei componente ale Instrumentului de informare propuse sunt interconectate la trei niveluri. În primul rând, datele care stau la baza indicatorilor pot fi aceleași și pot proveni din aceeași bază de date. De exemplu, numărul de studenți înscriși va fi utilizat atât pentru elaborarea indicatorilor de activitate cât și a indicatorilor de performanță. În al doilea rând, pot exista suprapuneri ale indicatorilor care vor fi utilizați pentru construirea fiecăreia dintre aceste componente, în special în cazul componentei *Grupare în categorii*, ce va fi construită din combinația indicatorilor care, într-o măsură în care urmează a se stabili, stau la baza celorlalte două componente. În al treilea rând, informațiile oferite la fiecare dintre aceste componente se pot asocia cu informațiile celorlalte componente, în diferite căutări pe care utilizatorii le pot face când accesează Instrumentul de informare. De exemplu, un angajator ar putea fi interesat de universitățile care au legături puternice cu regiunea (*Profil*), după care ar putea analiza programele de studii cu o performanță mai bună din universitățile selectate (*Ierarhizare*) în scopul recrutării de absolvenți. În mod similar, un potențial student ar putea fi interesat de o universitate cu o performanță ridicată într-un domeniu de studiu dat (*Ierarhizare*) după care ar dori să selecteze o universitate care acordă prioritate predării (*Grupare în categorii*).

9. Pentru crearea Instrumentului de informare propus, vor fi necesare un set de procese și o bază de date pentru suport. În prima etapă, pentru crearea Instrumentului de informare vor fi necesare culegerea și colectarea datelor care, în unele cazuri, sunt deja colectate de către agențiile centrale, iar în alte cazuri trebuie culese ad hoc în scopul populării acestui Instrument de informare. A doua etapă constă în dezvoltarea unei baze de date pentru a centraliza datele colectate. A treia etapă constă în analiza datelor colectate pe baza tipurilor de indicatori propuși pentru acest instrument – indicatori de activitate și de performanță. După cum s-a explicat mai sus, o parte dintre acești indicatori vor folosi aceleași date. În cele din urmă, rezultatele acestor analize vor fi prezentate sub forma unei *Ierarhizări* a programelor de studii, a unui *Profil* al instituțiilor și a *Clasificării* acestora în categoriile A, B și C prevăzute de lege, după cum s-a explicat mai sus. La acest nivel de rezultate, utilizatorii vor avea posibilitatea să efectueze diferite căutări în care se pot asocia indicatorii celor trei componente ale instrumentului de informare. Figura 1 de mai jos prezintă vizual aceste procese și rezultate și, după ce oferă mai multe detalii, o secțiune finală a acestui document va ilustra moduri diferite în care ar putea fi utilizat Instrumentul de informare.

Figura 1. Instrumentul de informare - Procese și produse

10. Metodologia și indicatorii propuși în prezentul document vor fi supuși consultării cu principalii factori interesați din sistemul de învățământ superior din România - universități, studenți, decidenți politici, cercetători și angajatori. Toți aceștia sunt în același timp și potențiali utilizatori ai acestui Instrument de informare. În urma observațiilor și feedback-ului obținute în etapa de consultare, metodologia și indicatorii vor fi rafinați, testați în cadrul unui pilotări și, după realizarea noilor redefiniri și ajustări în baza pilotării, o metodologie și un set final de indicatori vor fi propuși pentru pregătirea și implementarea unei clasificări a universităților, inclusiv clasificarea universităților și recomandări privind ierarhizarea programelor de studii din România.

11. Prezentul document cuprinde șase secțiuni, pe lângă această introducere, și două anexe. Prima secțiune explică abordarea clasificărilor și a ierarhizării care stau la baza Instrumentului de informare propus în document. A doua secțiune prezintă procesul de colectare a datelor. A treia secțiune se concentrează asupra componentei *Grupare în categorii* a Instrumentului de informare și pune la dispoziție o metodologie de încadrare a universităților în categoriile A, B și C, așa cum sunt definite acestea în legea menționată anterior. În a patra secțiune, se discută componentele *Profiluri* și *Ierarhizare* ale Instrumentului de informare, oferind sugestii privind indicatorii, argumentări ale motivelor pentru alegerea lor, inclusiv câteva alternative. A cincea secțiune propune diferite forme în care Instrumentul de informare ar putea fi utilizat de diferite tipuri de utilizatori, iar o secțiune finală trasează pașii următori, inclusiv o propunere cu privire la organizarea consultărilor publice cu părțile interesate. În anexe sunt disponibile mai multe detalii privind indicatorii sugerați pentru componenta *Profil* și algoritmi pentru indicatorii selectați.

Abordarea care stă la baza Instrumentului de informare pentru clasificarea universităților și ierarhizarea programelor de studii

12. Până în prezent, cele mai utilizate abordări ale clasificării universităților le grupează pe baza definițiilor tradiționale și conform legislațiilor specifice. Cazurile Germaniei și Franței,

Caseta 1: Clasificarea instituțiilor de învățământ superior în Danemarca

Academii de afaceri:

Oferă programe de diplomă de ciclu scurt și ciclu unu, cu orientare profesională.

Colegii universitare:

Oferă programe de diplomă din primul ciclu, cu orientare profesională.

Instituții de învățământ și formare în domeniul maritim:

Oferă programe de diplomă de ciclu scurt și ciclu unu, cu orientare profesională.

Universități de cercetare generală și specializată:

Oferă programe de diplomă de ciclu unu, doi și trei în discipline academice.

Instituții la nivel de universitate:

Oferă programe de diplomă de ciclu unu, doi și trei în discipline academice în domenii precum arhitectură, design, muzică, arte frumoase și ale spectacolului.

Sursa: <https://ufm.dk/en/education/recognition-and-transparency/transparency-tools/europass/diploma-supplement/standardbeskrivelse-danish-higher-education->

cu sistemele lor de „Universitäten” și “Fachhochschulen” (universități de științe aplicate) și, respectiv, „universités” și “grandes écoles”, sunt printre cele mai bine cunoscute și clar stabilite din Europa. Multe alte țări din regiune își organizează sistemele de învățământ superior după coordonate similare, inclusiv, spre exemplu, Danemarca și Belgia. Astfel, aceste clasificări au la bază misiunea definită prin lege sau accentul pe disciplinele specifice și, de regulă, organizează instituțiile de învățământ superior în universități tehnice, academii, politehnici, etc. Măsura în care o universitate aparține sau nu fiecăreia dintre aceste categorii este dată de statutul juridic prevăzut în regulamentele instituțiilor.⁷ În unele țări, aceste categorii nu sunt stabilite prin legislație însă legitimitatea lor vine din acceptarea lor teoretică și tradițională și din uz, cum este cazul Chile.⁸

13. Ca urmare a unui proces dublu, de eterogenizare – datorat în principal extinderii sistemului – și de omogenizare – datorat parțial influenței ierarhizărilor – a spațiului global al învățământului superior, s-au depus eforturi importante în încercarea de a se trasa o imagine mai clară asupra acestui scenariu nou și în schimbare. În linie cu aceste evoluții, obiectivul cheie al abordării clasificărilor adoptate pentru România, în prezentul raport, constă în crearea unei imagini asupra sistemului național de învățământ superior care să evidențieze diversitatea instituțiilor dincolo de definițiile juridice, teoretice sau tradiționale. În acest scop, la baza clasificării ar trebui să stea culegerea și analiza datelor unui număr multiplu de dimensiuni. Imaginea nu va fi doar un instantaneu al acestor instituții, ci va permite comparații mai dinamice, precum și identificarea modificărilor survenite în timp, pe măsură ce clasificarea va evolua pe parcursul anilor.⁹

⁷ Ziegele, F. (2013) “Classification of Higher Education Institutions: The European Case”, *ibid*: 77.

⁸ Brunner, J. J. (2015) “On the Classification of Universities”, *ibid*.

⁹ Ziegele (2013) “Classification of Higher Education Institutions: The European Case”, *ibid*

14. Există exemple de clasificare a universităților bazate pe date, care evidențiază diversitatea acestora printr-o abordare multidimensională. Cele mai cunoscute sunt U-Map

– finanțată de Uniunea Europeană - și clasificarea Carnegie, existentă¹⁰ în Statele Unite de la sfârșitul anilor 1960 (a se vedea Caseta 2). De asemenea, în prezent o serie de ierarhizări adoptă o abordare multidimensională și ghidate de utilizatori. De exemplu: U-Multiranking, finanțată de către Uniunea Europeană, CHE Ranking¹¹, aplicată în Germania, Austria și Elveția și care a fost replicată aproape întocmai în „StudyChoice” în Olanda¹² și în Sistemul bulgar de ierarhizare a universităților, BURS¹³. Fiecare dintre aceste cazuri este implementat diferit, în funcție de obiectivele centrale diferite și de contextele instituționale diferite în care se desfășoară. În timp ce Carnegie, de exemplu, pornește de la primul nivel definit prin lege al clasificării învățământului postliceal pentru a oferi apoi o imagine mai detaliată asupra acestor instituții, ierarhizarea CHE culege date folosind chestionare aplicate personalului universitar și studenților și colectează date administrative direct de la universități.

15. În cazurile de ierarhizări multidimensionale însă, poziționarea centrală a ierarhizării reduce posibilitatea de a evidenția și valoriza diversitatea sistemelor respective de învățământ superior. De aceea, propunerea prezentată încearcă să ofere posibilitatea de a distinge clar componenta acestui Instrument de informare care ierarhizează programele de studii universitare de componentele care oferă posibilitatea de a evidenția o varietate de aspecte ce caracterizează universitățile și prin care nu se pot emite în mod direct judecăți de valoare. De exemplu, orientarea regională față de orientarea internațională nu indică efectiv că o universitate este mai bună sau mai slabă; în mod similar, un procent mai mare de studenți maturi nu indică o calitate mai mare sau mai scăzută a unei instituții. Valoarea acordată acestor tipuri de caracteristici va depinde de nevoile celor care utilizează Instrumentul de informare – o întreprindere locală ar putea utiliza instrumentul pentru a căuta parteneriate cu universitățile implicate puternic la nivel regional; un student matur ar putea prefera un mediu instituțional unde personalul este mai familiarizat cu așteptările și nevoile acestui tip de studenți.

Caseta 2: Clasificările Carnegie (SUA)

Acestea se concentrează pe instituțiile de învățământ postliceal (colegii și universități care eliberează diplome), așa cum sunt acestea înregistrate în sistemul Centrului Național de Statistică privind Învățământul din SUA. Sistemul este format din 6 (șase) clasificări distincte, dar intercorelate. Fiecare dintre ele acoperă „dimensiuni” diferite ale instituțiilor:

- **Clasificarea de bază**
În funcție de nivelul de studiu în care instituțiile acordă majoritatea diplomelor (de învățământ superior de scurtă durată, de licență, de master, studii doctorale)
- **Clasificarea în funcție de studii universitare de licență.** Pe programe de studii și combinația de diplome acordate
- **Clasificarea în funcție de studii universitare de master și doctorat**
În funcție de domeniile de studiu și tipul de diplome universitare acordate
- **Clasificarea în funcție de profiluri la înscriere**
În funcție de nivelul de studiu în care studenții se înscriu în mod predominant
- **Clasificarea în funcție de profilurile din ciclul I de învățământ superior**
În funcție de statutul înscrierii (modalitate), selectivitate și transferuri
- **Clasificarea în funcție de dimensiune și organizare**
În funcție de durata cursurilor de studiu, numărul de înscrieri, situația rezidențială a studenților din ciclul I

Sursa: <http://carnegieclassifications.iu.edu/>

¹⁰ <http://carnegieclassifications.iu.edu/index.php>

¹¹ <https://ranking.zeit.de/che/en/>

¹² <https://www.studiekeuze123.nl/>

¹³ <http://rsvu.mon.bg/rsvu3/?locale=en#DocsPlace>

Caseta 3: Comparație între U-Map și U-Multirank

Ambele au fost elaborate de universități europene și factori interesați cheie
În ambele, participarea instituțiilor de învățământ superior este voluntară și directă (nu se face prin intermediul autorităților guvernamentale)

Ambele sunt multidimensionale, pe platformă web și ghidate de utilizatori
Ambele acoperă indicatori pe dimensiunile de cercetare, predare și învățare, schimb de cunoștințe, internaționalizare și implicare regională

U-Map include și dimensiunea profilul studentului
U-Map arată **ce** face o instituție de învățământ superior și cum se compară cu alte instituții din întreaga lume
U-Map produce „diagrame solare” care oferă o imagine a măsurii în care o instituție de învățământ superior este angajată în diferitele dimensiuni ale activității instituționale

U-Multirank vizualizează **cât de bine** funcționează instituțiile de învățământ superior în contextul profilului lor instituțional. Prin urmare, este strâns legat de U-Map, deoarece adaugă aspectul de performanță la cartografiere.

U-Multirank permite compararea instituțiilor comparabile și a domeniilor disciplinare în care acestea sunt active.

Sursa: Jongbloed et.al. (2013) U-Map and U-Multirank: profiling and ranking tools for higher education institutions. (U-Map și U-Multirank: instrumente de profilare și clasificare pentru instituții de învățământ superior). Lucrare prezentată în componenta 5 la Forumul anual EAIR 35 din Rotterdam, Olanda.

16. Pentru adoptarea unei abordări bazate pe date care urmărește să evidențieze diversitatea orizontală, este necesară depășirea formatelor de ierarhizare pentru a prezenta caracteristici distincte ale universităților. Tipul de diversitate favorizat de această abordare multidimensională și orientată pe utilizator nu urmărește să le ierarhizeze într-o ordine verticală, ca în cazul ierarhizărilor, ci să le diferențieze pe orizontală în funcție de diferențele funcționale cheie și de cele demografice.¹⁴ Abordarea cu privire la clasificări propusă în prezentul document evidențiază scopul său ca instrument al transparenței care se poate dovedi de ajutor în informarea și susținerea unei diversități de factori interesați.¹⁵ De exemplu, conducerea ÎȘ ar putea utiliza clasificarea pentru a identifica decalajele din modul în care furnizează serviciile și pentru a vizualiza neconcordanțele între misiunile și acțiunile acestora. Utilizată raportat la informațiile furnizate în componenta *Ierarhizare*, clasificarea poate sprijini instituțiile să stabilească repere de comparație în legătură cu alte universități sau domenii specifice de studii, comparabile. Prin urmare, în timp ce componenta *Ierarhizare* a acestui Instrument de informare le va permite utilizatorilor să acceseze informații referitoare la performanțele fiecărei universități în diferite domenii de studiu în care activează, Instrumentul de informare ca întreg va face posibilă vizualizarea informațiilor respective raportate la caracteristicile distincte ale instituțiilor.

17. O abordare bazată pe date implică, de asemenea, și depășirea formelor de clasificare bazate pe lege. Pe de o parte, un punct de plecare esențial al componentei *Grupare în*

¹⁴ Teichler, U. (2007) *Higher Education Systems: Conceptual Frameworks, Comparative Perspectives, Empirical Findings*. Rotterdam: Taipei.

¹⁵ Vercruyse, N and V. Proteasa (2012) *Transparency Tools across the European Higher Education Area*, *ibid*.

categoria a clasificării este definiția dată de Legea națională a educației claselor de universități în raport cu diferențele în atenția pe care universitățile o acordă educației și/sau cercetării. În plus, după cum s-a discutat și s-a convenit cu Ministerul Educației și ARACIS, această *Grupare în categorii* va integra posibilitatea accesării informațiilor despre categoriile de universități în raport cu domeniile lor fundamentale de specializare care sunt, la rândul lor, revizuite prin lege în fiecare an.¹⁶ Pe de altă parte, din moment ce componentele Instrumentului de informare vor fi utilizate interconectat, clasificarea bazată pe lege care stă la baza componentei *Grupare în categorii* va fi completată de informațiile furnizate în componenta *Profil* a Instrumentului care se va concentra pe dimensiuni suplimentare referitoare la funcționarea, abordările și serviciile efective oferite de universități în conformitate cu datele raportate și colectate. În plus, în timp ce domeniile fundamentale sunt stabilite prin legislație, s-a convenit ca legătura de corespondență dintre universitate și domeniile fundamentale de studii în care aceasta activează să fie stabilită în baza datelor privind procente de studenți înscriși în domeniile de studiu respective din fiecare universitate, adăugând un element de dinamism Instrumentului de informare.

18. Câteva implicații ale conceptului metodologic al acestui Instrument de informare derivă din abordarea adoptată în prezentul raport cu privire la clasificări.

Fiind bazată pe date, disponibilitatea surselor convenționale și verificabile este crucială pentru considerentele ce privesc selectarea și definirea indicatorilor. Apoi, cu precădere în ceea ce privește componenta *Profil*, dar într-o anumită măsură și componenta *Grupare în categorii*, pentru a păstra accentul pe clasificarea universităților - și nu pe crearea de clasamente, evidențind diversitatea instituțiilor de învățământ superior și nu evaluându-le, această metodologie propune ca acești indicatori să nu primească ponderi diferite. Fiecare dintre indicatorii propuși pentru componentele părții de clasificare a Instrumentului de informare trebuie considerat a avea o pondere sau importanță egală ca descriptor demografic pentru instituții.

Caseta 4: Caracteristicile cheie ale abordării adoptate cu privire la clasificare

- Evidențiază diversitatea
- Caută să diferențieze universitățile pe orizontală
- Oferă un instantaneu care susține dinamismul
- Determinată de date
- Multidimensională
- Orientată pe utilizator
- Caută să acționeze ca un instrument al transparenței

¹⁶ Hotărârea Guvernului nr. 140/2017 este în vigoare în prezent. <http://www.cnfis.ro/legislatie/documente-constitutive/legislatie/>

19. În mod similar, deși este binevenită existența unor criterii de referință pentru comparații internaționale în cazul unora dintre indicatori, acestea ar fi mai relevante pentru componenta *lerarhizare* și în utilizarea componentelor de clasificare în raport cu *lerarhizările*. Se recomandă însă ca stabilirea a priori a unor criterii de referință bazate pe experiența internațională să fie însoțită de criterii de referință care să reflecte situația din sectorul învățământului superior din România și raportat la diferite tipuri de universități din acest sector. Prin urmare, aceste din urmă criterii de referință pot fi definite în clustere de universități rezultate din aplicarea de către utilizatori a parametrilor stabiliți pentru componentele de clasificare ale acestui Instrument de informare. Altfel spus, criteriile de referință pentru universitățile centrate pe profesori (categoria A) în domeniul ingineriei pot fi diferite de cele din aceeași categorie în domeniul științelor sociale deși, în ambele cazuri, criteriile de referință vor fi stabilite raportat la performanțele observate la nivel de țară cu privire la universitățile ce au aceste caracteristici.

Caseta 5: Implicații metodologice cheie ale abordării adoptate

1. Datele trebuie să fie convenționale și verificabile:
... deoarece abordarea este bazată pe date.
2. Se va evita alocarea ponderilor pentru indicatori ai componentelor de clasificare:
... deoarece abordarea evidențiază diversitatea fără judecăți de valoare.
3. Criterii de referință referitoare la clustere de universități definite în clasificare:
... deoarece abordarea merge dincolo de diferențierea verticală și este orientată spre utilizator.

20. Metodologia recomandată pentru partea de clasificare a Instrumentului de informare constă în definirea intervalelor și a limitelor acestora, în locul alocării ponderilor pentru indicatori și stabilirii criteriilor de referință. Aceste intervale vor fi stabilite în funcție de distribuția rezultatelor pentru toate universitățile pentru a susține analiza și prezentarea eficientă a datelor. Universitățile vor fi apoi alocate pe aceste intervale diferite în funcție de

Caseta 6: Clasificarea de bază Carnegie

Clasificarea de bază clasifică instituțiile în funcție de numărul de titluri conferite la nivel de doctorat, master, licență și de scurtă durată. De exemplu, **Colegiile și Universitățile masterale sunt cele care** au acordat cel puțin 50 de titluri de masteri și mai puțin de 20 de titluri doctorale în anul în care se colectează datele pentru actualizarea clasificării.

În cadrul fiecărei categorii, clasificarea creează subgrupuri. În cazul colegiilor și universităților masterale, aceste subgrupuri sunt: Programe mai mari (au acordat cel puțin 200 de diplome de master); Programe medii (între 100-199); Programe mai mici (între 50 și 99).

În cazul universităților doctorale (clasificate ca atare dacă au acordat cel puțin 20 de diplome de doctorat într-un an înainte de colectarea datelor), subgrupurile sunt definite în funcție de nivelul lor de activitate de cercetare. Aceasta din urmă este calculată pornind de la generarea de indici bazați pe mai mulți indicatori ai activităților de cercetare, incluzând, de exemplu, cheltuieli de cercetare și dezvoltare, participările la conferințe doctorale în diferite domenii.

Sursa: <http://carnegieclassifications.iu.edu/>

propriile date. Aceste intervale ar putea fi etichetate, de exemplu, în scăzut, mediu, ridicat, ca în sistemele de clasificare U-Map și Carnegie (a se vedea Casetele 3 și 6).

21. În secțiunea referitoare la componenta *Grupare în categorii se fac recomandări cu privire la modul de agregare a datelor corespunzătoare indicatorilor de clasificare.* Cu toate acestea, procedurile specifice de agregare a datelor și de stabilire a diferitelor intervale și puncte limită între acestea pot fi discutate în timpul fazei de consultări sau în fazele de implementare și analiză ulterioară a datelor. În planificarea formei în care Instrumentul de informare va deveni disponibil publicului trebuie să se ia în considerare că prezentarea rezultatelor clasificării nu poate îmbrăca forma unui clasament al universităților, ci, raportat la obiectivul său de evidențiere a diversității pe orizontală, aceasta va avea mai degrabă un format de tip rețea.

22. Metodologia propusă pentru Instrumentul de informare nu este în conformitate doar cu evoluțiile actuale din sistemul de învățământ superior, ci și cu contextul legal și al politicilor aplicabile învățământului superior românesc. Metodologia propusă îndeplinește cerința stipulată în articolul 193, alineatul 4 din Legea educației naționale nr. 1/2011 și, făcând acest lucru, se aliniază Strategiei naționale pentru învățământ terțiar din România care stabilește, alături de alte trei condiții favorizante pentru materializarea viziunii adoptate, nevoia unui „exercițiu de clasificare *bazat pe date* care să respecte misiunile *diverse* ale instituțiilor” (sublinierea noastră).¹⁷ Mai mult, în definirea indicatorilor propuși în această metodologie și în considerentele referitoare la relevanța acestora, se iau în considerare nu doar abordarea față de clasificări și ierarhizări adoptată aici și numeroase experiențe internaționale, ci și seturi diferite de indicatori elaborați de diferiți factori interesați ai sistemului de învățământ superior din România de la adoptarea Legii educației naționale nr. 1 din 2011. Acestea includ propunerile studenților¹⁸, indicatorii metodologiei aprobate în 2011¹⁹ și indicatorii utilizați în prezent de Consiliul Național al Finanțării Învățământului Superior (CNFIS) pentru definirea finanțării universităților publice în funcție de performanțe.

23. Indicatorii incluși în componenta *Profil a metodologiei au rezultat din raționalizarea indicatorilor elaborați la nivel național care a constat într-un proces riguros de disecare, comparare, subsumare și, în anumite cazuri, redefinire a acestor indicatori.* În procesul de raționalizare s-a accentuat pe reducerea numărului de indicatori și alinierea acestora cu abordarea adoptată cu privire la clasificări în scopul prezentei metodologii care subliniază faptul că, la baza definiției indicatorilor, trebuie să stea non-judecăți de valoare. Apoi, pe baza experienței internaționale, sunt propuși noi indicatori care urmăresc să elimine decalajele identificate în acest proces de raționalizare și să dea curs solicitărilor percepute de la diferiții factori interesanți în învățământul superior din România. La selectarea și definirea indicatorilor s-au avut în vedere disponibilitatea datelor în funcție de raportările pe care instituțiile de învățământ superior deja le transmit către agențiile guvernamentale, precum și ceea ce se dorește ca universitățile să raporteze pentru a asigura comparabilitatea internațională. La fel ca în cazul metodologiei generale, selecția și definirea indicatorilor

---

¹⁷ Strategia națională pentru învățământ terțiar din România 2015-2020, p.12. *op. cit.*

¹⁸ ANOSR (fără dată) „Clasificările universitare: între utilitate și exercițiu de marketing universitar. Perspectiva studenților”, București: ANOSR.

¹⁹ Ordinul nr. 4072/aprilie 2011 „pentru aprobarea procedurii de colectare a datelor și informațiilor în vederea evaluării universităților și programelor de studii cu scopul clasificării universităților și ierarhizării programelor de studii”. Cabinetul Ministrului. Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, Anexa 1.

pentru această componentă „profil” sunt în conformitate cu Strategia națională pentru învățământ terțiar din România 2015-2020, în special cu două dintre cele patru domenii de acțiune principale: nivelul participării în învățământul terțiar, în special pentru grupurile subreprezentate și angajamentul față de economie.

24. În ceea ce privește componenta *ierarhizare*, termenul „ierarhizare” are un sens dublu în România — unul care asociază performanța cu finanțarea și altul care urmărește să promoveze transparența și accesul părților interesate la informații. Acest document propune adoptarea celui de al doilea sens. În România, termenul este utilizat atât în legătură cu sistemele de finanțare în funcție de performanțe (unde o performanță/o clasificare superioară este asociată unor sume de finanțare mai mari, conform Legii educației din 2011), dar și în legătură cu ierarhizările realizate raportat la transparență/orientate spre utilizatori, fie sub forma clasamentelor consacrate (ex. *Clasamentul Mondial al Universităților Times Higher Education*), fie prin alte tipuri de clasamente (ex. *U-Multirank*). În prezent, cea mai mare parte din fondurile publice destinate învățământului superior în România este împărțită pe trei direcții. Partea principală, ce poate ajunge la aproximativ 72,5 procente din bugetul total, este cunoscută ca „Finanțarea de bază” (FB). Aceasta este distribuită pe baza numărului de studenți înmatriculați, în funcție de disciplină. Bugetul „adițional” sau “suplimentar” (FS), de 26,5 procente din buget, reprezintă un fond ce se distribuie pe bază de performanțe. Bugetul suplimentar este în prezent împărțit în funcție de 15 indicatori²⁰ care vor fi luați în considerare în propunerile de indicatori pentru această componentă a Instrumentului de informare.

25. Cu toate acestea, metodologia de ierarhizare a programelor de studii propusă respectă tendința din ce în ce mai predominantă la nivel internațional - de a crea ierarhizări multidimensionale, orientate către utilizatori și care să furnizeze informații publicului (consultați Caseta 7). Abordarea propusă este în concordanță și cu diferitele încercări de a dezvolta o formă de ierarhizare de tip „Multi-rank” care au apărut în România, după adoptarea Legii educației naționale din 2011, inclusiv abordarea folosită pentru metodologia aprobată în anul 2011²¹. De asemenea, include recomandările MEN și ARACIS, care au fost comunicate și discutate în cadrul mai multor întâlniri care au avut loc în vederea pregătirii acestui document, începând din noiembrie 2017.

Caseta 7: Ierarhizări multidimensionale

Deschizător de drumuri a fost Centrul pentru Învățământ Superior din Germania, popularizarea fiind realizată prin proiectul *U-Multirank*, finanțat de Uniunea Europeană.

Ca și în cazul clasamentelor consacrate, utilizatorul care realizează ierarhizarea selectează un anumit set de indicatori pentru compararea instituțiilor/programelor.

Diferența este aceea că datele sunt prezentate separat pentru fiecare indicator.

Nu se încearcă realizarea unei ponderi sau cumularea datelor în toate instituțiile, motiv pentru care nu există o însumare generală a performanțelor instituțiilor, ci doar o serie de comparații pentru fiecare indicator în parte.

Cel mai adesea, clasamentele multidimensionale sunt în formate electronice interactive ce permit utilizatorilor să prelucreze datele.

Avantajul acestor clasamente este că prezintă datele dezagregat, oferind utilizatorului control asupra analizei.

²⁰ Documente privind bugetul 2017

²¹ Ordinul nr. 4072/aprilie 2011 „pentru aprobarea procedurii de colectare a datelor și informațiilor în vederea evaluării universităților și programelor de studii cu scopul clasificării universităților și ierarhizării programelor de studii”. Cabinetul Ministrului. Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, Anexa 1.

26. Ierarhizările centrate pe transparentă și multidimensionale depind de existența unor date minime care să ofere informații relevante pentru utilizatori; ținând cont de acestea, prezentul document oferă recomandări privind modul în care MEN poate dezvolta componenta *lerarhizare* a Instrumentului de informare propus. În mod specific, ceea ce vor dori să afle utilizatorii ar fi: i) condițiile de studiu din universități și ii) beneficiile fiecărui program, în special rezultatele pe piața muncii. Actualele sisteme de date privind învățământul superior românesc nu oferă aceste informații. Dintre cei 15 indicatori utilizați pentru finanțarea în funcție de performanțe, probabil doar unul sau doi, respectiv cei cu privire la orele de practică și locurile din cămine (consultați secțiunea următoare) ar fi utili într-o ierarhizare centrată pe transparentă. Încă lipsesc analizele semnificative privind condițiile de învățare (evaluările de către studenți ale coerenței și calității mediului de studiu, ca și în cazul clasamentelor *CHE* - Centrul pentru Învățământ Superior - din Germania, *Elsevier* din Olanda și *U-Multirank*), dar și analiza rezultatelor, precum procentul de finalizare a studiilor sau, spre exemplu, statisticile privind angajarea/șomajul/veniturile, cum sunt cele din Sistemul Bulgar de Clasificare a Universităților (BURS).

27. Prezentul document oferă câteva recomandări pentru componenta *lerarhizare*, care vor fi completate ulterior prin contribuții ale experților locali. Următoarele secțiuni includ sugestii cu privire la indicatorii care ar putea fi utilizați pentru a analiza dimensiuni integrate și în alte ierarhizări multidimensionale. Astfel, se va ține cont de prioritățile privind dimensiunile specifice sugerate de MEN și ARACIS, de interes pentru contextul românesc și de disponibilitatea deja cunoscută a datelor. Însă, deciziile privind relevanța, specificitatea fiecărui domeniu fundamental de studiu, viabilitatea și ponderile pentru agregarea acestor indicatori în indicii agregați vor fi luate în considerare de către experții locali, având în vedere cunoașterea directă a domeniilor corespondente.

Colectarea datelor: Strategii și instrumente

28. În această secțiune sunt prezentate detalii despre procesul de colectare a datelor, câteva implicații ale acestui proces în dezvoltarea bazei de date precum și tipurile de date pe care le va conține baza de date. De asemenea, subliniază importanța datelor cheie care vor fi extrase din această bază de date pentru a defini tipurile de universități care vor fi încadrate în clasele A, B și C.

29. Datele pentru crearea indicatorilor corespunzători celor trei componente ale Instrumentului de informare vor proveni din trei tipuri principale de surse: surse guvernamentale, surse instituționale și sondaje și interviuri ad-hoc. Primul caz se referă la informațiile care sunt deja transmise de universități către MEN, agenții de învățământ superior, pentru diverse scopuri. Cel de-al doilea caz se referă la universități în sine, de la care trebuie colectate date care nu sunt încă raportate, pentru a acoperi nevoia de date a indicatorilor care formează componentele acestui Instrument de informare. Al treilea tip de sursă va fi utilizat pentru informații care nu sunt încă colectate de agențiile guvernamentale, dar care reflectă punctele de vedere și activitățile părților interesate din sectorul învățământului superior, cum ar fi angajatorii, studenții și cadrele universitare.

30. În ceea ce privește primul tip de surse pentru colectarea datelor, sursele guvernamentale, bazele de date care colectează deja date relevante pentru indicatorii care

vor forma Instrumentul de informare propus sunt: (i) Consiliul Național al Finanțării Învățământului Superior (CNFIS); (ii) platforma națională de colectare a datelor statistice pentru învățământul superior (ANS) care a funcționat la Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării (UEFISCDI); și (iii) Portalul Extranet al Ministerului Finanțelor Publice - Sistemul național de raportare “Transparență Bugetară”.

31. Toate aceste instituții colectează datele necesare pentru diferiți indicatori propuși pentru componentele *Profil și Ierarhizare* ale Instrumentului de informare. De exemplu, pentru indicatorii propuși în componenta *Profil*, CNFIS colectează deja informații despre procentul absolvenților proveniți din medii socio-economice dezavantajate în raport cu numărul total de absolvenți. Platforma ANS a UEFISCDI conține date referitoare la absolvenți per ciclu de studii la toate nivelurile; date referitoare la raportul profesori/studenti și date referitoare la procentul de studenți internaționali înscriși per ciclu de studii față de numărul total de studenți înscriși. Sistemul național de raportare colectează date care pot fi utile pentru indicatorii cu privire la nivelul cheltuielilor realizate de universități în diferite domenii sau veniturile din subvenții și proiecte de cercetare ca procent din totalul veniturilor universității.

32. Cea mai eficientă metodă de colectare a informațiilor este conectarea la toate bazele de date guvernamentale relevante. Însă, dacă această opțiune nu este viabilă, alternativa ar fi solicitarea datelor și importarea acestora în baza de date a Instrumentului de informare.

Caseta 8: Surse de date și strategii de colectare

- Agenții guvernamentale:
Conectarea bazelor de date sau solicitarea datelor importate/exportate
- Universități:
Introducerea directă a datelor sau chestionare (on-line, poștă, telefon etc.)
- Sondaje sau interviuri:
Pentru percepție și satisfacție, însă acestea trebuie să aibă la bază studii specifice mai ample

33. În ceea ce privește a doua sursă de date, universitățile, un număr de indicatori propuși în această metodologie nu sunt raportați momentan către nicio agenție guvernamentală. De exemplu, pentru dimensiunea de cercetare și în raport cu nivelul de digitalizare, un indicator propus pentru componenta *Profil* a Instrumentului de informare este accesul universităților la bazele de date și jurnalele on-line, un tip de date care nu a fost colectat încă la niciun nivel. Similar, nu există, în acest moment, rapoarte privind cheltuielile universităților pentru activități care susțin implicarea instituțională în comunitate, un alt indicator propus pentru dimensiunea de implicare la nivel regional din componenta *Profil*.

34. În aceste cazuri, fiecare universitate ar putea completa datele direct în baza de date pe care se va sprijini Instrumentul de informare. Ca alternativă, datele ar putea fi colectate, împreună cu toate celelalte informații care nu sunt încă raportate de către universități și sunt necesare pentru Instrumentul de informare, utilizând un chestionar care poate fi aplicat on-line, telefonic, prin poștă sau personal.

35. Al treilea tip de surse de date vor fi interviurile sau sondajele. Aceste instrumente pot fi utilizate pentru a colecta date despre indicatorii referitori la o serie de dimensiuni față de care MEN și-a exprimat un interes deosebit și care fac din ierarhizările multidimensionale și orientate către utilizatori. Acestea includ informații despre reputația programelor de studii

din diferite universități în rândul personalului academic, care ar putea fi utilizate pentru componenta *lerarhizare*. De exemplu, s-ar putea asocia „reputația activității de cercetare” și „reputația activității de predare” într-un scor global, similar cu sondajul reputației academice din Times Higher Education (THE). Agențiile care vor implementa Instrumentul de informare ar putea consulta un eșantion de cadre universitare pentru a afla perspectivele acestora asupra acestor aspecte. De asemenea, măsurarea satisfacției studenților s-ar putea face prin interviuri - care analizează diferite aspecte ale experiențelor studenților - introduse direct în baza de date, iar opiniile angajatorilor privind, de exemplu, calitatea competențelor absolvenților recentii ai diferitelor programe de studii ar putea fi colectate ad-hoc.

36. Recomandarea este ca datele privind satisfacția studenților și relația absolvenților cu piața muncii să fie colectate din studii special elaborate în aceste scopuri, cum fi Sondaje naționale pentru studenți sau Studii de urmărire a absolvenților.²² Informațiile referitoare la calitatea predării pot fi colectate, de asemenea, din studii special concepute.²³ Apoi, în baza de date și în setul de indicatori care fac parte din componenta *lerarhizare* vor fi incluse doar anumite date din aceste studii, de exemplu satisfacția generală a studenților în legătură cu predarea sau perioada necesară absolvenților pentru obținerea unui loc de muncă plătit.

37. Baza de date în care vor fi păstrate aceste informații va permite includerea datelor calitative și a rezultatelor procedurilor de verificare. Aceasta înseamnă că baza de date va permite înregistrarea datelor de tip text, cum ar fi cele care pot fi culese prin interviuri, apoi codificarea și cuantificarea acestora. În același timp, baza de date va asigura înregistrarea datelor raportate și a datelor verificate. Pentru cele din urmă, procedura recomandată este selectarea unui eșantion reprezentativ aleatoriu de indicatori în fiecare ediție, urmată de selectarea, tot aleatorie dar în funcție de clustere/tipuri, a unui număr de universități pentru a audita datele furnizate fie către guvern, fie direct în baza de date a Instrumentului de informare. Auditul (sau procesul de verificare) poate implica, în funcție de indicator, verificări on-line, de exemplu în cazul bibliometriei; acces la documente universitare pentru a verifica numărul efectiv de abonamente on-line; sau vizite la fața locului, ca în cazul indicatorilor privind facilitățile.

38. Datele care vor fi colectate din aceste surse diferite ar trebui, în mod ideal, să fie colectate la nivel de domenii de studii.²⁴ Acest lucru ar permite dezagregarea datelor la acest nivel în cazul componentei *lerarhizare*. Cu toate acestea, pentru componentele *Profil* și *Grupare în categorii*, datele colectate la nivel de domenii de studii ar putea fi agregate pentru a ajunge la nivelul instituției. În cazul componentei *Profil*, în cazul în care nu sunt disponibile date la nivelul domeniului de studiu, datele colectate la nivelul instituției ar fi suficiente. Dar, în cazul indicatorilor care vor fi utilizați pentru componenta *Grupare în categorii*, datele

---

²² Ca exemple de studii de urmărire a absolvenților aplicate în alte țări, sunt „Alma Laurea” în Italia și „Observatorio Laboral” în Columbia. Acestea pot fi accesate la următoarele adrese: <https://www.almalaurea.it/en>; <http://www.graduadoscolombia.edu.co/html/1732/w3-channel.html>.

²³ Unul dintre puținele exemple de astfel de studii este Teaching Excellence Framework din Regatul Unit. https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/658490/Teaching_Excellence_and_Student_Outcomes_Framework_Specification.pdf

²⁴ Conform Hotărârii Guvernului nr. 140/2017, există șase domenii fundamentale care acoperă 34 de ramuri ale științelor pentru studiile de licență și de master; aceste ramuri înglobează 86 de domenii de studii (sau domenii) care, la rândul lor, conțin 368 de programe de studiu pentru licență și 78 de domenii de studii (sau domenii) care, la rândul lor, conțin 3.156 de programe de studiu pentru master.

trebuie să fie fezabile spre a fi dezagregate până la nivelul domeniilor fundamentale pentru a lua în considerare tipurile de universități, așa cum se va explica în secțiunea următoare.

39. Baza de date va conține trei tipuri principale de date și indicatori - indicatori descriptivi, indicatori justificativi și indicatori suplimentari. Indicatorii descriptivi se referă la un set de date și indicatori care vor servi identificării universităților incluse în Instrumentul de informare. Indicatorii justificativi sunt cei au legătură directă cu nevoile de date ale indicatorilor propuși pentru componentele care fac parte din Instrumentul de informare. Indicatorii suplimentari cuprind indicatori care ar putea fi colectați pentru edițiile viitoare ale componentei de ierarhizare sau pentru mai multe studii ad-hoc care ar putea asocia acești indicatori cu informațiile furnizate în acest Instrument.

40. Sunt propuși șase indicatori descriptivi. Aceștia sunt: denumirea universității, codul de înregistrare, locația, dimensiunea, misiunea asumată și forma de proprietate. Denumirea universității trebuie completată în conformitate cu documentele de acreditare ale instituției. Codul universității corespunde sistemului de codificare utilizat de Institutul Național de Statistică. Locația trebuie să indice denumirea orașului sau localității în care instituția este înregistrată și poate include și referințe la nomenclatorul Eurostat al unităților teritoriale de statistică (NUTS2 ar fi cel mai pertinent). Dimensiunea se va măsura în funcție de numărul total de înscrieri. Misiunea asumată poate fi înregistrată în scopuri descriptive, dar și în scopuri comparative în legătură cu aceste misiuni, având în vedere activitățile curente și caracteristicile universităților care vor reieși din datele colectate pentru fiecare componentă a Instrumentului de informare. Forma de proprietate – universitate privată sau publică – a fost un indicator suplimentar propus spre analiză în primul draft de metodologie. Indicatorul a fost integrat în acest set de indicatori descriptivi în urma indicațiilor din prima etapă de consultare, care au fost relevante în acest sens.

41. Indicatorii descriptivi selectați au la bază metodologia de evaluare a universităților în scopul clasificării acestora și ierarhizării programelor de studiu elaborate în anul 2011.²⁵ Alți indicatori descriptivi din metodologia din 2011 au fost integrați în diferitele componente ale acestei metodologii. O analiză mai amănunțită în următoarea etapă de consultare ar putea aduce în discuție alte completări la acest set de indicatori descriptivi. Spre exemplu, anul înființării ar putea fi un indicator relevant în contextul în care o istorie îndelungată poate fi considerată un semn de stabilitate pentru companiile care sunt în căutarea unui partener în mediul academic.

Tabelul 1. Set de indicatori descriptivi - recomandare

Indicator	Definiție	Cum se măsoară?	Sursa/colectarea datelor	NOTĂ
Denumirea ÎIS	Denumirea oficială completă	Descriere	Acreditare/documente legale	Acestea pot fi incluse ca informații de bază în „fișele” sau „fișele de
Cod	Codul unic de înregistrare al ÎIS	Descriptiv	Sistemul de codificare utilizat în funcție de Documentele legale	

²⁵ Ordin 4072/aprilie 2011, *op. cit.*

Indicator	Definiție	Cum se măsoară?	Sursa/colectarea datelor	NOTĂ
Locație	Denumirea orașului sau localității unde ÎÎS își are sediul	Referințe la NUTS 2, 3 în scopuri de comparabilitate	Universități/documente legale	date” ale ÎÎS, un posibil rezultat sau formă de vizualizare a rezultatelor disponibile utilizatorilor.
Dimensiune	Număr total de înscrieri (înmatriculări)	Dimensiunea absolută, studenți pe locuri de la buget și studenți plătitori de taxă; și învățământ de zi, cu frecvență redusă, la distanță (număr de studenți)	ANS/UEFISCDI ²⁶	
Misiune	Misiunea universității	Descriere. Așa cum este aceasta declarată în statut și în celelalte documente constitutive	Documentele legale ale universităților	
Formă de proprietate	Dacă universitatea este privată sau publică	Date descriptive - binomiale	Documentele legale ale universităților	

42. Indicatorii justificativi au legătură cu datele care privesc în mod specific indicatorii care vor fi utilizați pentru componentele *Profil*, *Grupare în categorii* și *Ierarhizare* ale Instrumentului de informare. De exemplu, numărul personalului defalcat pe tipuri diferite de contracte sau pe numărul de publicații sau numărul de înscrieri în toate ciclurile, sunt, în mod ideal, date colectate la nivelul domeniilor de studiu. Aceste date brute constituie baza mai multor indicatori din cele trei componente ale Instrumentului de informare. De exemplu, datele de la primul și al treilea nivel au legătură cu raportul student/profesor inclus în dimensiunea didactică a componentei *Profil* și ar putea fi luate în considerare și pentru componenta *Ierarhizare*, așa cum se va vedea în secțiunea relevantă. În mod similar, datele privind publicațiile pot fi utilizate ca baze ale unor indicatori diferiți – atât în ceea ce privește activitatea, cât și performanța, deci și pentru componentele *Profil*, respectiv *Ierarhizare*.

43. Un indicator cheie care va face parte dintre acești indicatori justificativi este numărul de studenți înscriși în toate nivelurile de învățământ pe fiecare domeniu fundamental. În centrul acestui indicator stă faptul că definirea tipurilor de universități, care este o solicitare specifică a Ministerului Educației Naționale și a ARACIS ca un criteriu de luat în considerare în

²⁶ ANS este Platforma către care universitățile raportează periodic date, în general anual. Aceasta este gestionată de Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării (UEFISCDI). A se vedea: <https://date.invatamant-superior.ro/#ss>

partea *Grupare în categorii* a clasificării, va fi definită în conformitate cu numărul proporțional de studenți înscriși per domeniu fundamental. Acest mod de definire a tipurilor de universități se bazează, de asemenea, pe deciziile Ministerului Educației și ale ARACIS convenite în cadrul întâlnirilor care au avut loc în etapa de pregătire a acestei versiuni a documentului. Astfel, definirea tipurilor de universități va rezulta din însumarea înmatriculărilor în domeniile de studiu ce fac parte din fiecare domeniu fundamental definit de legislația relevantă. Această defalcare specifică a înscrierilor studenților per domeniu fundamental va fi utilizată doar în scopul creării tipurilor de universități care vor fi integrate în componenta *Grupare în categorii* a acestui Instrument de informare. Acestea nu vor fi folosite ca indicatori în componenta *Profil* sau *Ierarhizare*, în funcție de modul în care acestea au fost definite până în prezent în această propunere.

44. În ceea ce privește indicatorii suplimentari, s-a solicitat o notă specială cu privire la posibilitatea lor de utilizare în diferite actualizări ale Instrumentului de informare. Indicatorii și datele acestora nu se vor utiliza direct în metodologia finală. Vor fi incluse în baza de date deoarece sunt date care ar putea fi utilizate pentru mai multe studii ad-hoc care ar putea asocia acești indicatori suplimentari cu aceia din Instrumentul de informare. Aceste date ar putea fi colectate și pentru viitoarele ediții ale componentei *Ierarhizare* a Instrumentului de informare și, în realitate, integrarea lor răspunde în principal unei cereri legate de această utilizare potențială a indicatorilor suplimentari. Cu toate acestea, se recomandă ca, după ce se va decide metodologia și indicatorii clasificărilor și ierarhizărilor, edițiile ulterioare să continue să aplice aceeași metodologie, cu excepția cazului în care se desfășoară un nou proces de consultare pentru a discuta și a conveni asupra modificărilor. În plus, păstrarea aceleiași metodologii în timp este esențială pentru a permite urmărirea schimbărilor din sistem, unul dintre scopurile principale ale creării unui sistem de clasificare a universităților și ale ierarhizării programelor de studii.

Gruparea universităților în clasele A, B și C

45. Legea educației naționale nr. 1/2011 din România prevede că universitățile trebuie clasificate în trei categorii sau clase. Conform legii, clasa A corespunde universităților centrate pe predare (educație); clasa B corespunde universităților de educație și cercetare științifică sau universități de educație și creație artistică; iar clasa C, universităților de cercetare avansată și predare (educație).²⁷

46. Patru aspecte cheie din definiția dată de Lege cu privire la aceste trei clase au implicații pentru elaborarea metodologiei de clasificare a universităților. În primul rând, modul în care sunt definite clasele implică un indicator unidimensional referitor la cercetare. Acest lucru rezultă din observația conform căreia predarea rămâne aceeași în cele trei clase, iar singurul element variabil în cadrul categoriilor este cercetarea – în clasa A, activitatea de cercetare nu este prezentă, în clasa B este inclusă, iar în clasa C se califică drept „avansată”. Deși, din punct de vedere metodologic, acest lucru înseamnă că pentru încadrarea universităților în clasele A, B și C vor trebui utilizați indicatorii legați de cercetare, impune și o constrângere importantă dacă scopul este de a dezvolta o clasificare a universităților care evidențiază diversitatea orizontală. În al doilea rând, definiția clasei C poate implica o diferență de calitate a cercetării

---

²⁷Legea educației naționale nr. 1/2011, art. 193, alin. 4.

raportat la modul în care este definită clasa B. Acest lucru poate conduce la interpretarea acestei clasificări ca modalitate de organizare a universităților pe o scală de calitate de la o valoare scăzută la una ridicată, în loc de a pune accentul pe diversitatea misiunilor fără a emite judecăți de valoare pentru aceste misiuni. În al treilea rând, legea stabilește abordarea clasificării universităților ca întreg, ceea ce înseamnă că metodologia trebuie să țină cont de faptul că o singură clasă urmează a fi acordată pentru fiecare universitate. În al patrulea rând, universitățile de arte sunt, prin definiție, încadrate, nominalizate în lege în clasa „B”, ceea ce conferă un caracter redundant oricărei căutări de indicatori pentru a decide în ce clasă ar trebui încadrate aceste universități.

47. O posibilă modalitate de a depăși prima problemă, caracterul unidimensional al claselor A, B și C, este de a le combina cu *Profilurile universităților care vor reieși din observarea indicatorilor demografici și de activitate*. Aceste profiluri ar putea fi privite ca forme alternative de definire a diferitelor tipuri de universități, adică de clasificare a acestora. În acest fel, clasificarea universităților ar putea arăta, de exemplu, că o anumită universitate din clasa A, concentrată pe predare, ar putea fi considerată în același timp o „universitate concentrată la nivel regional” dacă indicatorii din componenta *Profiluri* raportată la implicarea regională indică astfel. Acest lucru ar putea contrabalansa echilibrul posibilelor interpretări ale acestei *Clasificări* a universităților, evaluând pozitiv sau negativ diferitele misiuni ale universităților. Această opțiune ar putea fi asociată cu utilizarea unora dintre indicatorii descriptivi propuși mai devreme, astfel încât să se poată defini tipuri sau clase de universități suplimentare în funcție de mărimea acestora, așa cum s-a sugerat în etapele inițiale de consultare privind această metodologie, sau de forma de proprietate, de exemplu.

48. Un alt mod de abordare a concentrării definiției acestor clase asupra cercetării constă în stabilirea tipurilor de universități care trebuie luate în considerare la încadrarea acestora în clasele A, B și C. Aceasta ar putea contracara potențialele interpretări ale acestei clasificări deoarece implică judecăți de valoare, de exemplu, că nu pot exista așteptări ca o universitate militară să se concentreze asupra cercetării. Diferite părți interesate și-au manifestat în diferite moduri preferința pentru această opțiune de prestabilire a tipurilor de universități. Această preferință a fost consemnată în cadrul întâlnirilor cu MEN și ARACIS și s-a reflectat și în abordarea care stă la baza definirii a nouă categorii de universități concepute și agreeate de Consiliul Național al Rectorilor (CNR) la Constanța în 2017.²⁸

49. Tipurile de universități pot fi prestabilite abordând modalități diverse. Acestea includ definițiile pur legale/bazate pe lege, precum în cazurile bine cunoscute ale Germaniei, Franței, Danemarcei și Belgiei, sau o opțiune similară de fundamentare a acestor categorii pe unele teoretice sau stabilite tradițional, care nu pot fi definite din punct de vedere juridic, cum e cazul Chile,²⁹ așa cum am menționat anterior. O altă opțiune de prestabilire a tipurilor de universități, adoptată în implementarea metodologiei de clasificare a universităților și de ierarhizare a programelor de studii derulate în 2012, constă în gruparea universităților pe baza misiunii declarate de acestea.

---

²⁸ Aceste categorii definite de Consiliul Rectorilor au fost (1) universități humboldtine; (2) universități de arte și vocaționale; (3) universități complexe; (4) universități politehnice; (5) universități de medicină și farmacie; (6) universități de agronomie și medicină veterinară; (7) universități militare; (8) universități de economie și administrație; (9) universitatea de teologie. Interviu cu reprezentantul CNR

²⁹ Brunner, J. (2015) *ibid.*

50. Atât clasificările definite de lege cât și cele bazate pe misiunea declarată prezintă limitări. Cele dintâi au ca rezultat sistemele de clasificare care nu oferă suficient spațiu pentru a reflecta peisajul învățământului superior în continuă evoluție la nivel național. Acest aspect este important deoarece, în ultimii ani, peisajul instituțiilor de învățământ superior a trecut prin transformări importante. Una dintre cele mai importante modificări este reprezentată de omogenizarea care apare din stabilirea celor trei cicluri ale programelor de diplomă în contextul procesului Bologna și din impactul ierarhiilor, marea lor majoritate bazate pe rezultatele cercetărilor, reputație și accesul la resurse. În același timp, sectorul a trecut printr-un proces major de eterogenizare datorat în principal masificării învățământului superior și expansiunii sectorului. Rezultatul acest proces dublu de omogenizare și eterogenizare din perspectiva clasificării este faptul că o demarcare clară a diferitelor tipuri de ÎS este din ce în ce mai grea, în timp ce misiunile acestora devin din ce în ce mai complexe, iar tipurile noi și diferite de instituții nu se încadrează întotdeauna în aceste clase stabilite în mod tradițional. Acest lucru a pus sub semnul întrebării validitatea distincțiilor stabilite din punct de vedere legal sau teoretic și a condus la un interes în creștere față de dezvoltarea formelor de clasificare a instituțiilor de învățământ superior bazate pe dovezi, care să capteze diversitatea și dinamismul sectorului. Această din urmă opțiune, clasificările bazate pe misiuni autodeclarate, trebuie să țină cont de faptul că misiunile raportate în acest mod nu ar necesita doar procese de verificare în raport cu statutele lor legale, dar, în mod crucial, aceste declarații, chiar dacă sunt verificate, s-ar putea să nu reflecte în mod necesar acțiunile efective ale universităților, din diferite motive. Spre exemplu, acestea pot să reflecte mai mult scopuri de marketing sau pot să nu mai fie de actualitate.

51. Având în vedere limitările abordărilor de grupare a universităților bazate exclusiv pe lege și pe misiuni autodeclarate, s-a convenit că se va adopta o combinație între abordarea definită de lege și empirică pentru definirea tipurilor de universități. Această abordare este în concordanță cu o clasificare bazată pe date deoarece reflectă activitățile efective ale universităților și permite observarea schimbărilor survenite în sistem. În același timp, această abordare încorporează preferința consensuală a părților interesate pentru tipurile predefinite de universități. Cu toate acestea, într-o manieră diferită de clasele definite teoretic, gruparea se va baza pe un singur criteriu aplicat pentru toate instituțiile,³⁰ iar datele utilizate pentru a defini aceste tipuri vor fi disponibile publicului, prin urmare vor putea fi verificate. De asemenea, tocmai pentru că este bazată pe date, această abordare a grupării universităților va permite flexibilitate în definirea acestor grupuri și, prin urmare, va face posibilă adaptarea la viitoarele schimbări din sistemul învățământului superior, dacă se identifică diferențe semnificative în nivelul de înscrieri per domenii fundamentale și la timp. Monitorizarea acestui dinamism le poate permite diferiților factori interesați să ia măsuri de realiniere a misiunilor acestora, în cazul ÎS, să ia decizii de politici publice, în cazul decidenților politici, sau să facă alegeri în cunoștință de cauză cu privire la studii viitoare dedicate studenților, spre exemplu.

---

³⁰ După cum se poate observa din cele nouă categorii de universități enumerate în nota de subsol de mai sus, la baza definirii acestor nouă categorii par să stea criterii diferite, inclusiv definițiile teoretice ale universităților, nivelurile de diplome acordare și disciplinele acoperite.

Caseta 9: Șase tipuri de universități pe baza domeniilor fundamentale prevăzute de HG nr. 140/2017

Universități de...
1. Matematică și științe ale naturii
2. Inginerie
3. Științe biologice și biomedicale
4. Științe sociale
5. Științe umaniste și arte
6. Educație fizică și știința sportului

52. În acest scop, s-a convenit cu MEN și ARACIS că tipurile de universități vor fi stabilite pe baza domeniilor fundamentale definite legal, în care universitățile sunt organizate prin Directive guvernamentale, și pe baza numărului de studenți înscriși în aceste domenii. Astfel, tipurile de universități vor coincide cu cele șase (6) domenii fundamentale stabilite anual prin Hotărârile Guvernului (HG). Hotărârea Guvernului corespunzătoare în vigoare este nr. 140/2017 și stabilește următoarele domenii: (1) matematică și științe ale naturii; (2) inginerie; (3) științe biologice și biomedicale; (4) științe sociale; (5) științe umaniste și arte; și (6) educație fizică și știința sportului.³¹ Pentru a lua în considerare numărul efectiv de înscrieri în aceste domenii, conform unei propuneri venite de la ARACIS, pragul minim pentru ca o universitate să fie considerată activă într-un domeniu fundamental dat

trebuie să fie de cel puțin 5% din numărul total de înscrieri din domeniul respectiv.

53. Al doilea aspect al definiției date de lege privind clasele A, B și C cu implicații metodologice este că, în clasa C, cercetarea este definită ca fiind „avansată”, spre deosebire de termenul simplu de „cercetare” în clasa B. Această modalitate de diferențiere a claselor B și C poate duce la interpretări ale clasificării ca la o formă de evaluare a calității în loc să încerce să identifice diferite caracteristici sau misiuni ale universităților. Acest aspect poate fi reiterat de starea actuală a sectorului de învățământ superior la nivel mondial, în care cursa pentru a fi considerată o universitate de clasă mondială este determinată din ce în ce mai mult de ierarhizările internaționale care tind să se concentreze asupra măsurării calității rezultatelor cercetării în detrimentul realizărilor din altă misiune considerată în mod tradițional a sta în centrul universităților – predarea.

54. Pentru a reduce posibilele interpretări ale Grupării în categorii drept ierarhizare se recomandă găsirea unui mix corect între indicatorii de activitate și de performanță în procesul de grupare a universităților în clase.

Caseta 10: Indicator propus pentru tipurile de universități

Definiție:

DOMENIUL DE SPECIALIZARE AL UNIVERSITĂȚII

Parametru:

Procent de studenți înscriși în toate ciclurile per domeniu fundamental.

Prag:

Cel puțin 5% din înscrieri

Categoriile (grupuri)

Șase (6) domenii fundamentale definite de legislație

Referință:

Directiva Guvernului care stabilește nomenclatorul care organizează programele de studii în domenii fundamentale

Fundamentare:

Permite definirea tipurilor de universități conform consensului existent însă pe fundamente empirice, adăugând dinamism și transparență.

³¹ HG 140/2017, *ibid.* Consultați și nota 24

Mai exact, se recomandă includerea unui număr semnificativ de indicatori bazați pe activități în mixul de indicatori utilizați pentru a decide încadrarea universităților în aceste trei clase. Pentru încadrarea universităților în clasele A, B și C vor trebui utilizați indicatorii legați de cercetare, așa cum s-a explicat anterior, din cauza modului în care au fost definite categoriile în lege. Însă, cu cât este mai mare numărul de indicatori în funcție de activitate – adică indicatorii referitori la cantitate, intenții, volume relative etc – cu atât mai mult se poate diminua tendința de a interpreta *Gruparea în categorii* ca ierarhizare a calității care evidențiază diversitatea verticală. Cu alte cuvinte, alocarea universităților în clasele A, B și C ar putea include anumiți indicatori ai componentei *Ierarhizare*, dar ar trebui să se bazeze mai mult pe indicatorii din componenta *Profil* a Instrumentului de informare. Indicatorii propuși pentru clasificarea universităților sunt prezentați în Tabelul 2.

55. Pentru a reduce posibilitatea interpretării *Grupării în categorii* ca ierarhizare se recomandă evitarea ponderilor în agregarea indicatorilor de alocare a universităților în fiecare clasă și concentrarea informațiilor despre calitatea cercetării în componenta *Ierarhizare*. Sugestia de a evita ponderile este în concordanță cu previziunile metodologice menționate mai sus și este recomandată în cazul în care *Gruparea în categorii* trebuie să considere ambele misiuni – predarea (educația) și cercetarea - la fel de valoroase. Concentrarea informațiilor privind calitatea cercetării în componenta *Ierarhizare* nu doar că evită interpretările clasificării ca ierarhizare unidimensională, dar este indicată și pentru o viziune mai nuanțată, deoarece aceasta va fi direct legată de domeniile de studiu în care universitatea activează.

Tabelul 2. Indicatori sugerați pentru componenta *Grupare în categorii*

Din componenta <i>Profil</i>
1. Număr de publicații raportat la numărul total de cadre didactice și de cercetare
2. Raportul publicațiilor per cadre didactice și de cercetare
3. Raportul publicațiilor profesionale și comerciale per cadre didactice și de cercetare
4. Venituri din subvenții și proiecte de cercetare, ca procent din totalul veniturilor universității
5. Cheltuielile de cercetare, ca procent din totalul cheltuielilor universității
6. Acces la baze de date și jurnale online - naționale și internaționale
7. Procentul cadrelor didactice cu naționalitate străină și/sau cu diplome internaționale din numărul total de cadre didactice.
8. Brevete acordate per număr total de cadre didactice
9. Întreprinderi noi: start-up-uri și spin-off-uri per număr total de cadre didactice
10. Venitul generat pentru universitate din brevete, licențe, drepturi de autor, noi întreprinderi și lucrări de consultanță contractate
Din componenta <i>Ierarhizări</i>
11. Rezultatele științifice în ultimii patru ani, în funcție de un sistem de notare a articolelor publicate (elaborat de UEFISCDI)
13. Impactul activității științifice măsurat cu indicele M

56. Cu toate acestea, mixul de indicatori de performanță și bazați pe activitate care vor conta în gruparea universităților în clasele A, B și C va fi decis de către agențiile care vor implementa metodologia sugerată pentru acest Instrument de informare, care va permite clasificarea universităților și ierarhizarea programelor de studii impuse de lege.

57. Al treilea aspect al definiției date de lege privind clasele A, B și C contrastează cu o grupare în categorii a universităților care este legată de tipurile de universități definite din perspectiva domeniilor fundamentale de specializare, sugerată mai sus ca o modalitate de contrabalansare a accentului pus pe categorii pe cercetare. Legea stabilește clasificarea în A, B și C cu referire la universități în ansamblu, spre deosebire de clasamentele care tratează programe de studii separate. În concluzie, fiecare instituție ar trebui încadrată într-o singură clasă. Majoritatea universităților din România sunt specializate într-un singur domeniu fundamental și, prin urmare, diferențierea universităților pe tipuri în funcție de domeniile fundamentale în care sunt specializate va conduce la încadrarea întregii universități într-o singură clasă. Cu toate acestea, universitățile care au un număr semnificativ de înscrieri în mai multe domenii fundamentale – definite ca mai mult de 5% (consultați Caseta 10) – se califică teoretic pentru a fi încadrate în mai multe clase.

58. Pentru a rezolva această problemă, au fost explorate mai multe opțiuni. O posibilitate ar putea fi derularea de cercetări empirice, iar cu rezultate acestora se poate consulta universitățile își pot negocia categoria în care se încadrează mai bine, prin justificarea față de misunea și obiectivele universității. O altă opțiune constă în transferul definirii unei strategii de agregare pentru încadrarea universităților care activează în mai mult de un domeniu fundamental într-o singură categorie care să fie dezvoltată *ex-post* după ce instituțiile implicate în derularea exercițiului de clasificare efectuează analiza internă a rezultatelor.

59. În această versiune, este favorizată o a treia opțiune. Aceasta constă în însumarea frecvenței de apariție a claselor A, B și C în fiecare domeniu fundamental, luând în considerare relevanța numărului de studenți înmatriculați în domeniul respectiv în cadrul instituției. Opțiunea permite atât respectarea cerinței legale de încadrare a universităților într-o singură clasă, cât și păstrarea, în același timp, a informațiilor per domeniu de specializare a universității pentru instituțiile specializate în mai multe domenii fundamentale. Mai multe detalii despre această opțiune sunt disponibile mai jos, în paragrafele în care este prezentată strategia de încadrare a universităților în clasele A, B și C.

60. Aspectul final al legii cu implicații pentru metodologia prezentată aici este că universitățile de artă sunt deja, prin definiție, încadrate în clasa B. Conform HG care definește în prezent domeniile fundamentale și ramurile corespunzătoare ale științei și domeniilor de studiu³², arta este o ramură a științei în domeniul fundamental „Științe umaniste și arte”. Conform legii, recomandarea în scopul clasificării ar fi ca toate universitățile care sunt active doar în domeniile de studii care corespund ramurii științei „artă” să nu fie luate în considerare. În cazul universităților care acoperă alte ramuri ale științei în plus față

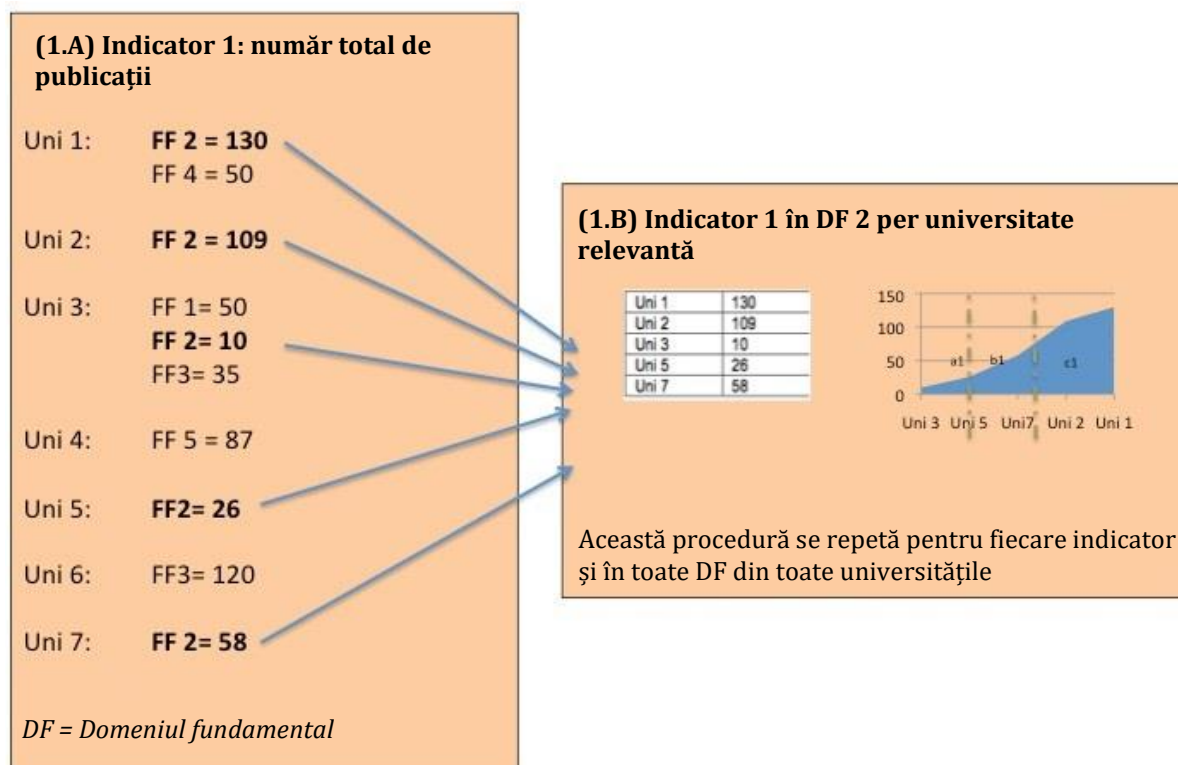
---

³² Hotărârea Guvernului în vigoare în prezent este HG nr. 140/2017 și trebuie reținut că, în conformitate cu această HG, există șase domenii fundamentale care acoperă 34 de ramuri ale științelor pentru studiile de licență și de master; aceste ramuri înglobează 86 de domenii de studii (sau domenii) care, la rândul lor, conțin 368 de programe de studiu pentru licență și 78 de domenii de studii (sau domenii) care, la rândul lor, conțin 3.156 de programe de studiu pentru master.

de artă, se sugerează ca, în procesul de grupare pe clase, să se ia în considerare doar datele care provin din acele domenii de studiu legate de celelalte ramuri ale științei. Sugestia este însă valabilă doar pentru procesul de clasificare a universităților. În cazurile de definire a *Profilurilor* universităților și de *Ierarhizare* a programelor de studii, trebuie luate, desigur, în considerare datele care corespund domeniilor de studii grupate sub ramura științei - artă.

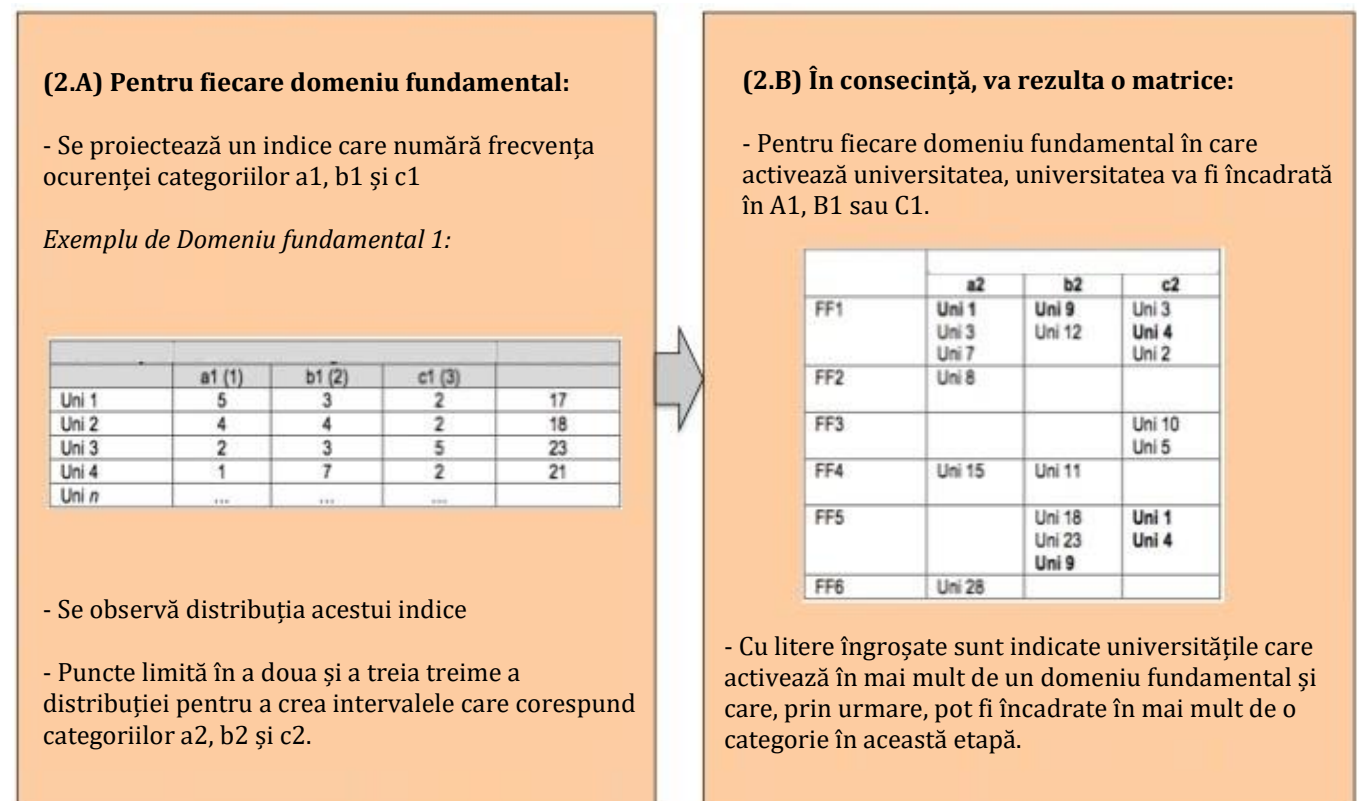
61. Având în vedere toate considerentele de mai sus cu privire la implicațiile legii pentru gruparea universităților în clase, a fost elaborată o strategie în trei etape de încadrare a universităților în clasele A, B și C. Primul pas constă în compilarea datelor pentru fiecare universitate la nivelul indicatorilor unici selectați pentru a face parte din procesul de grupare în clase și, un aspect important, procesul se derulează per domeniu fundamental. Apoi, pentru fiecare universitate relevantă se observă distribuția valorilor fiecărui indicator individual per domeniu fundamental în care nivelurile de înscriere reprezintă cel puțin 5% din numărul total de înscrieri ale universității. Pe aceste distribuții, trebuie stabilite punctele limită la prima și a doua treime din distribuții. Pentru toți indicatorii sugerați ca parte a procesului de grupare în categorii – în special cei legați de activitatea de cercetare – se aplică principiul cu cât mai mulți cu atât mai bine, deci intervalele pot fi determinate ușor pentru fiecare indicator. Aceste intervale vor fi numite a_1 , b_1 și c_1 , unde c_1 corespunde treimii superioare, b_1 corespunde treimii mediane și a_1 corespunde treimii inferioare a distribuției. Etichetele a_1 , b_1 și c_1 reprezintă clasele A, B și C prevăzute de lege, însă în acest stadiu se referă doar la distribuția valorii indicatorilor selectați în fiecare dintre domeniile fundamentale în care universitățile activează și au stabilit nivelul minim de înscriere. Figura 2 ilustrează această primă etapă a strategiei de agregare sugerată pentru clasificarea universităților.

Figura 2. Etapa 1 din procesul de încadrare a universităților în clasele A, B și C

62. A doua etapă presupune agregarea datelor la nivel de domenii fundamentale și, prin urmare, încadrarea tipurilor diferite de universități, definite în funcție de domeniile de specializare, pe baza domeniilor fundamentale și a numărului de înscrieri, după cum s-a explicat anterior, în clasele A, B și C. În această a doua etapă, procesul constă în a număra de câte ori este încadrată fiecare universitate în categoriile a1, b1 și c1 la nivelul indicatorilor unici în fiecare domeniu fundamental în care activează. Numărul total de ocurențe per domeniu fundamental din fiecare universitate nu poate depăși numărul total de indicatori selectați pentru componenta *Grupare în categorii*. Apoi, acestor categorii li se alocă o valoare numerică – 1 pentru a1, 2 pentru b1 și 3 pentru c1. Trebuie remarcat faptul că definiția claselor A, B și C din lege se referă la o variabilă ordinală și, prin urmare, alocarea valorii 3 pentru categoria c1 corespunde unui nivel înalt de activitate de cercetare, deoarece indicatorii care compun indicele se vor baza, în principal, pe indicatori bazați pe activitate și nu pe indicatori bazați pe performanță. În continuare, pentru fiecare câmp fundamental din cadrul fiecărei universități, numărul de ocurențe în care se încadrează în fiecare categorie va fi înmulțit cu acea valoare numerică și apoi însumat pentru a crea un indice. Se observă distribuția acestui indice pentru a defini punctele limită la prima și a doua treime a distribuției pentru a identifica universitățile care se încadrează în categoriile a2, b2 și c2 în fiecare dintre domeniile fundamentale în care activează acestea. Categoriile sunt etichetate a2, b2 și c2 deoarece acestea simulează clasele A, B și C definite în lege, dar se referă la domeniile fundamentale și nu la nivelul universitar. Figura 3 prezintă pe scurt prima etapă a strategiei de agregare sugerată.

Figura 3. Etapa 2 din procesul de încadrare a universităților în clasele A, B și C

63. Al treilea pas este o sugestie pentru agregarea datelor privind universitățile per domeniul fundamentale la nivelul instituțiilor individuale, conform legii. Deși acest aspect trebuie definit la momentul implementării, o sugestie de a respecta cerința legii care ar putea fi luată în considerare este să se reia agregarea valorilor numerice pentru a2, b2 și c2 obținute de fiecare universitate în toate domeniile fundamentale în care activează și în funcție de numărul de studenți înscriși în aceste domenii. Deși 75% dintre universitățile din România pot fi considerate specializate într-un singur domeniu, ceea ce înseamnă că 75% sau mai mult din numărul de înscrieri se fac în domenii de studii care aparțin doar unuia din cele șase domenii fundamentale utilizate pentru a defini tipurile de universități în această metodologie, 25% dintre universități activează în mai multe domenii fundamentale. În timp ce acele domenii care înscriu mai puțin decât un domeniu fundamental constituie un tip de universitate clar definit, iar clasa în care au fost încadrate la etapa anterioară corespunde deja universității ca ansamblu, pentru 25% dintre instituții este necesar un pas suplimentar. Propunerea este similară cu etapele anterioare – contorizarea frecvenței cu care universitatea este încadrată în fiecare clasă în domeniile fundamentale în care activează. Elementul suplimentar este acela de a decide că, în cazul universităților care activează în două domenii fundamentale, de exemplu, în cazul în care acestea se încadrează în clase diferite, un nivel mai ridicat al înscrierilor studenților poate fi criteriul determinant pentru clasa predominantă.

64. Cu toate acestea, deciziile privind strategia optimă de agregare a acestor indicatori trebuie să aibă la bază un anumit nivel de consens. Acest aspect este deosebit de important dacă se ia în considerare opțiunea ponderării, deoarece anumiți indicatori ar putea reflecta mai bine tipul de activități de cercetare dezvoltate în anumite tipuri de universități față de altele. De exemplu, acest lucru se poate aplica în cazul indicatorilor de transfer de cunoștințe care ar putea fi luați în considerare în vederea includerii în setul de indicatori utilizați pentru a stabili încadrarea universităților în aceste clase.

Indicatori pentru componentele *Profil și Ierarhizare*

65. Indicatorii incluși în componenta *Profil* a Instrumentului de informare au reieșit din raționalizarea indicatorilor elaborați de diferiți factori interesați din sistemul de învățământ superior din România de la adoptarea Legii educației naționale nr. 1 din 2011, precum și din numeroase experiențe internaționale. Primul include punctele de vedere din metodologia aprobată în aprilie 2011 și pusă în aplicare în anul următor³³, propunerile de indicatori pentru clasificarea universităților înaintate de Alianța Națională a Organizațiilor Studențești din România (ANOSR)³⁴, discuțiile purtate între rectorii universităților în 2017 pentru redefinirea metodologiei din 2011 luând în considerare propunerile studenților și indicatorii de calitate stabiliți în metodologia din 2017 pentru finanțarea universităților publice elaborați de CNFIS.³⁵ Experiențele internaționale revizuite le includ pe cele menționate în secțiunea anterioară - U-

³³ Ordin 4072/aprilie 2011, *op. cit.*

³⁴ ANOSR (fără dată) „Clasificările universitare: între utilitate și exercițiu de marketing universitar. Perspectiva studenților”, București: ANOSR.

³⁵ Ordinul 3279/2017 privind aprobarea „Metodologiei de alocare a fondurilor bugetare pentru finanțarea de bază și finanțarea suplimentară a instituțiilor de învățământ superior de stat din România, pentru anul 2017”, Ministerul Educației Naționale din România, MONITORUL OFICIAL NR. 146, 27 februarie 2017. Anexa 5. Disponibil la: http://www.cnfis.ro/wp-content/uploads/2017/02/PropunereCNFIS_Metodologie_2017.pdf

Map și U-Multirank, clasificarea Carnegie, CHE Rankings - și experiențe suplimentare pentru Clasificarea CENSIS din Italia și IVE-BBVA U-Ranking din Spania, precum și clasificările realizate folosind datele colectate în proiectele Aquameth-EUMIDA-ETER.³⁶ În plus, au fost explorate seturi speciale de indicatori privind angajamentul în regiune și societate, precum și transferul de cunoștințe, inclusiv indicatorii din Raportul Russell pentru măsurarea activității din fluxul trei³⁷, studiul pentru măsurarea contribuției învățământului superior la inovație în UE realizat de Benneworth și alții³⁸ și clasificarea Carnegie privind angajamentul în comunitate.³⁹

66. După ce au fost analizați, comparați și subsumați indicatorii elaborați la nivel național, s-au menținut cele patru până la cinci dimensiuni în jurul cărora au fost inițial elaborați acești indicatori, deoarece din documentele revizuite a rezultat un anumit nivel de consens, și s-a adăugat un nou indicator pe baza experienței internaționale. În același timp, în această metodologie se sugerează noi forme de definire a acestor indicatori și chiar noi indicatori, cu scopul de a nivela aspectele explorate în fiecare dintre aceste dimensiuni, abordând prioritățile percepute ale diferiților factori interesați din sistemul de învățământ superior din România și luând în considerare principalele domenii de acțiune stabilite în Strategia națională pentru învățământ terțiar din România 2015-2020.⁴⁰ Mulți dintre indicatorii dezvoltați la nivel național și internațional care au fost analizați și luați în considerare în acest proces de raționalizare, incorporare și redefinire a indicatorilor au avut inițial ca scop evaluarea calității, și nu generarea unui sistem de clasificare orientat pe a captura diversitatea sistemului de învățământ superior. Prin urmare, aceștia au fost preluați ca punct de referință și adaptați conform abordării clasificărilor/încadrării în clase precizate pentru metodologia propusă.

67. În deciziile de comasare, includere și redefinire a indicatorilor propuși pentru această componentă a Instrumentului de informare s-a realizat o verificare inițială a fezabilității disponibilității datelor. Aceasta s-a bazat pe revizuirea datelor deja raportate de universități către agențiile guvernamentale din România luând ca punct de referință indicatorii de calitate la care se face referire în Metodologia CNFIS pentru identificarea finanțării suplimentare a universităților publice.⁴¹ Făcând abstracție, în elaborarea dimensiunilor și indicatorilor au fost luate în considerare datele care ar trebui raportate de universități pentru atingerea obiectivelor stabilite pentru elaborarea acestei clasificări, cât și posibilitățile de comparabilitate internațională.

68. Cele șase dimensiuni ale acestei componente a Instrumentului de informare sunt (1) educație, (2) cercetare, (3) internaționalizare, (4) implicare regională și socială, (5) transfer

---

³⁶ Bonaccorsi, et. al, (2011) The European university landscape: A micro characterization based on evidence from the Aquameth project in *Research Policy* 40: 148-164 and (2014), *ibid*; and Lepori, B. et.al. (2010) Patterns of Subject Mix in Higher Education Institutions: A First Empirical Analysis Using the AQUAMETH Database in *Minerva* (2010) 48:73-99.

³⁷ Molas-Gallart, J. et.al. (2002) "Measuring third stream activities. Final report to the Russell Group of Universities." SPRU, University of Sussex.

³⁸ Benneworth, P. et.al. (2017) "Study on measuring the contribution of higher education to innovation capacity in the EU" (Studiu privind măsurarea contribuției învățământului superior la capacitatea de inovare în UE) Raport final pregătit pentru Comisia Europeană, Direcția Generală Educație și Cultură. Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene. Disponibil la: <https://www.researchgate.net/publication/319128923>.

³⁹ http://nerche.org/index.php?option=com_content&view=article&id=341&Itemid=92

⁴⁰ Strategia națională pentru învățământ terțiar din România 2015-2020, *op. cit.*

⁴¹ Ordinul 3279/2017 *op cit.*

de cunoștințe și (6) profilul studenților. Dimensiunile legate de așa numita „a treia misiune a universităților” - misiunea ce merge dincolo de educație și cercetare și privește schimbul de informații și interacțiunile productive cu mediul de afaceri, organizațiile din sectorul public și comunitatea în general⁴² - sunt prezentate aici în trei dimensiuni diferite pentru identificarea mai clară a componentelor sale. Cu toate acestea, indicatorii celei de „a treia misiuni”, de exemplu, pot fi comasați într-o singură dimensiune privind conexiunile universității cu societatea în general și pot chiar să conțină dimensiunea de internaționalizare. În acest caz, pentru a evita acumularea unui număr prea mare de indicatori pe fiecare dimensiune, includerea socială ar putea constitui o dimensiune separată pe cont propriu. Această diviziune a celei de „a treia misiuni”, în diferite dimensiuni, a fost aleasă deoarece, astfel cum am explicat mai sus, pare să reprezinte mai bine consensul actual între diferiții factori interesați din sistemul de învățământ superior din România cu privire la organizarea indicatorilor de clasificare. În ceea ce privește includerea dimensiunii profilul studenților, aceasta este în conformitate cu observațiile rezultate pe durata consultărilor care au condus la elaborarea U-Map, care a indicat că „natura unei instituții de învățământ superior este parțial determinată de corpul său de studenți.”⁴³ Mai mult, clasificarea Carnegie include, de asemenea, două clasificări speciale care se concentrează pe caracteristicile studenților universităților.

69. În cadrul fiecăreia dintre cele șase dimensiuni ale componentei *Profil*, indicatorii sunt organizați în jurul a trei aspecte: producția, resursele și comunicarea și digitalizarea.⁴⁴

Includerea de indicatori privind aspectele legate de comunicare și digitalizare în diferitele dimensiuni ale acestei metodologii contribuie astfel la construirea unui profil al instituțiilor care își analizează gradul de modernizare și adaptarea la utilizarea tehnologiei. Însă includerea indicatorilor privind comunicarea și digitalizarea este, de asemenea, în concordanță cu Strategia națională pentru învățământ terțiar din România 2015-2020, în special în ceea ce privește acțiunile care trebuie întreprinse pentru a îmbunătăți oferta TIC în contextul promovării educației terțiare de înaltă calitate și, la rândul său, urmărește să abordeze preocupările percepute privind plagiatul în sistemul de învățământ superior din România care, la rândul său, îi afectează calitatea. Astfel, se încearcă exploatarea efectelor utilizării indicatorilor. Se poate preconiza că includerea indicatorilor privind comunicarea și digitalizarea va conduce la creșterea nivelului de utilizare a acestor tehnologii și astfel va contribui la îmbunătățirea calității educației terțiare în România.

70. Indicatorii incluși în aceste dimensiuni vor lua în considerare atât volumele absolute, cât și pe cele relative. Cei din urmă vor avea ca scop normalizarea datelor observate pentru diferite dimensiuni de universități pentru ca acestea să fie comparabile. Parametrii de referință pentru această normalizare vor fi trei indicatori de dimensiune: numărul total de studenți înscriși, numărul total de personal și cheltuielile totale.

---

⁴² Molas-Gallart *et al.*, 2002 *op cit*

⁴³ van Vught *et al* (2010) U-Map, The European Classification of Higher Education Institutions. Final Report to the EC, Education and Culture DG, Socrates LLL Programme. p. 28.

⁴⁴ Această organizare a indicatorilor pe aspecte și dimensiunea de comunicare și digitalizare reprezintă adaptări ale metodologiilor pentru U-Ranking din Spania și pentru Clasificarea Universităților din Italia realizată de Censis. Pérez, F. și J. Aldás (2017) U-Ranking. Indicadores Sintéticos de las Universidades Españolas. Valencia: IVIE-BBVA (junio), DOI: http://dx.medra.org/10.12842/RANKINGS_SP_ISSUE_2017; Censis (2017) La Classifica Censis delle Università italiane (edizione 2017/2018) http://www.censis.it/16?shadow_collana=52 și Censis (2017) Nota Metodologica Completa

71. Următoarele pagini prezintă lista de dimensiuni și indicatori, organizată după aspecte.

Tabelul 3 prezintă lista indicatorilor sugerați pentru componenta *Profiluri* și câteva comentarii despre indicatorii alternativi care ar putea fi luați în considerare. Din cei 36 de indicatori propuși pentru această componentă, 9 (nouă) (aproximativ 25%) sunt indicatori noi adăugați celor pentru raționalizarea menționată anterior a indicatorilor elaborați în diferite situații în România de la aprobarea Legii Educației nr. 1/2011. Mai multe detalii despre acești indicatori sunt disponibile în Anexa 1, iar Anexa 2 include operaționalizarea acestora în algoritmi corespunzători.

Tabelul 3. Dimensiuni și indicatori pentru componenta Profil

Dimensiune	Aspect	Indicatori
D1. Educație	Producție	1.1. Absolvenți per nivel de studii (licență, master, doctorat) 1.2. Oferta de programe de studii
	Resurse	1.3. Raportul profesori/studenti 1.4. Număr de tipuri diferite de săli de curs (nou) 1.5. Venituri pentru servicii de educație, ca procent din totalul veniturilor universității
	Comunicare și digitalizare (nou)	1.6. Număr de săli de studiu echipate tehnologic pentru activități de predare per per număr total de săli de curs 1.7. Utilizarea resurselor de predare și de notare online (inclusiv software anti-plagiat)
D2. Activitate de cercetare	Producție	2.1. Număr total de publicații al cadrelor didactice din universitate 2.2. Raportul publicațiilor per cadre didactice și de cercetare 2.3. Raportul publicațiilor profesionale și comerciale per cadre didactice și de cercetare 2.4. Număr de evenimente culturale și artistice organizate de cadrele didactice (nou)
	Resurse	2.5. Venituri din subvenții și proiecte de cercetare, ca procent din totalul veniturilor universității 2.6. Cheltuielile pentru cercetare, ca procent din totalul cheltuielilor universității
	Comunicare și digitalizare (nou)	2.7. Acces la baze de date și jurnale online
D3. Internaționalizare	Producție	3.1. Procentul studenților internaționali înmatriculați la orice nivel de studii raportat la numărul total al studenților înmatriculați 3.2. Procentul studenților veniți în mobilitate raportat la numărul total al studenților înmatriculați 3.3. Procentul studenților plecați în mobilitate raportat la numărul total al studenților înmatriculați

Dimensiune	Aspect	Indicatori
	Resurse	3.4. Procentul cadrelor didactice cu naționalitate străină și/ sau cu diplome obținute în străinătate raportat la numărul total de cadre didactice 3.5. Cheltuieli pentru activități de promovare și sprijinire a profilului internațional al universității, ca procent din totalul cheltuielilor universității
	Comunicare și digitalizare (nou)	3.6. Procentul paginilor instituției, web și din mediile sociale, disponibile în limba engleză și în alte limbi decât limba română (nou)
D4. Implicare socială și regională	Producție	4.1. Raportul absolvenților proveniți din medii socio-economice dezavantajate din numărul total al absolvenților 4.2. Procentul studenților înmatriculați din regiunea în care este amplasată universitatea: total și per nivel de studii
	Resurse	4.3. Număr de studenți cu burse generale și cu burse sociale, ca proporție din numărul total de studenți înmatriculați: total și per nivel de studii 4.4. Cheltuieli pentru sprijinirea angajamentului instituțional față de comunitate, ca procent din totalul cheltuielilor universității
	Comunicare și digitalizare (nou)	4.5. Accesibilitatea paginii web instituționale conform standardelor internaționale (nou)
D5. Transfer de cunoștințe	Producție	5.1. Brevete acordate per număr total de cadre didactice 5.2. Număr de întreprinderi noi (spin-off-uri și start-up-uri) per număr total de cadre didactice
	Resurse	5.3. Venitul universității generat din brevete, licențe, drepturi de autor, întreprinderi noi și servicii de consultanță 5.4. Cheltuieli pentru activități de transfer de cunoștințe, ca procent din totalul cheltuielilor universității
	Comunicare și digitalizare (nou)	5.5. Prezența cadrelor didactice în mass-media și în mediile sociale referitor la cunoștințele generate de instituție și procesele de transfer dintre universitate și societate (nou)
D6. Studenți (nou)	Producție	6.1. Studenți înmatriculați la diferite forme de studii (la zi, cu frecvență redusă, învățământ la distanță, învățământ seral), ca procent din numărul total al studenților înmatriculați (nou) 6.2. Studenți înmatriculați în primul an de studii pentru licență și masterat în funcție de vârstă 6.3. Procentul studenților care plătesc taxe de studiu raportat la studenții la buget

Dimensiune	Aspect	Indicatori
	Resurse	6.4. Costul mediu al taxelor de studiu per an, la nivel de licență și masterat (nou) 6.5. Procentul din bugetul total al universității care provine din plata taxelor de studiu (nou)
	Comunicare și digitalizare (nou)	6.6. Număr de studenți care utilizează resurse online puse la dispoziție de universitate pentru înscriere și plata taxei de studiu, ca procent din cei care procedează altfel (nou)

72. În dimensiunea Educație (D1) primul indicator propus este numărul de absolvenți per nivel de studii. Acest parametru încearcă să ofere o indicație a profilului și orientării instituției în ceea ce privește nivelul studiilor pe care se concentrează, care reproduce într-o anumită măsură obiectivul clasificării de bază Carnegie. Cu toate acestea, acest indicator se bazează parțial pe indicatori similari incluși în propunerea de indicatori pentru clasificarea universităților din România elaborată de asociația studenților (ANOSR)⁴⁵ și pe dezbaterile privind acești indicatori care s-au axat pe disponibilitatea criteriilor de referință internaționale U-Multirank.⁴⁶ Un indicator similar este inclus și în lista indicatorilor de calitate elaborați de CNFIS pentru distribuirea fondurilor suplimentare către universități.⁴⁷ Indicatorul a fost modificat aici în legătură cu indicatorii elaborați la nivel național și nu se referă la rata de absolvire, deoarece nu se dorește a evalua calitatea sau eficacitatea universităților, ci a le descrie.

73. Celălalt indicator care corespunde aspectului de producție al dimensiunii educație privește oferta de programe de studii. Indicatorul propus are ca scop descrierea gamei de programe oferite prin numărarea programelor oferite. Acest indicator a făcut parte din Metodologia elaborată în anul 2011⁴⁸ pentru a evalua universitățile în scopul clasificării acestora și este menținut aici deoarece oferă o perspectivă foarte cuprinzătoare și generală asupra producției în ceea ce privește oferta universității. Această decizie este susținută de faptul că este un indicator inclus și în clasificarea orientată descriptiv U-Map.

74. Trei indicatori se referă la resursele dedicate educației în universități. Primul se referă la resursele umane în ceea ce privește raportul studenți/profesori, al doilea la resursele de infrastructură și cel din urmă la resursele monetare. Este de remarcat faptul că există date disponibile pentru compararea internațională a raportului studenți/profesori (OECD) și acest lucru constituie un motiv suplimentar pentru a include acest indicator în această propunere. În ceea ce privește infrastructura, indicatorul urmărește să reunească mai mulți indicatori referitori la acest aspect al facilităților universitare, exprimat în special în propunerea asociației studenților. În ceea ce privește cheltuielile, modul în care este propusă aici măsurarea încearcă să o pună în legătură nu numai cu importanța acordată cercetării, ci și cu activitățile globale, inclusiv cele legate de „a treia misiune”.

⁴⁵ ANOSR (fără dată) *op cit.*

⁴⁶ Document fără titlu, fără dată și nepublicat pus la dispoziția autorului, *op cit.*

⁴⁷ Ordinul 3279/2017 *op cit.*

⁴⁸ Ordin 4072/aprilie 2011, *op. cit.*

75. Indicatorii referitori la aspectele legate de comunicare și digitalizare ale dimensiunii educaționale se referă la hardware-ul și software-ul folosit pentru predare și învățare. În special, analizează disponibilitatea și utilizarea software-ului de notare care ar putea reduce incidența plagiatului în sistem. Cu toate acestea, fezabilitatea acestui indicator trebuie să fie explorată, deoarece nu apare clar cum să se măsoare și apoi cum să se verifice măsurătorile.

76. Au fost luați în considerare și alți indicatori dintre cei care au fost incluși în diferitele evoluții de către diferiți factori interesați în ceea ce privește clasificarea și evaluarea calității, dar au fost eliminați din diferite motive. Unii indicatori se suprapun cu alții, iar majoritatea celor cuprinzători au fost aleși sau dezvoltăți, precum în cazul numărării diferitelor tipuri de săli de predare, de asemenea pentru simplitatea metodologiei. Cu toate acestea, pentru ca acest indicator să fie relevant, este important să se precizeze clar diferitele categorii de săli care trebuie luate în considerare, cum ar fi laboratoarele, sălile de sport, sălile de curs, auditoriile etc. Procentul de cadre didactice sub 40 de ani din numărul total de cadre didactice, indicator utilizat în metodologia de finanțare CNFIS și propus de studenți, a fost eliminat fiind folosit ca suport pentru calitatea predării, dar componenta Profil nu vizează evaluarea calității. În mod similar, proporția cadrelor didactice cu doctorat se referă mai mult la indicatorii care încearcă să evalueze calitatea, decât la descrierea profilului unei instituții.

77. Satisfacția studenților cu experiența de învățare din cadrul universității reflectă informații importante pentru o clasificare construită cu obiectivul de a reprezenta un instrument de transparență care poate informa, de exemplu, potențialii studenți. Dar concluzia a fost că, din nou, acest indicator măsoară mai mult o percepție a calității serviciului furnizat decât o măsurare obiectivă a calității instituției. Prin urmare, acest indicator va fi inclus în componenta *Ierarhizare* a Instrumentului de informare.

78. Pentru a capta aspectul de producție al Cercetării (D2), sunt deosebit de importanți patru indicatori care să acopere diferitele tipuri de universități care compun sistemul de învățământ superior din România. Includerea unui indicator care măsoară publicațiile academice, atât în cifre absolute, cât și în cifre relative, reflectă faptul că, deși volumul, care nu ia în considerare dimensiunea instituției, poate conduce la un nivel important de efecte ale cercetării produse de această instituție, nivelul activității de cercetare în raport cu efectivul de personal evidențiază un anumit profil al instituției. În același timp, prin observarea producției de cercetare se poate vedea de activă și angajată este instituția în cercetare fără să fie evaluată calitatea producției sale. Prin urmare, nu există niciun indicator special care să urmărească măsurarea calității publicațiilor personalului academic.

79. Includerea unor indicatori care să țină cont de publicațiile profesionale și de numeroasele evenimente culturale și artistice publice încearcă să ia în considerare diversele tipuri de instituții. Unele instituții pot fi implicate în alte forme de cercetare care conduc la rezultate mai puțin tradiționale. Indicatorul care măsoară evenimentele culturale și artistice este inclus deoarece, în funcție de explorarea diverselor experiențe internaționale, acesta este un indicator general acceptat al nivelului activităților în artă și arhitectură, iar măsurarea acestor activități trebuie inclusă în această metodologie, deoarece în Legea Educației nr. 1 din România, clasa B de universități cuprinde instituții axate pe educație și cercetare și/sau producție artistică.

80. Indicatorii referitori atât la venitul provenit din contracte de cercetare și subvenții, cât și la cheltuielile universității cu activități și resurse legate de cercetare sunt propuși pentru aspectele legate de resurse ale acestei dimensiuni. Primul este conceput într-o manieră care urmărește măsurarea importanței relative a acestor fonduri în totalul fondurilor disponibile pentru universitate. Ultimul analizează relevanța atribuită de universitate cercetării în conexiune cu celelalte misiuni ale sale. Se propune ca, în scopul reducerii numărului de indicatori, să se calculeze veniturile, inclusiv granturile și proiectele de la finanțatori naționali și internaționali, precum și din fonduri private, publice și finanțatori non-profit. Acesta sintetizează diferenții indicatori propuși de factorii interesați naționali menționați mai sus.

81. Cu toate acestea, în ceea ce privește cercetarea, se propune un indicator care să analizeze serviciile oferite de universitate pentru a facilita cercetarea. Accesul la bazele de date online și la resursele bibliografice internaționale este crucial în acest sens. În consecință, se propune un indicator care să măsoare acest acces, pe baza numărului de abonamente.

82. Astfel cum s-a explicat în descrierile mai detaliate oferite în Tabelul 5 care prezintă indicatorii pentru D2, mulți indicatori propuși de factorii interesați din învățământul superior național au fost reduși. Alții au fost excluși. Printre aceștia se numără indicatorii privind premiile și titlurile, nu numai pentru că acestea sunt mai mult legate de măsurarea excelenței în cercetare, ci și din cauza dificultății în a stabili care dintre ele să fie luate în considerare. În lista de indicatori ar fi putut fi inclusă producția de teze de doctorat. Cu toate acestea, indicatorul a fost exclus deoarece tezele de doctorat sunt deja contabilizate la indicatorul 1.1 privind dimensiunea de predare. Scopurile sunt însă diferite în aceste dimensiuni, prin urmare includerea sa ar putea fi reevaluată în contextul etapei de consultări.

83. În dimensiunea Internaționalizare (D3), primul și al doilea indicator se referă la studenți, iar cel de al treilea la personalul academic. Primul indicator reprezintă procentul de studenți internaționali înscriși la universitate. Se propune măsurarea acestui indicator ținând cont de studenții care, la admitere, dețin o diplomă eliberată în străinătate și nu în legătură cu naționalitatea studenților. Acest lucru se datorează faptului că deținerea unei diplome eliberate în străinătate este un semn al educării într-un sistem și o cultură diferită. Este posibil ca cetățenii de naționalitate străină să fi beneficiat de educație în România. Numărarea studenților cu diplome eliberate în străinătate poate reflecta mai bine o bogăție internațională a instituțiilor și o percepție asumată din partea studenților înscriși că instituția primește cu deschidere studenții internaționali. Cu toate acestea, rămâne să se confirme dacă aceste date sunt disponibile. O motivare asemănătoare se aplică preferinței pentru identificarea numărului de personal academic străin, atât în ceea ce privește instituția care le-a acordat diplomele, cât și naționalitatea acestora, și nu a schimburilor de personal. Însă, în ceea ce privește mobilitatea studenților, se iau în considerare atât mobilitatea de venire cât și cea de plecare a studenților. În timp ce mobilitatea studenților veniți poate reflecta o percepție a unei instituții cu orientare internațională, precum și faptul că prezența studenților de schimb întărește această orientare, părțile interesate care au participat la primele etape de consultare au subliniat și importanța mobilității externe a studenților locali.

84. Ambii indicatori aleși pentru resurse și aspectele legate de comunicare și digitalizare ale dimensiunii de internaționalizare caută să observe angajamentul instituțiilor de a dobândi și menține un profil internațional. Indicatorul privind cheltuielile suportate în aceste

scopuri a fost adaptat din propunerea alianței naționale a organizațiilor studentești, în timp ce indicatorul privind proporția paginilor web instituționale și a paginilor din mediile sociale disponibile în limba engleză și în alte limbi neoficiale este unul dintre cei nouă indicatori incluși în propunere, astfel cum a fost adaptată din metodologia utilizată de fundația Censis pentru a clasifica universitățile din Italia.⁴⁹ Este important de reținut că problema luată în discuție în România privind indicatorii asociați cu U-Multirank cu privire la limbile străine au fost luată în considerare aici, astfel cum se explică mai detaliat în Tabelul 6, care oferă o descriere mai amănunțită a indicatorilor propuși pentru dimensiunea internaționalizare.

85. Primul indicator inclus în dimensiunea Implicare regională și socială (D4) este o reformulare a unui indicator inclus în toate seturile de indicatori revizuiți care au fost elaborați în România. Diferența este că, deși numărul de înscrieri a fost preferat în cadrul acestor indicatori elaborați la nivel național, propunerea aici este de a examina numărul de absolvenți. Revizuirea aliniaza indicatorul cu unul dintre domeniile principale de acțiune stabilite în Strategia națională pentru învățământ terțiar din România 2015-2020: îmbunătățirea nivelului de absolvire al grupurilor dezavantajate. În același timp, nivelul de absolvire reflectă mai bine decât înscrierea capacitatea și angajamentul universității cu sectoarele dezavantajate din punct de vedere social. Motivarea pentru alegerea unui raport în acest caz se bazează, printre altele, pe faptul că, în timp, un raport poate oferi o imagine mai bună a progresului realizat.

86. Al doilea indicator vizează cealaltă parte a acestei dimensiuni cu două fețe și se concentrează pe implicarea regională. Doar alianța națională a organizațiilor studentești a luat în considerare acest indicator, dar includerea sa este susținută de alte experiențe internaționale, inclusiv U-Map, de unde a fost adaptat indicatorul propus, precum și de clasificarea Carnegie pe dimensiuni într-o oarecare măsură.

87. În ceea ce privește resursele, indicatorii propuși se referă la cheltuielile care sprijină implicarea în comunitate și sprijinul financiar acordat studenților de către universitate. Deoarece activitățile pot varia foarte mult de la instituție la instituție, se sugerează aici că ceea ce ar trebui luat în considerare este ceea ce este înregistrat ca atare în înregistrările financiare interne ale universității. În ceea ce privește bursele, indicatorul se bazează pe indicatori luați în considerare de diverși factori locali în țară, dar propunerea prezentată aici conține o serie de diferențe care pot fi luate în considerare în faza de consultare. Indicatorul urmărește să ia în considerare bursele bazate pe nevoi. Motivul este că, dacă bursele sunt bazate pe necesități, acest indicator poate reflecta angajamentul pentru includerea sectoarelor dezavantajate socio-economic, altfel numărul de burse acordate poate reflecta doar o concentrare pe performanță. Prin urmare, înregistrarea separată a burselor bazate pe necesități față de bursele generale reflectă în special eforturile de includere a sectoarelor dezavantajate din punct de vedere economic, care nu sunt neapărat conturate în cadrul indicatorului 4.1 care utilizează definiția legală a sectoarelor defavorizate socio-economic.

88. Indicatorul ales pentru dimensiunea comunicare și digitalizare se referă la un alt grup specific în rândul persoanelor dezavantajate din punct de vedere socio-economic - persoanele cu handicap. Măsurarea accesibilității paginilor instituționale în conformitate cu

---

⁴⁹ Censis 2017, *op.cit*

standardele internaționale permite un alt mod de a obține o imagine a profilului TIC al universității, observând în același timp angajamentul instituției de a facilita accesul și utilizarea serviciilor online pentru acest grup social.

89. Indicatorii care au fost eliminați, în principal pentru claritatea și focalizarea metodologiei, se referă la cursurile fără credite și la cursurile de învățare pe tot parcursul vieții oferite de universitate. În diferite forme, aceștia au fost menționați în propunerile discutate în contextul criteriilor de referință Multi-rank și în propunerile ANOSR. Aceste tipuri de indicatori sunt, de asemenea, incluse în mai multe cazuri de indicatori elaborați pe plan internațional pentru evaluarea implicării instituțiilor de învățământ superior în societatea mai largă dincolo de zidurile academice. Relevanța și valoarea includerii unui astfel de indicator pot fi discutate în continuare în cadrul fazelor de consultare.

90. Dimensiunea transferului de cunoștințe (D5), așa cum este propusă aici, vizează acoperirea componentelor de politică economică și publică ale celei de „a treia misiuni” a universităților. Componentele legate de implicarea în viața socială și culturală a societății dincolo de mediul academic sunt incluse în dimensiunea anterioară privind angajamentul regional și social. În schimb, selectarea indicatorilor a ținut seama de faptul că clasificarea nu măsoară impactul în societatea mai largă a cercetării și activităților desfășurate în universitate (deci nu măsoară impactul cunoștințelor produse și difuzate de universități în inovație care ar putea fi preluate în regiune sau societate în general), ci ceea ce fac de fapt universitățile pentru a transfera cunoștințele generate de instituții în lumea non-academică, în special în sferele economice și politice în cazul acestei dimensiuni. Cu toate acestea, pentru a evita o concentrare pură pe dezvoltarea unui proces care poate fi dificil de măsurat și verificat, setul de indicatori propuși a căutat să măsoare activitățile, dar și intrările și ieșirile legate de acele activități care vizează transferul de cunoștințe.

91. Doi indicatori actualmente general acceptați de transfer de cunoștințe sunt propuși ca primi indicatori pentru dimensiunea brevete și întreprinderi noi. Primul privește brevetele acordate, și nu pur și simplu depuse. Al doilea cuprinde atât start-up-uri, cât și spin-off-uri. Cu toate acestea, ar trebui adoptată o definiție clară în ceea ce privește acești doi termeni. Indicatorii sunt normalizați în funcție de numărul total de cadre didactice, astfel încât instituțiile de diferite mărimi să poată fi comparabile, deși rămâne să fie definit dacă studenții doctoranzi și/sau postdoctorali ar trebui să fie incluși în acest număr deoarece fac parte din echipele implicate în aceste activități de obicei. Modul în care sunt definiți indicatorii sintetizează un număr de indicatori asociați, incluși în diferitele propuneri ale părților interesate naționale și în metodologia CNFIS, toți fiind menționați mai sus.

92. În ceea ce privește resursele, indicatorii se referă la venituri și cheltuieli, iar în ceea ce privește comunicarea și digitalizarea, accentul se pune atât pe participarea în mass-media tradițională, cât și în mediile sociale. Din punct de vedere al venitului, acesta include și venitul generat de transferul de cunoștințe, care include veniturile din contractele de consultanță oferită de personalul academic pentru sectorul privat, public și neguvernamental. Acest aspect al transferului de cunoștințe nu este luat în considerare în ceilalți indicatori propuși în această dimensiune, parțial din cauza faptului că este dificil să fie contabilizat altfel decât prin referire la suma pe care o reprezintă. Indicatorul sintetizează un număr de

indicatori privind veniturile din servicii incluși în metodologia din 2011 și în propunerea ANOSR în ceea ce privește licențele și drepturile de autor.

93. Majoritatea indicatorilor incluși în această dimensiune sunt parametri general acceptați pentru evaluarea legăturilor dintre universități și societate în ceea ce privește inovația și transferul de cunoștințe. Cu toate acestea, modul în care aceștia sunt grupați și se raportează unul la celălalt, inclusiv modul în care funcționează și de completează indicatorii incluși în dimensiunea strâns legată de implicare regională și socială, poate fi un unghi posibil din care pot fi analizați în continuare acești indicatori în timpul consultărilor.

94. Dimensiunea Profilul studenților (D6) se referă la modul în care caracteristicile studenților și modul în care universitatea interacționează cu acestea se află într-o relație reciprocă care modelează natura instituției. Primii trei indicatori privind producția se concentrează asupra caracteristicilor modalităților de înscriere a studenților. Primul caracterizează instituția în raport cu formele cele mai predominante de modalități în care se înscriu studenții săi - cursuri la zi, cu frecvență parțială, învățământ la distanță sau programe de cursuri serale. Se presupune că aceste diferențe indică diferențele atitudinii ale instituției față de nevoile studenților. Celălalt indicator, care se referă la distribuția pe vârste a studenților care se înscriu pentru prima dată în programele de licență sau de masterat, poate însemna că o instituție este mai orientată spre învățarea de-a lungul vieții sau spre formarea profesională, dacă predomină studenții maturi, de exemplu. În final, indicatorul referitor la procentul de studenți plătitori de taxe în raport cu studenții care primesc finanțare de la buget încearcă să identifice modificările survenite în oferta de locuri pentru studenți și cerere.

95. Se propun doi indicatori pentru aspectul resurselor din dimensiunea Profilul studenților. În conformitate cu obiectivul de a determina metodologia de clasificare să funcționeze ca instrument de transparență care să îi informeze pe studenți în legătură cu alegerile lor, pentru studenții potențiali ar putea fi util un indicator referitor la nivelul taxelor plătite. În mod alternativ, un alt indicator propus referitor la taxe ar fi să se măsoare cât de mult din venitul total al universității provine din plățile efectuate de studenți pentru taxe. Aceasta poate avea o multitudine de utilizări și interpretări pentru diferiți factori interesați.

96. Pentru a măsura nivelul de comunicare și digitalizare în raport cu profilurile care leagă studenții și instituțiile, indicatorul propus se referă la utilizarea portalurilor online pentru înscriere și achitarea taxelor. Acest indicator poate indica nivelul de digitalizare a serviciilor oferite de universitate studenților și, în același timp, familiarizarea studenților cu utilizarea tehnologiilor informaționale.

97. Un alt indicator posibil care ar putea fi discutat pentru dimensiunea Profilul studenților este selectivitatea. În mai multe experiențe internaționale privind clasificările, inclusiv Spania și Chile, această variabilă a fost inclusă. Selectivitatea face parte și din clasificarea Carnegie a profilurilor din ciclul I de învățământ superior. Abordarea cea mai comună pentru măsurarea selectivității este luarea în considerare a pragului minim în ceea ce privește scorul obținut la testele naționale de admitere și notele din învățământul secundar care sunt stabilite sau efectiv implementate în diferite instituții. Riscul cu acest indicator este că poate fi interpretat ca un intermediar pentru calitate. Cu toate acestea, pe de altă parte, acesta poate fi o

informație foarte utilă pentru studenți și ar putea fi inclus din motive de transparență în același mod în care se propune aici includerea unei variabile legate de nivelurile taxelor.

98. În ceea ce privește componenta de ierarhizare a programelor de studii, au fost stabilite câteva puncte de plecare. În primul rând, indicatorii centrali ar trebui să se bazeze pe cei utilizați în prezent de CNFIS pentru distribuția fondurilor suplimentare pentru universitățile publice. În al doilea rând, unii indicatori CNFIS ar putea fi înlocuiți cu alții care ar putea permite îmbunătățirea calității datelor sau reducerea poverii de răspuns instituțional. În al treilea rând, atât Ministerul Educației, cât și ARACIS sunt interesate să completeze amploarea indicatorilor dincolo de cea utilizată de CNFIS, în direcția celor utilizate de BURS, sistemul multidimensional de ierarhizare din Bulgaria. În al patrulea rând, raportat la punctul anterior, ar putea fi explorate modalități de a obține date privind piața forței de muncă și de a folosi sondajele aplicate studenților, angajatorilor și cadrelor universitare pentru a obține informații mai exacte despre mediul didactic. În cele din urmă, există, de asemenea, interesul MEN de a analiza performanțele pe baza dimensiunilor privind internaționalizarea, inserția regională și transferul de cunoștințe.

99. O analiză atentă a indicatorilor utilizați în prezent la CNFIS pentru finanțare suplimentară arată că nu toți indicatorii sunt adecvați în raport cu obiectivul de a crea o ierarhizare a programelor de studiu. În acest scop, indicatorii ar trebui să se concentreze asupra măsurării calității diferitelor aspecte ale acestor programe. În Tabelul 4 este prezentată o analiză a acestor indicatori și, în același timp, sunt prezentate exemple de indicatori orientați spre măsurarea activității, ca în cazul indicatorilor propuși pentru componenta Profiluri și al celor orientați spre măsurarea performanței sau a calității.

Tabelul 4. Natura adecvată a indicatorilor de performanță existenți în România în scopul ierarhizării programelor de studii

Indicator	Descriere	Comentariu
C.1.1	Raport studenți/profesori	Fără performanță
C.1.2	Masteranzi: Raportul studenților la nivel de licență	
C.1.3	Procent de cadre didactice sub 40 de ani	
C.1.4	Procent de cadre didactice eligibile pentru supravegherea doctoranzilor	
C.2.1	Calitatea resurselor umane (în funcție de mai multe „puncte” acordate pentru diverse activități academice și științifice, pe baza unui sistem conceput din perspectivă disciplinară și gestionat de CNATDCU)	Punctele de activitate CNATDCU reprezintă o soluție bazată pe consensul intern disciplinar cu privire la valoarea activității educaționale și pot să nu reflecte normele academice internaționale
C.2.2	Impactul activității științifice (pe baza indicelui H) sau creației artistice (utilizând metode de măsurare a impactului artistic și cultural, folosite în domeniile artistice, conform cuantificării din C.2.1)	Risc mare de răspundere pentru instituții. Indicele H este subiectiv pentru vârstă.

Indicator	Descriere	Comentariu
C.2.3	Rezultatele științifice din ultimii patru ani, în funcție de un sistem de notare a articolelor publicate (elaborat de UEFISCDI) și brevetelor obținute; există o notare alternativă pentru activități sportive și artistice.	Risc mare de răspundere pentru instituții. Este posibil să se obțină rezultate similare, folosind bazele de date bibliometrice externe, precum Clarivate/Elsevier
C.2.4	Veniturile realizate în ultimii patru ani din activități științifice/creație artistică	Cuantificarea rezultatelor
C.3.1	Utilizarea programelor ERASMUS și ERASMUS MUNDUS, atât pentru trimitere, cât și pentru primire de studenți, în ultimii patru ani	Activitate și nu performanțe, cel puțin în ceea ce privește studenții plecați
C.3.2	Procentul mediu al studenților străini înscriși în ultimii patru ani	Cuantificarea rezultatelor
C.4.1	Procentul studenților provenind din medii socio-economice defavorizate (ex studenți cu dizabilități, orfani, romi și studenți din localități cu o populație sub 10.000 de locuitori	Activitate și nu performanțe
C.4.2	Contribuția universității la burse, în ultimul an finalizat	Fără performanță
C.4.3	Media orelor petrecute de studenți în programe de practică, în ultimii patru ani	Activitate și nu performanțe
C.4.4	Locurile în cămine, ca procent din numărul total de studenți, media pe ultimii patru ani	Fără performanță
C.4.5	Fondurile nerambursabile obținute de către universitate, în ultimul an	Cuantificarea rezultatelor

Sursa: http://www.cnfis.ro/wp-content/uploads/2012/08/PropunereCNFIS-Metodologie-repartizare-FB_FS-2014.pdf

Notă: Comentariile se bazează pe analiza autorilor Băncii Mondiale

100. La o analiză atentă a opțiunilor legate de indicatorii de calitate a predării, trebuie remarcat faptul că există foarte puțini indicatori valabili de calitate a predării folosiți la nivel mondial. Principalul motiv este că nu există aproape nici un acord care să reglementeze semnificația termenului sau modul în care acesta ar trebui cuantificat, în special pentru programele și instituțiile de învățământ terțiar. Frecvent, tipurile de indicatori utilizați pentru a măsura calitatea predării sunt intrări. În România, în prezent, aceasta înseamnă rapoartele studenți/cadre didactice, procentul de cadre didactice eligibile pentru a supraveghea doctoranzi, procentul de cadre didactice din facultate sub 40 de ani etc. Niciunul dintre acești indicatori nu reflectă rezultatele învățării. O altă abordare a calității predării, folosită uneori, constă în măsurarea procentelor de finalizare a studiilor în cohortele de studenți. De exemplu, s-ar putea măsura procentul studenților din ciclul I care au intrat într-un program de studii și care au absolvit programul respectiv (sau instituția respectivă) în decursul a X ani. La nivel internațional, X este de obicei egal cu „timpul normal până la finalizarea studiilor plus 1 an”, așadar în România acesta ar fi de obicei 4 ani. Dacă atenția se îndreaptă spre problemele de performanțe în predare la populațiile defavorizate (de exemplu, studenții din mediul rural, studenții cu dizabilități sau studenții romi), s-ar putea calcula suplimentar procentele specifice de finalizare a studiilor pentru aceste populații. În prezent, nu se efectuează acest calcul în România, dar datele ar putea fi furnizate de instituțiile universitare și colectate direct de la acestea pentru a fi incluse în baza de date a Instrumentului de informare.

101. Un aspect important care trebuie luat în considerare dacă se utilizează indicatori de finalizare a studiilor pentru a măsura calitatea predării este dacă să se normalizeze sau nu datele privind procentul de finalizare a studiilor. Finalizarea studiilor este în mare măsură corelată cu pregătirea academică; prin urmare, există tendința ca studenții din universități mai selective să înregistreze procente mai mari de finalizare a studiilor. Soluția evidentă – utilizată de exemplu în sistemul francez de finanțare în funcție de performanțe – constă în normalizarea procentelor de finalizare a studiilor pe baza punctajelor pe care studenții admiși le-au obținut la examenul de *Bacalaureat*. Universitățile care admit studenți cu note mici și obțin un procent de absolvire ridicat au un parcurs mai bun decât instituțiile care ating procente similare de absolvire la studenții care sunt admiși la universitate pe baza punctajelor mari la examenul de *Bacalaureat*. Din perspectiva măsurării „valorii adăugate”, aceasta ar putea fi un instrument de măsurare mai bun; cu toate acestea, audiența unei ierarhizări bazate pe transparență ar putea prefera o valoare absolută mai degrabă decât una relativă.

102. O metodă suplimentară de evaluare a calității activității de predare este ca studenții să fie întrebați despre acest aspect. Ar fi de preferat ca absolvenții să fie consultați, iar întrebările ar trebui să se concentreze asupra punctelor de vedere ale acestora cu privire la calitatea experiențelor lor de învățare. Aceste informații ar putea fi extrase din sondajele aplicate studenților; mai multe detalii despre acestea vor fi disponibile ulterior în această secțiune.

Caseta 11: Indicatorii calității activității de predare, opțiuni preferate

- Procentul de finalizare a programului de licență cu durată de patru ani (toți studenții)
- Procentul de finalizare a programului de licență cu durată de patru ani (studenții din medii defavorizate)
- Procentul de finalizare a programului de licență cu durată de patru ani (toți studenții, normalizare pentru punctajele obținute la *Bacalaureat*)

103.În ceea ce privește indicatorii de calitate a cercetării, majoritatea sistemelor de ierarhizare, naționale sau internaționale, includ un tip de parametri de cuantificare a cercetării, care ar putea fi luați în considerare în scopul realizării componente ierarhizare a acestui Instrument de informare. Acești indicatori tind să includă instrumente de cuantificare atât cantitative, cât și calitative și, în acest sens, indicatorii elaborați pentru componenta *Profil* pot fi alocați unor indicatori mai complecși privind calitatea cercetării, în componenta *Ierarhizare*. De asemenea, în timp ce aproape toți indicatorii au o componentă bibliometrică a rezultatelor totale publicate și a impactului, există o gamă largă de variații în indicatorii utilizați pentru a măsura calitatea cercetării într-un sistem de ierarhizare diferit. Unele sisteme acordă prioritate *publicațiilor în colaborare*, realizate alături de parteneri internaționali sau corporativi. Alte sisteme acordă prioritate instrumentelor de cuantificare non-bibliometrice, cum ar fi veniturile din cercetare, brevetele, etc. și există cazuri în care se măsoară intensitatea cercetării pe baza calității centrale a absolvenților în totalul înscrierilor – de ex. raportul dintre doctoranzi și studenți din ciclul I.

Caseta 12: Indicatorii calității cercetării, opțiuni preferate

Similar CNFIS

- Impact cercetării/creativității
- Activitate educațională

Modificări sugerate

- Pentru prima, utilizarea indicelui M, nu a indicelui H.
- Pentru ambele, eliminarea poverii resimțite de instituțiile individuale cu privire la colectarea și analiza datelor și compilarea datelor la nivel central, utilizând una dintre principalele baze de date internaționale de referință.

104. Într-o oarecare măsură, aceste instrumente de cuantificare sunt strâns legate de domeniul de studiu. Astfel, măsurarea acestora pe bază instituțională, așa cum procedează majoritatea ierarhizărilor internaționale, din multe puncte de vedere pur și simplu măsoară diversitatea ofertelor de programe ale unei instituții. Într-o situație precum a României, unde ierarhizarea se va realiza în funcție de domeniu sau ramură de studiu și nu la nivel instituțional, comparațiile se pot efectua cu mai multă exactitate însă, în același timp, poate fi necesar să se ajusteze designul instrumentelor de cuantificare a cercetării – și, posibil, ponderea acestora – la domeniul fundamental sau ramura științei corespunzătoare. În acest scop, grupuri de experți din diverse domenii de studii au fost angajați atât de Ministerul Educației Naționale, cât și de ARACIS pentru a contribui la crearea acestor indicatori specifici domeniului și pentru a lucra la definirea ponderilor pentru aceștia și pentru restul indicatorilor care vor fi utilizați la crearea ierarhizării programelor de studii.

105. Cei trei indicatori de calitate a cercetării utilizați în prezent în România sunt bine definiți și adecvați pentru măsurarea calității cercetării. În plus, aceștia prezintă o sensibilitate peste medie la dificultățile de măsurare a cercetării într-o țară nevorbitoare de limba engleză. Cu toate acestea, sursele majore de dezaprobară sunt o viziune oarecum idiosincronică a ceea ce constituie o publicație care stă la baza indicatorului care utilizează instrumente de cuantificare inspirate de UEFISCDI în detrimentul celor utilizate de sistemele internaționale de ierarhizare și, în mod similar, însărcinarea instituțiilor cu colectarea și evaluarea datelor în detrimentul utilizării directe a principalelor baze de date științifice. De asemenea, în ceea ce privește indicatorul impactului cercetării/creativității, utilizarea biasurilor pentru indicele H face trimitere la cercetători mai vârstnici din cauza naturii cumulative pe baza carierei a acestui scor.

Tabelul 5. Indicatori din metodologia actuală CNFIS privind finanțarea suplimentară – pentru cercetare

Indicator	Descriere
Impactul cercetării/creativității	Impactul activității științifice (pe baza indicelui H) sau creației artistice (utilizând metode de măsurare a impactului artistic și cultural, folosite în domeniile artistice, conform cuantificării din C.2.1)
Activitate educațională	Rezultatele științifice în ultimii patru ani, în funcție de un sistem de notare a articolelor publicate (elaborat de UEFISCDI) și brevetelor obținute; există o notare alternativă pentru activități sportive și artistice.
Venituri din cercetare/creativitate	Veniturile realizate în ultimii patru ani din activități științifice/creație artistică

106. Deși deciziile legate de tipul de rezultate ale cercetării care vor fi evidențiate în sistemul de ierarhizare vor fi luate de MEN după consultare cu părțile interesate cheie, prezentăm o serie de recomandări în scopul îndrumării și pentru discuții mai aprofundate. Acestea urmăresc să respecte o preferință și o legitimitate percepute în rândul diferitelor părți interesate din sectorul învățământului superior din România față de abordările bibliometrice de măsurare a performanțelor cercetării. În același timp, recomandările se bazează pe indicatorii CNFIS, dar cu unele modificări care să permită îmbunătățirea procesului de colectare a datelor și să reducă subiectivitatea indicatorului.

107. Prin urmare, se recomandă ca ierarhizarea programelor de studii să continue să utilizeze primii doi indicatori de cercetare folosiți de CNFIS și menționați anterior. Mai exact, impactul cercetării/creativității și activitatea educațională. Trebuie luate însă în considerare două modificări. Primul se referă la primul indicator și urmează să înlocuiască utilizarea indicelui H cu indicele M, care este un indice H limitat în timp și care elimină subiectivitatea indicelui H față de cercetătorii mai în vârstă. Prin cea de-a doua modificare, datele pentru ambii indicatori ar trebui colectate prin accesarea bazelor de date internaționale și nu prin solicitarea universităților să le raporteze.

108. O altă dimensiune de care ar trebui să țină cont ierarhizarea programelor de studii este satisfacția studenților. Aceasta a fost o cerere clară din partea MEN și ARACIS și este în concordanță cu alte exemple de ierarhizări multidimensionale. Multe dintre aceste sisteme de ierarhizare conțin cel puțin câțiva indicatori bazați pe feedback-ul studenților și câțiva dintre ei au la bază feedback-ul absolvenților. Aceștia sunt denumiți uneori indicatori de „satisfacție a studenților”, iar feedback-ul oferit pe baza acestor indicatori este adesea folosit pentru a înțelege mai bine mediul de învățare al studenților. De exemplu, studenții sunt întrebați despre „calitatea” (nu „satisfacția legată de”) predării (predare), implicarea studenților în cercetare, biblioteci, echipamente IT și de laborator sau, dacă studentul locuiește într-o locuință de tip universitar, despre condițiile de cazare. De asemenea, studenții pot fi întrebați despre disponibilitatea profesorilor pentru consultări cu studenții sau despre ușurința de a stabili relații/lega prietenii cu alți studenți. Studenții ar putea fi rugați să rezume

toate aceste experiențe într-un singur indicator principal, cum ar fi „satisfacția generală”, dar în practica generală se obișnuiește să li se solicite studenților să comenteze referitor la aspectele individuale ale experienței lor educaționale.

109. De exemplu, instrumentul german CHE cuprinde 12 indicatori specifici care se bazează pe feedback-ul studenților. Șapte dintre aceștia se referă la „studii universitare și predare” (nivelul de contact cu profesorii, calitatea suportului oferit de profesori, diversitatea ofertelor de programe etc.), trei indicatori se referă la calitatea echipamentelor/infrastructurii (adică biblioteci, IT, săli) și un indicator care analizează pregătirea pentru inserția pe piața muncii și unul referitor la susținerea studiilor în străinătate. Practic, doar unul dintre acești indicatori constă în întrebări despre „satisfacție” (există o întrebare privind „situația generală a studiilor”), dar toți indicatorii oferă date contextuale importante despre mediul de învățare al studenților. Datele referitoare la acești indicatori sunt transformate într-un indice cu scopul de a crea un singur indicator.

110. În prezent, nu există un studiu național regulat și standardizat privind satisfacția studenților în România, dar, pe termen scurt, se poate utiliza un sondaj aplicat studenților sau absolvenților pentru a culege informații privind satisfacția studenților. Ideal ar fi ca datele privind satisfacția studenților să fie extrase dintr-un sondaj creat special. Dezvoltarea și punerea în aplicare a acestuia ar constitui o condiție necesară pentru colectarea regulată de date pentru acest tip de indicatori. Dacă ar exista astfel de sondaje, ar fi o idee să se utilizeze doar rezultatele referitoare la satisfacția generală a studenților și a absolvenților și să se transfere acestea în baza de date a Instrumentului de informare propus în acest document, după care să se transfere în indicele de ierarhizare. O altă opțiune ar fi să se selecteze un număr de indicatori relevanți care să fie incluși în dimensiunea referitoare la satisfacția studenților din componenta Ierarhizare.

111. În absența acestui instrument, se poate elabora pentru moment, pentru această Ierarhizare, un scurt sondaj care să colecteze date privind satisfacția studenților față de programul de studii. Un instrument testat corespunzător, cum ar fi cel folosit de CHE, ar putea fi utilizat ca ghid pentru indicatorii care ar putea fi incluși în sondajul respectiv. Prin urmare, deși numărul de probleme pentru care ar putea fi solicitat feedback-ul studenților este mare și ar putea fi necesară o consultare publică pentru a le selecta în mod adecvat pe cele care să fie incluse într-o Ierarhizare, nu vor fi recomandate întrebări sau indicatori specifici înaintea consultărilor publice. Cu toate acestea, conform sondajului CHE, ar putea fi luați în considerare câțiva indicatori care pot fi consultați în Caseta 10.

Caseta 13: Indicatorii satisfacției studenților, opțiuni preferate

Utilizarea sondajelor aplicate studenților pentru a colecta date pentru următorii indicatori:

- Nivelul de contact al profesorilor cu studenții
- Diversitatea cursurilor oferite
- Coerența în organizarea programului de studii
- Suportul acordat studenților în etapa inițială
- Suportul acordat de profesori
- Satisfacția generală față de programul de studii
- Calitatea infrastructurii IT
- Calitatea bibliotecilor
- Calitatea sălilor de curs/spațiului de studiu/laboratoarelor
- Suport pentru studii în străinătate
- Percepția de pregătire pentru piața muncii

112. România nu măsoară în prezent rezultatele privind inserția absolvenților pe piața muncii. Acest aspect contrastează semnificativ cu Bulgaria, unde astfel de indicatori constituie o componentă semnificativă a sistemului BURS, care obține date prin conectarea bazei sale naționale de studenți la bazele naționale de date fiscale și de asigurări sociale (consultați Tabelul 6).

113. În România există, însă, baze de date similare. Există o bază de date națională a studenților și, prin urmare, a absolvenților, alături de o bază de date națională a contractelor de muncă. Aceasta înseamnă că, pe termen mediu, date similare ar putea fi ușor puse la dispoziție pentru un sistem de ierarhizare în România. Deoarece ambele baze de date sunt relativ noi, sunt puțini absolvenți care au fost suficient de mult timp pe piața muncii, pentru a furniza date utile (în Bulgaria, sunt prezentate datele pentru absolvenții din ultimii cinci ani; în România, se pare că sunt disponibile doar datele referitoare la absolvenții din ultimii 2-3 ani). Nu există însă în prezent niciun acord care să coreleze cele două seturi de date, acestea aflându-se în subordinea a două ministere diferite. Obținerea unui astfel de acord ar trebui să reprezinte o prioritate pentru ARACIS și pentru MEN deoarece, în absența acestuia, nu se pot stabili indicatori utili ai capacității de inserție profesională. Și, dat fiind că negocierea între MEN și Ministerul Muncii și Justiției Sociale privind accesul la baza de date poate fi de durată, până când aceste negocieri se vor încheia, bazele de date ar trebui să evolueze atât de mult încât să poată genera date utile pentru ierarhizarea programelor de studii.

Tabelul 6. Indicatori actuali ai capacității de inserție profesională în BURS

Indicator	Descriere
Rata șomajului în rândul absolvenților	Procent de absolvenți care au fost înregistrați ca șomeri în ultimele 12 luni. Date obținute prin corelarea datelor administrative referitoare la absolvenți cu datele din Sistemul național de asigurări sociale.
Aplicabilitatea diplomei necesare	Procentul celor angajați cu contract de muncă și care ocupă funcții pentru care sunt necesare studii superioare (pe baza codului ocupațiilor)
Aplicabilitatea diplomei necesare în profesia aleasă	Procentul celor angajați cu contract de muncă și care ocupă funcții pentru care sunt necesare studii superioare (pe baza codului ocupațiilor)
Contribuția la sistemul de asigurări sociale	Procentul celor angajați în sectorul oficial și care contribuie la asigurările sociale (numărul de studenți emigranți la nivel de instituție)
Venit de asigurare al absolvenților	Venitul mediu de asigurare (adică venitul pe baza căruia se calculează asigurările sociale) al absolvenților, corelând datele administrative cu datele din Sistemul național de asigurări sociale
Venit impozabil al absolvenților	Venitul impozabil al absolvenților, corelând datele administrative cu datele din Sistemul național de asigurări sociale

114. În condițiile în care se vor putea corela bazele de date existente, vor putea fi disponibile date referitoare la contractul de muncă al fiecărui absolvent. Aceste date includ natura industriei și ocupația persoanei respective, dar și numărul de ore din contract (respectiv normă întreagă sau jumătate de normă) și nivelul de remunerare. Deși volumul de informații este semnificativ, problema stă în interpretarea datelor lipsă. Dacă un absolvent nu se află în baza de date, nu se poate ști dacă respectiva persoană este șomeră, neîncadrată în piața muncii, plecată din țară sau dacă pur și simplu este vorba de un liber profesionist care își desfășoară activitatea ca antreprenor. De aceea, este dificil să se stabilească un procent de angajați sau șomeri în cazul absolvenților pe baza acestor principii.

Caseta 14: Indicatorii capacității de inserție profesională, opțiuni preferate

*Nu se vor include pe termen scurt
Pe termen mediu, se pot include doi indicatori:*

- procentul absolvenților angajați cu normă întreagă în țară
- veniturile medii ale absolvenților angajați în țară.

115. Absența unor date perfecte nu ar trebui să împiedice utilizarea indicatorilor care sunt valabili și utili. Deși este imposibil să se identifice procentele reale ale șomajului, se pot utiliza alte două cifre: (i) procentul de absolvenți angajați cu normă întreagă în țară și (ii) veniturile medii ale absolvenților angajați în țară. Niciuna nu ar fi o metodă perfectă de măsurare a rezultatelor pe piața muncii, în special din cauza lipsei de date cu privire la absolvenții angajați în străinătate, însă presupunând că există o corelație generală între rata de succes a absolvenților în țară și în străinătate, ceea ce pare posibil, datele naționale sunt suficiente pentru a înțelege ratele de succes *relative* ale diverselor programe, iar pentru realizarea de clasamente, performanțele relative contează.

116. Având în vedere constrângerile legate de disponibilitatea datelor, recomandarea pe termen scurt este ca ierarhizările să fie publicate fără Indicatorii de inserție profesională. Pentru moment, se preferă această variantă deoarece va fi nevoie de timp pentru a dezvolta conexiunile între bazele de date care să permită colectarea exactă a acestor informații. Însă, pe termen mediu, se vor putea include în ierarhizări informații din bazele de date cu privire la cei doi indicatori, după cum s-a explicat mai sus, unul referitor la absolvenții angajați cu normă întreagă și celălalt referitor la veniturile medii ale absolvenților.

Posibilele utilizări ale Instrumentului de informare

117. Utilizatorii potențiali ai acestui Instrument de informare sunt universitățile, studenții, decidenții politici, cercetătorii și angajatorii. Aceștia ar putea considera utile informațiile referitoare la profilurile universităților, gruparea în clase per tip de universitate și ierarhizarea programelor de studii.

118. Acest document include câteva exemple de utilizare a Instrumentului de informare de către diferite părți interesate. De exemplu, un angajator ar putea fi interesat de universitățile care au legături puternice cu regiunea (*Profil*), după care ar putea analiza în ce programe de studii au universitățile selectate o performanță mai bună (*Ierarhizare*) în scopul recrutării. În mod similar, un potențial student ar putea fi interesat de o universitate cu o performanță bună într-un domeniu de studiu dat (*Ierarhizare*) după care ar dori să selecteze o universitate care acordă prioritate predării (*Grupare în categorii*).

119. Autoritățile universităților și factorii de decizie ar putea utiliza clasificarea pentru a identifica decalajele din modul în care universitățile furnizează serviciile, și cerințele din sistemul de învățământ superior. Pentru ÎS, Instrumentul ar putea permite vizualizarea neconcordanțelor între misiunile și acțiunile acestor, iar utilizând clasificarea împreună cu componenta *lerarhizare*, Instrumentul poate ajuta instituțiile să stabilească repere de comparație în legătură cu universitățile sau domeniile specifice de acțiune comparabile. Dinamismul dat de această formă de clasificare determinată de date ar putea constitui un element cheie și pentru factorii de decizie și cercetători, deoarece implementarea sa pe parcursul mai multor ani ar putea permite identificarea schimbărilor survenite în sistem și ar putea influența reformularea și conceptul politicii. Un exemplu ar fi posibilitatea de a dezvolta măsuri cu scopul de a îmbunătăți corelarea educației oferite de diferite tipuri de instituții cu cererea de pe piața muncii.

120. Utilizatorii pot accesa informațiile disponibile în acest instrument în diferite moduri. În acest scop, va trebui să se decidă la ce nivel de agregare vor avea acces utilizatorii. De exemplu, dacă vor putea accesa doar rezultatele clasificării; dacă vor avea posibilitatea să combine în diferite moduri indicatorii fiecărei componente și să definească câte opțiuni vor fi activate; sau dacă li se va permite să acceseze direct baza de date și chiar să creeze proprii indicatori. În acest context, balanța înclină în favoarea recomandărilor de a limita accesul la nivelul de indicatori pe care utilizatorii îi pot corela apoi în diferite scopuri.

121. Pe lângă interconexiunile dintre componentele acestui Instrument de informare din punct de vedere al utilizării partajate a indicatorilor din perspectiva utilizatorilor, instrumentul este proiectat să furnizeze informații și în manieră integrată. Prin urmare, în timp ce componenta *lerarhizare* a acestui Instrument de informare le va permite utilizatorilor să acceseze informații referitoare la performanțele fiecărei universități în diferite domenii de studiu în care activează, Instrumentul de informare ca întreg va face posibilă vizualizarea informațiilor respective raportat la caracteristicile distincte ale instituțiilor prezentate în componentele clasificărilor din Instrument – *Grupare în categorii și Profiluri*.

122. Pe lângă interconexiunile dintre componentele acestui Instrument de informare din punct de vedere al utilizării partajate a indicatorilor din perspectiva utilizatorilor, instrumentul este proiectat să furnizeze informații și în manieră corelată. Prin urmare, în timp ce componenta *lerarhizare* a acestui Instrument de informare le va permite utilizatorilor să acceseze informații referitoare la performanțele fiecărei universități în diferite domenii de studiu în care activează, Instrumentul de informare ca întreg va face posibilă vizualizarea informațiilor respective raportat la caracteristicile distincte ale instituțiilor prezentate în componentele clasificărilor din Instrument – *Grupare în categorii și Profiluri*.

123. Se propune stabilirea a două puncte de intrare principale pentru accesarea instrumentului – unul din programele de studii, iar celălalt dintr-o universitate selectată. În primul caz, după accesarea tipului de universitate, utilizatorul ar putea (i) să vizualizeze o listă de universități corespunzătoare tipului respectiv; (ii) să vizualizeze aceste universități organizate în funcție de încadrarea lor în cele trei clase A, B și C; (iii) să acceseze informații despre profilul universităților din acest tip selectat; (iv) să vizualizeze o ierarhizare a universităților care corespund tipului selectat. Cel de-al doilea punct de intrare la nivel de universitate poate fi atins și în a doua etapă a primului punct de intrare, după ce se selectează

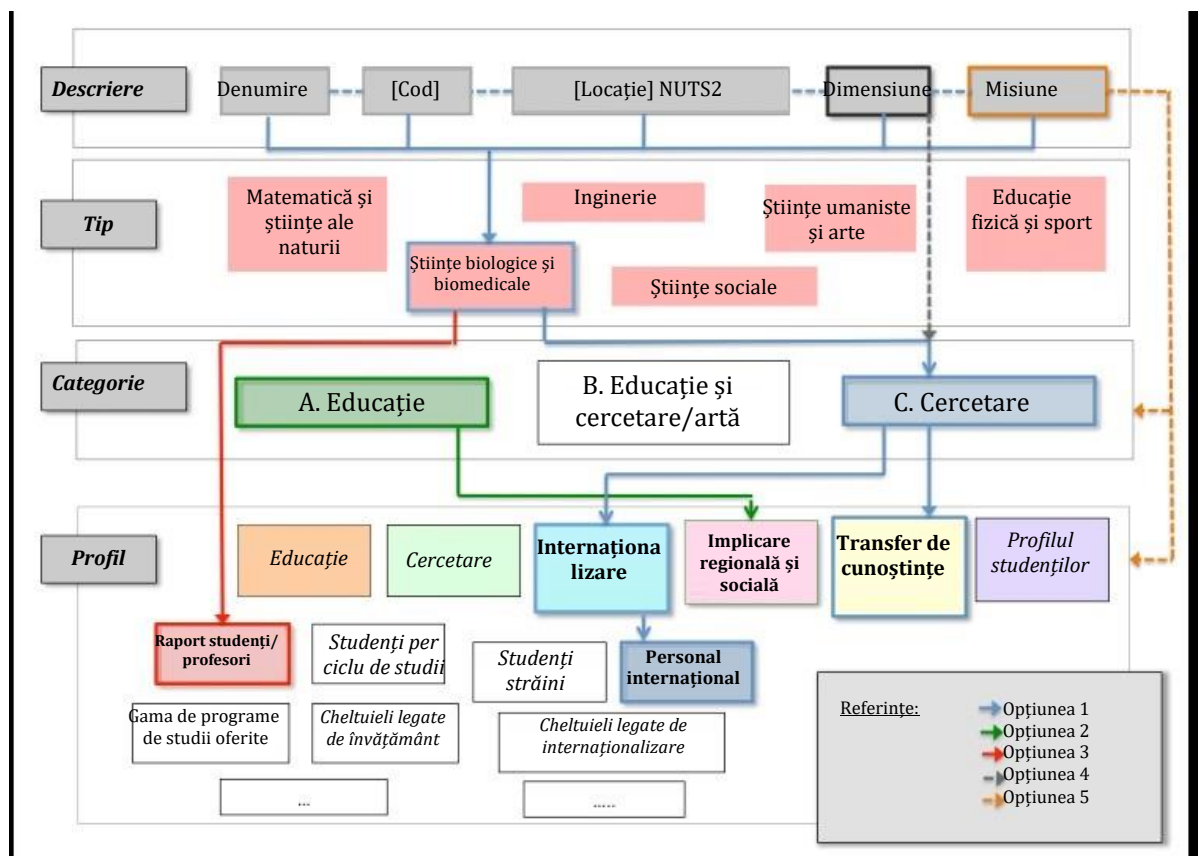
o singură universitate. La selectarea unei singure universități, ar putea fi posibilă accesarea informațiilor despre (i) clasa acesteia; (ii) ierarhizarea pozițiilor în cadrul tipului de universitate; (iii) opțiunea de a accesa toți și fiecare dintre indicatorii de profil.

124. Alternativ, instrumentul de informare ar putea fi accesibil dintr-un număr mai mare de puncte de intrare. Acestea ar putea include selectarea, de exemplu, ca prim criteriu de căutare, a unuia dintre indicatorii descriptivi, cum ar fi dimensiunea universității sau un indicator din componenta profilului, cum ar fi nivelul de implicare la nivel regional. Din această perspectivă, instrumentul ar putea fi conceput să răspundă la o serie de întrebări care ar putea contura informațiile care ar putea fi obținute din sistem. De exemplu, ar fi posibil să se selecteze tipurile de universități, cele axate pe științele biologice și biomedicale și să fie corelate cu cele care se concentrează cel mai mult pe cercetare, adică cele din clasa C. Figura 3 de mai jos ilustrează modul în care ar putea fi utilizat instrumentul de informare.

125. În ceea ce privește componenta ierarhizare, ca în cazul oricărui set de indicatori, există două moduri de a prezenta și de a descrie datele. În cadrul unui sistem de clasificare „definit de utilizator”, datele despre fiecare indicator sunt prezentate individual, utilizatorii sunt invitați să tragă concluziile proprii pe baza informațiilor. În cadrul unei ierarhizări „predefinite” sau „consacrate”, cel care realizează ierarhia atribuie fiecărui indicator o pondere; punctajele instituționale pentru fiecare indicator sunt înmulțite cu ponderea, iar aceste rezultate sunt apoi însumate pentru a obține un punctaj general care constituie baza unei ierarhizări ordinale. Aceste două abordări nu se exclud reciproc. Un număr de ierarhizări consacrate le permit, de asemenea, utilizatorilor să manipuleze datele indicatorilor, astfel încât să elaboreze propriile ierarhizări definite de utilizator.

126. În scopul transparenței, este foarte important să se pună la dispoziția utilizatorilor cel puțin o opțiune „definit de utilizator”. Dacă urmează să se stabilească o ierarhizare „predefinită” sau „consacrată”, ponderile ar trebui să facă obiectul unui proces de consultare, deoarece astfel de ponderi sunt implicite un tip de definiție subiectivă a „calității” și necesită un procent mare de acceptare pentru a putea fi utilizate. BM nu are o opinie cu privire la astfel de ponderi.

Figura 4. O opțiune de acces al utilizatorilor la componenta de clasificare a Instrumentului de informare

Pașii următori

127. Metodologia și indicatorii propuși în acest raport, dar și în primul raport (decembrie 2017) vor fi consultate în cadrul sesiunilor de consultare la care vor participa părțile interesate la sfârșitul primăverii anului 2018. Utilizatorii potențiali ai Instrumentului de informare reprezintă și părțile interesate ale sistemului de învățământ superior din România, care vor participa la aceste consultări publice. Evenimentele de consultare vor dura o zi și se vor desfășura în universități din diferite regiuni din România. Acest document conține întrebări la care nu s-a răspuns încă și o serie de alternative care ar putea fi discutate în acest context, iar Tabelul 7 de mai jos prezintă câteva idei preliminare privind modul de organizare a sesiunilor de consultare publică pentru proiectul de metodologie propus.

Tabelul 7. Agendă propusă pentru consultările publice

9.30-10.30: Prezentări	Puncte cheie
Prezentare MEN	Obiective generale ale consultării; Agenda zilei; Ce puncte de vedere am dori să ne împărtășească
Prezentarea Alex Usher	Ierarhizări și clasificări: prezentare și diferențe
Prezentare Romina Miorelli	Metodologie de clasificare: Progres realizat în ceea ce privește organizarea universităților în „grupuri”; Actualizări în clasificarea universităților în clasele A. B. C; Alți indicatori luați în considerare.
10.30-11.00 Pauză de cafea	

11.00-13.00: Grupuri de lucru	
Activitate propusă: cazuri internaționale în vederea clasificării și a ierarhizării în România	
Obiective	<i>Experiențe cu cazuri internaționale ca factor de generare a unor reflecții generale asupra acestor metodologii, pentru a evita intrarea în detalii privind indicatorii</i> <i>Câteva teme de urmărit în discuție (se pot elabora întrebări mai detaliate):</i> (1) <i>Diferențe percepute la nivelul ierarhizărilor și al clasificărilor, raportat la cazurile internaționale...</i> (2) <i>Întrebări despre clasificare sub formă de cartografiere și scopul acestora...</i> (3) <i>Scopul clasificării/ierarhizării: transparență/informații. Utilizatorii diferiți pot beneficia în moduri diferite.</i> (4) <i>Ce este cercetarea avansată? Se poate interpreta drept „accent” și nu drept „calitate”? Semnificația legii...</i> (5) <i>Versiune minimalistă a clasificării (grupare în clase), clasificarea ca „profil/cartografiere” (dimensiuni?)</i> (6) <i>Cum pot lucra ierarhizările și clasificările împreună?</i>
Mod de lucru	<i>Grupuri mici (3-6) eterogene de participanți. O persoană din grup ia notițe privind punctele cheie discutate, pentru a le pregăti pentru partajare la finalul sesiunii.</i> <i>Facilitatorii se deplasează de la un grup la altul pentru a modera și pentru a lua notițe. La final, 30 de minute de discuție deschisă pentru a prezenta punctele cheie discutate în grupuri și rezumatul oferit de către facilitator.</i>
Materiale necesare	<i>Rezumate (fișe) de cazuri internaționale și acces on-line pentru fiecare grup.</i> <i>Poate că participanții cunosc aceste cazuri, însă aceasta este o oportunitate de a le discuta împreună și în relație cu această propunere.</i>

14.30 – 15.30:	Puncte cheie
Indicatori • Prezentări	
Prezentare Romina Miorelli	Indicatorii versiunii de metodologie propuse: dimensiuni, detalii privind indicatorii, justificare (concentrare pe natura adecvată scopului - ce măsoară? - dar și pe fezabilitatea/disponibilitatea datelor și pe posibilitatea de verificare) Prezentarea unei selecții de detalii și prezentarea nivelului de detaliu dorit.
Prezentare Alex Usher	Indicatori posibili pentru ierarhizarea programelor de studii din România. Ar putea fi mai mult o discuție deschisă, pentru a afla preferințele generale. Se pot aduce în discuție problemele privind disponibilitatea datelor de pe piața muncii și datele obținute din sondajele aplicate studenților. Problema indicatorilor specifici domeniilor.
Scurtă prezentare a exercițiilor din sesiunea următoare	
<i>15.30-16.00 Pauză de cafea</i>	
16.00-17.30: Grupuri de lucru	
Activitate propusă: crearea de postere/utilizarea post-it-urilor	
Obiective	<i>Identificarea de noi indicatori și opinii privind indicatorii luați în prezent în considerare în proiectul de metodologie. Concentrarea asupra identificării problemelor legate de disponibilitatea datelor și relevanța percepută a indicatorilor. Reflectare la indicatori generali și indicatori specifici domeniilor</i>

Mod de lucru	<i>Grupuri mici (3-6) eterogene de participanți. Grupurile nu se vor organiza în funcție de domeniu, ci pentru a se discuta indicatori specifici domeniilor.</i> <i>Se utilizează postere și post-it-uri pentru a crea și dezvolta indicatori, acoperind toate aspectele care trebuie definite (justificare, surse de date, formule, probleme etc.).</i> <i>Se va pune la dispoziție un îndrumar constând într-un tabel cu coloane de completat, însă grupurile pot decide să dezvolte indicatori bazându-se și pe aspecte diferite.</i> <i>Facilitatorii se deplasează de la un grup la altul pentru a modera și pentru a lua notițe.</i> <i>La final, 30 de minute de discuție deschisă pentru a prezenta posterele.</i> <i>Un reprezentant MEN poate face un rezumat final în care să puncteze aspectele cheie discutate în această sesiune și dimineață, în ultima jumătate de oră a acestei sesiuni.</i>
Materiale necesare	<i>Postere goale, markere, post-it-uri, benzi adezive pentru a lipi posterele pe pereți?</i> <i>Camera foto pentru a fotografia posterele finale!</i>

128. Se preconizează că aceste evenimente de consultări publice vor fi urmate de o serie de teste pilot. Feedback-ul obținut pe durata consultărilor publice va fi integrat cu cel furnizat în prima etapă a consultărilor on-line care au avut loc în ianuarie și februarie 2018. Pe baza acestora, metodologia și indicatorii vor fi definitivare și posibil testate într-un test pilot. Se preconizează că testele pilot vor avea loc în a doua jumătate a anului 2018 și vor pune un accent deosebit pe selectarea instituțiilor de diferite mărimi, specializări pe domenii și acordarea de diplome de niveluri diferite.

129. Rezultatele testelor pilot vor conduce la modificări permanente în metodologie. Pe baza feedback-ului și a lecțiilor învățate în timpul fazei pilot va fi prezentat un raport final. Raportul final va cuprinde recomandări și o propunere finală pentru proiectarea și implementarea unei metodologii și a unor indicatori de clasificare a universităților și pentru dezvoltarea unei ierarhizări a programelor de studii din România. În Tabelul 8 este prezentat un calendar al etapelor ulterioare punerii la dispoziție a acestui proiect de metodologie.

130. Se recomandă ca proiectarea și implementarea finală a metodologiei să fie realizată de un consorțiu cu mai multe părți interesate, în care pot fi luate în considerare diferite perspective. În acest fel, clasificarea și ierarhizarea pot câștiga în acceptare și eficacitate atunci când sunt implementate.

Tabelul 8. Calendarul propus

Activitate	Perioadă	Date propuse
Revizuirii și comentarii privind a doua versiune a metodologiei	Mai 2018	Returnare: finalul lunii mai 2018
Consultări cu părțile interesate	Iunie 2018	11-15 iunie
Revizuirea proiectului de metodologie consolidat	Iulie 2018	15 iulie
Test pilot cu proiectul de metodologie consolidat revizuit	Septembrie - octombrie 2018	DE CONFIRMAT ULTERIOR
Revizuirea și elaborarea metodologiei finale	Noiembrie	Livrabil: 30 noiembrie

Anexa I: Detalierea indicatorilor pentru componenta *Profil*

Indicatorii și variabilele incluse în această anexă sunt propuneri pentru discuții ulterioare, urmând a fi completați pe parcursul consultărilor.

Dimensiune: Educație						
Nr.	Indicator	Scop	Variabile	Frecvența de colectare	Sursă	Audit
1.1	Absolvenți per nivel de studii (licență masterat doctorat)	<i>Indică profilul și orientarea instituției, similar primului nivel al clasificării bazat pe domeniul predominant</i> <i>Preferabil a fi luat în considerare numărul absolvenților și nu al studenților înmatriculați pentru a evita dubla numărare a studenților care nu se încadrează în durata obișnuită de studii; datele privind absolvenții sunt, de regulă, mai fiabile decât datele privind înmatriculările</i> <i>Reflectă centrarea pe creșterea participării din Strategia Națională pentru Învățământ Terțiar</i>	(a) Număr de absolvenți nivel licență (b) Număr de absolvenți nivel masterat (c) Număr de diplome de doctor acordate	Medie anuală	ANS/UEFISCDI	
1.2	Oferta de programe de studii	<i>Indică domeniul de aplicare al ofertei de programe universitare</i>	Număr de programe de studii	Total pentru anul de raportare	Universități ARACIS Nomenclator programelor de studii (licență și masterat)	
1.3	Raportul profesori/studenți	<i>Resurse umane dedicate predării</i> <i>Raport în loc de valoare absolută a numărului cadrelor didactice pentru a compara instituții de dimensiuni diferite și pentru a pune accent pe ceea ce primesc studenții de la aceste resurse</i>	(a) Număr total de studenți înmatriculați, în echivalent normă întreagă: buget și taxă; licență și masterat; cu frecvență redusă și la zi; învățământ la distanță; învățământ seral	Media pentru (a) și pentru (b) pentru ultimii 4 sau 5 ani	ANS/UEFISCDI	

Dimensiune: Educație						
Nr.	Indicator	Scop	Variabile	Frecvența de colectare	Sursă	Audit
		<i>Indicatorul ia în calcul numărul total de cadre didactice la nivel de universitate, deoarece ANS nu colectează date privind numărul de cadre didactice per nivel de studii</i>	(b) Număr total de cadre didactice, în echivalent normă întreagă (personal permanent personal contractat pe durată determinată)			
1.4	Număr de tipuri diferite de săli de curs	<i>Indică resursele materiale în termeni de infrastructură dedicată activității de predare</i> <i>Tipurile de săli de curs includ săli de curs standard, laboratoare, ateliere, săli de proiectare, săli de sport (în cazul universităților de sport), atâta timp cât sălile sunt utilizate pentru activitatea de predare</i>	(a) Număr total de săli de curs (b) Număr total de studenți înmatriculați (a se vedea 1.3 de mai sus)	Ultimul an	ANS	
1.5	Venituri pentru servicii de educație, ca procent din totalul veniturilor universității	<i>Relevanța acordată educației în raport cu alte activități ale universității</i> <i>Indicatorul poate fi măsurat ca procent din bugetul obținut din toate sursele; clarificare necesară pentru luarea în considerare a salariilor</i> <i>Acest indicator pune educația în legătură cu activitățile de cercetare și cele referitoare la a „treia misiune”</i>	(a) Total venituri universitate (RON) (b) Total venituri (RON) obținute din subvenții de la Ministerul Educației Naționale (clasificația funcțională 423800) și din taxe plătite de studenți (clasificația funcțională 330500)	Media pentru ultimii 2 ani	Sistemul național de raportare (Forexbug)	
1.6	Număr de săli de studiu echipate tehnologic pentru activități de predare per număr total de săli de curs	<i>Indică gradul de predare cu ajutorul instrumentelor TIC</i> <i>Sălile trebuie să fie dotate cu cel puțin un computer, sistem AV și acces Wi-Fi (a se vedea 1.4 de mai sus pentru tipurile de săli care ar trebui luate în considerare ca săli de curs)</i> <i>Reflectă centrarea pe utilizarea</i>	(a) Număr de săli de studiu dotate cu cel puțin un computer, sistem AV și acces Wi-Fi	La data raportării	TBD – date din platforma ANS privind baza materială a universităților	Vizite la fața locului

Dimensiune: Educație						
Nr.	Indicator	Scop	Variabile	Frecvența de colectare	Sursă	Audit
		<i>instrumentelor TIC din Strategia Națională pentru Învățământ Terțiar</i>	(b) Număr total de săli de curs			
1.7	Utilizarea resurselor de predare și de notare online (inclusiv software anti-plagiat)	<i>Indică gradul de predare cu ajutorul instrumentelor TIC Cum poate fi măsurat indicatorul? Departamente sau programe care notează utilizând software-ul? Sau utilizare reală?</i>	TBD	TBD	Universități	TBD

Dimensiune: Cercetare						
Nr.	Indicator	Scop	Variabile	Frecvența de colectare	Sursă	Audit
2.1	Număr total de publicații al cadrelor didactice din universitate	<i>Nivelul activității de cercetare în instituție Personal: atât personal permanent, cât și personal contractat pe durată determinată Publicații: articole publicate în jurnale naționale și internaționale, cărți și capitole Analizează activitatea, și nu calitatea</i>	(a) Număr de publicații indexate având ca autori cadre didactice angajate de instituție (b) Număr total de cadre didactice în echivalent normă întreagă (cadre didactice/cercetători/ personal contractat pe durată determinată)	Total cumulat pentru ultimii 4 sau 5 ani	Indici de citare accesibili prin Web of Science (sursă mai bună decât Scopus pentru a corela publicația cu autorul/instituția și cu acoperire similară în termeni lingvistici)	Informații disponibile online
2.2	Raportul publicațiilor per cadre didactice și de cercetare	<i>Nivelul activității de cercetare raportat la dimensiunea efectivului de cadre didactice (a se vedea 2.1 de mai sus) Dacă un volum care nu ia în considerare dimensiunea instituției poate avea</i>	(a) Număr de publicații indexate având ca autori cadre didactice angajate de instituție	Total cumulat pentru ultimii 4 sau 5 ani	Indici de citare accesibili prin Web of Science (sursă mai bună decât Scopus pentru a corela	Informații disponibile online

Dimensiune: Cercetare						
Nr.	Indicator	Scop	Variabile	Frecvența de colectare	Sursă	Audit
		<i>repercușiuni asupra cercetării produse de instituția în cauză, nivelul activității de cercetare raportat la numărul de cadre didactice reflectă profilul instituției</i>	(b) Număr total de cadre didactice (a se vedea 2.1 de mai sus pentru mai multe detalii)		publicația cu autorul/instituția și cu acoperire similară în termeni lingvistici)	
2.3	Raportul publicațiilor profesionale și comerciale per cadre didactice și de cercetare	<i>Indicatorul încearcă să includă publicații care reflectă activități de cercetare diseminate prin canale mai puțin academice, dar care pot fi mai relevante pentru disciplina în cauză</i> <i>Acest indicator poate fi relevant pentru a demonstra activitatea instituțiilor de cercetare științifică și de creație artistică. (N.B. Acest lucru este important din perspectiva definirii clasei B de universități conform Legii Educației Naționale nr. 1)</i> <i>Publicațiile trebuie să fie trasabile bibliografic și catalogate oficial</i> <i>Acestea pot include cataloage ale expozițiilor de artă, volume ale conferințelor, rapoarte, specificații de proiectare, etc.</i> <i>Acest indicator nu include „creația artistică” (a se vedea 2.4 de mai jos)</i> <i>Raportat la numărul de cadre didactice pentru normalizare în funcție de mărimea instituției, similar indicatorului 2.2 (a se vedea mai sus)</i>	(a) Număr de publicații profesionale și comerciale trasabile bibliografic și catalogate oficial (b) Număr total de cadre didactice (a se vedea 2.1 de mai sus pentru mai multe detalii)	Total cumulat pentru ultimii 4 sau 5 ani	ANS sau Universități	Căutări bibliografice
2.4	Număr de evenimente culturale și artistice organizate de cadrele didactice	<i>Nivelul de producție artistică al universității</i> <i>Indicatorul include expoziții, concerte, reprezentații artistice și de arhitectură</i>	Număr de evenimente culturale și artistice (expoziții, concerte, reprezentații) deschise publicului larg, organizate de cadrele	Total cumulat pentru ultimii 4 sau 5 ani	Universități	Evenimente publice Proceduri de achiziție

Dimensiune: Cercetare						
Nr.	Indicator	Scop	Variabile	Frecvența de colectare	Sursă	Audit
		<i>Organizate sau co-organizate oficial de universitate și deschise publicului larg</i> <i>U-Map explică faptul că acesta este un indicator general acceptat al nivelului de activitate în arte și arhitectură</i>	didactice ale universității și aprobate oficial de universitate			Facturi
2.5	Venituri din subvenții și proiecte de cercetare, ca procent din totalul veniturilor universității	<i>Importanța activității de cercetare în veniturile universității</i> <i>Indicator măsurat ca procent; trebuie să includă granturi și proiecte finanțate din fonduri naționale și internaționale, private, publice și non-profit</i>	(a) Total fonduri din granturi și proiecte de cercetare (RON)	Media pentru (a) și pentru (b) pentru ultimii 2 ani	Sistemul național de raportare (Forexbug)	Bilanțuri contabile
			(b) Total venituri universitate (RON)			Rapoarte financiare ale universității
2.6	Cheltuieli pentru cercetare, ca procent din totalul cheltuielilor universității	<i>Implicarea și interesul privind cercetarea</i> <i>Indicator măsurat ca procent pe baza cheltuielilor raportate în rapoartele financiare interne ale universității și colectate de ANS; în cazul universităților de medicină care își desfășoară activitatea în spitale, ar trebui incluse cheltuielile pentru C&D în spitale și excluse cheltuielile pentru îngrijirea medicală a pacienților</i>	(a) Total cheltuieli universitate (RON)	Ultimii 2 ani	Sistemul național de raportare (Forexbug)	Înregistrări financiare interne ale universității
			(b) Cheltuieli (indiferent de sursă) pentru activități de cercetare (RON)			
2.7	Acces la baze de date și jurnale online	<i>Indică un angajament de a facilita activitățile de cercetare și de a fi la curent cu utilizarea instrumentelor TIC pentru cercetare</i> <i>Numărul de jurnale și baze de date (naționale și internaționale) la care universitatea are abonamente care permit acces online</i>	(a) Număr de abonamente la jurnale cu acces online	La data raportării	Bibliotecile universităților	Facturi pentru abonamente
			(b) Număr de abonamente la baze de date cu acces online			

Dimensiune: Internaționalizare						
Nr.	Indicator	Scop	Variabile	Frecvența de colectare	Sursă	Audit
3.1	Procentul studenților internaționali înmatriculați la orice nivel de studii raportat la numărul total al studenților înmatriculați	<i>Indică atât profilul internațional al instituțiilor, cât și percepția studenților care se înscriu la universități care acceptă studenți internaționali; exclude studenții veniți în mobilitate și pe cei înscriși la cursuri care nu se finalizează cu diplomă</i> <i>Studenții internaționali sunt cei care dețin la admitere o diplomă obținută în străinătate, indiferent de naționalitate</i> <i>Deținerea unei diplome obținute în străinătate este un semn al educării într-un sistem și o cultură diferite; este posibil ca cetățeni de naționalitate străină să fi fost educați în România</i>	(a) Număr de studenți care dețin la admitere o diplomă obținută în străinătate (b) Număr total de studenți (a se vedea 1.3 pentru mai multe detalii)	Media pentru ultimii 4 sau 5 ani	ANS [N.B. Se pare că nu există înregistrări pentru studenții care dețin la admitere diplome obținute în străinătate. Există informații privind naționalitatea studenților, inclusiv pe nivel de studii. Această informație ar putea fi utilizată ca alternativă pentru (a)]	N/A
3.2	Procentul studenților veniți în mobilitate raportat la numărul total al studenților înmatriculați	<i>Studenții veniți în mobilitate ar putea reflecta percepția privind orientarea internațională a instituției, iar prezența efectivă a studenților veniți în mobilitate întărește această orientare</i> <i>Indicatorul nu se calculează ca raport între studenții veniți și cei plecați în mobilitate, deoarece accentul este pe studenții veniți; studenții veniți în mobilitate ar putea reflecta perspectiva internațională a instituției, dar studenții plecați în mobilitate nu reflectă perspectiva sau orientarea internațională; în plus, în timp ce studenții plecați în mobilitate sunt majoritatea educați în țară, studenții veniți în mobilitate au fost educați într-un sistem și context cultural străin</i>	(a) Număr de studenți veniți în mobilitate la orice nivel de studii în contextul oricărui acord internațional, inclusiv Erasmus (efectiv) (b) Număr total de studenți înmatriculați (a se vedea 1.3 pentru mai multe detalii, dar efectiv)	Media pentru ultimii 4 sau 5 ani	Agencia Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale (ANPCDFP) TBD-ANS	

Dimensiune: Internaționalizare						
Nr.	Indicator	Scop	Variabile	Frecvența de colectare	Sursă	Audit
3.3	Procentul studenților plecați în mobilitate raportat la numărul total al studenților înmatriculați	<i>Studenții plecați în mobilitate ar putea reflecta percepția privind sistemul de învățământ superior din România comparativ cu alte țări europene și preferințele studenților de a căuta oportunități academice în străinătate</i>	(a) Număr de studenți români plecați în mobilitate la orice nivel de studii în contextul oricărui acord internațional, inclusiv Erasmus (efectiv) (b) Număr total de studenți înmatriculați (a se vedea 1.3 pentru mai multe detalii, dar efectiv)	Media pentru ultimii 4 sau 5 ani	Agencia Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale (ANPCDFP) TBD-ANS	
3.4	Procentul cadrelor didactice cu naționalitate străină și/ sau cu diplome obținute în străinătate raportat la numărul total de cadre didactice	<i>Indică profilul internațional al cadrelor didactice Cadrele didactice includ personalul de cercetare și de predare (personal permanent și personal contractat pe durată determinată)</i>	(a) Număr de cadre didactice cu naționalitate străină (b) Număr de cadre didactice cu diplome obținute la universități din străinătate (c) Număr total de cadre didactice (a se vedea 2.1 pentru mai multe detalii)	Media pentru ultimii 4 sau 5 ani	ANS colectează date privind naționalitatea personalului de predare (nu este clar dacă și pentru personalul de cercetare)	
3.5	Cheltuieli pentru activități de promovare și sprijinire a profilului internațional al universității, ca procent din totalul cheltuielilor universității	<i>Importanța acordată dobândirii și menținerii profilului internațional al universității</i>	(a) Total cheltuieli pentru activități și resurse pentru promovarea și sprijinirea internaționalizării (RON) (b) Total cheltuieli universitate (RON)	Media pentru ultimii 4 sau 5 ani	ANS	Înregistrări financiare ale universității
3.6	Procentul paginilor instituției, web și din mediile sociale, disponibile în limba engleză și în alte	<i>Indică angajamentul universității de a atinge și de a atrage audiență internațională (studenți, cercetători, etc.) Considerarea cursurilor oferite în alte limbi decât limba română poate să treacă cu vederea un nivel important al</i>	(a) Număr total de pagini disponibile în limba engleză și în alte limbi decât în limba română	La data raportării	Universități	Pagini web publice

Dimensiune: Internaționalizare						
Nr.	Indicator	Scop	Variabile	Frecvența de colectare	Sursă	Audit
	limbi decât limba română	<i>internaționalizării în universitățile care oferă cursuri în limbile minorităților naționale din România, dar se poate presupune că utilizarea altor limbi decât limba română pentru paginile web, datorită audienței globale a internetului, să aibă în vedere scopul de a atinge audiență internațională mai mult decât minorități naționale</i>	(b) Număr total de pagini ale instituției, web și din mediile sociale			

Dimensiune: Dezvoltare regională & socială						
Nr.	Indicator	Scop	Variabile	Frecvența de colectare	Sursă	Audit
4.1	Raportul absolvenților proveniți din medii socio-economice dezavantajate din numărul total al absolvenților	<i>Indică angajamentul și capacitatea universității de a crește participarea în învățământul terțiar al celor mai dezavantajate medii sociale</i> <i>Include atât numărul total, cât și numărul per nivel de studii (licență masterat doctorat)</i> <i>Definirea mediilor socio-economice dezavantajate reiese din legislația românească; se ia în considerare participarea mai degrabă decât înmatricularea deoarece reflectă angajamentul deplin al universității cu mediile dezavantajate social</i> <i>În timp, raportul poate să indice mai bine progresul realizat decât valorile absolute</i> <i>Aliniere cu principalele domenii de acțiune ale Strategiei Naționale pentru Învățământ Terțiar</i>	(a) Număr de absolvenți proveniți din medii socio-economice dezavantajate (b) Număr total de absolvenți	Media pentru ultimii 4 sau 5 ani Notă (din metodologia de finanțare CNFIS) abia în 2021 va putea fi considerată media pentru ultimii patru ani pentru toate cele patru componente ale definiției mediilor socio-economice dezavantajate	CNFIS (direct de la universități)	

Dimensiune: Dezvoltare regională & socială						
Nr.	Indicator	Scop	Variabile	Frecvența de colectare	Sursă	Audit
4.2	Procentul studenților înmatriculați din regiunea în care este amplasată universitatea: total și per nivel de studii	<i>Indică intensitatea legăturii dintre universitate și regiunea în care este amplasată</i> <i>Măsurat ca procent</i> <i>Definirea regiunii se bazează pe definiția NUTS2 a Eurostat, iar apartenența la regiune atât pentru universitate, cât și pentru studenți se definește pe baza adreselor înregistrate</i>	(a) Adresa studenților înmatriculați la fiecare nivel de studii (b) Adresa universității (c) Referința NUTS2 pentru definirea regiunii în care este amplasată universitatea și adresa studenților (d) Număr total de studenți înmatriculați (a se vedea 1.3 pentru mai multe detalii)	TBD	RMU	
4.3	Număr de studenți cu burse generale și cu burse sociale, ca proporție din numărul total de studenți înmatriculați: total și per nivel de studii	<i>Indică promovarea excelenței și a angajamentului de a stimula creșterea participării în învățământul terțiar al sectoarelor socio-economice dezavantajate; măsurat prin date privind bursele și alte forme de sprijin financiar finanțate din resursele universității</i> <i>Deoarece durata bursei poate varia și pot fi obținute de mai multe ori de un student, ar trebui raportat numărul de studenți care au obținut cel puțin o bursă și nu numărul de burse cumulate</i> <i>Dacă nu este vorba de burse sociale, atunci indicatorul nu reflectă angajamentul privind includerea sectoarelor socio-</i>	(a) Număr de studenți cu burse finanțate de universitate: total și per nivel de studii (b) Număr de studenți cu burse sociale sau alte forme de sprijin financiar din partea universității: total și per nivel de studii	Media pentru ultimii 4 sau 5 ani	TBD Direcția Generală Buget din cadrul Ministerului Educației Naționale are informații despre fondurile universităților utilizate pentru burse (metodologia CNFIS)	

Dimensiune: Dezvoltare regională & socială						
Nr.	Indicator	Scop	Variabile	Frecvența de colectare	Sursă	Audit
		economice dezavantajate, ci reflectă orientarea pe performanță Distincția dintre burse sociale și burse generale reflectă în special eforturile de a include sectoarele socio-economice dezavantajate, care nu sunt neapărat reflectate în indicatorul 4.1 (care utilizează definiția legală a sectoarelor socio-economice dezavantajate) Se bazează doar pe sursele universității, reflectând prioritățile universității și nu doar profilul studenților (N.B. Raportarea numărului de studenți și nu a fondurilor totale alocate indică, de asemenea, cât de mult au beneficiat studenții de intențiile universității)	(c) Număr total de studenți înmatriculați (a se vedea 1.3 pentru mai multe detalii)			
4.4	Cheltuieli pentru sprijinirea angajamentului instituțional față de comunitate, ca procent din totalul cheltuielilor universității	Indică prioritatea (și atenția) acordată acestei dimensiuni numită „a treia dimensiune” a universității; activitățile pot varia în funcție de instituție, dar ar trebui luate în considerare în înregistrările financiare interne menite să crească angajamentul universității față de comunitate Comunitatea este definită în sens larg, făcând referire și la publicul larg din afara universității (nu doar la studenți, cadre didactice, cercetători și personal administrativ), de la nivel local, regional	(a) Cheltuieli ale universității înregistrate ca fiind dedicate pentru sprijinirea angajamentului instituțional față de comunitate (RON)	Media pentru ultimii 4 sau 5 ani	Universități	

Dimensiune: Dezvoltare regională & socială						
Nr.	Indicator	Scop	Variabile	Frecvența de colectare	Sursă	Audit
		sau național, precum și la anumite sectoare ale populației precum copii, minorități etnice; dar exclude sectorul privat, deoarece este inclus în dimensiunea transfer de cunoștințe Indiferent de natura și caracteristicile activităților specifice, raportarea cheltuielilor cu scopul de a îmbunătăți legăturile universității cu comunitatea indică intenția de a lua în considerare această dimensiune, a treia misiune a universității	(b) Total cheltuieli universitate (RON)		TBD	
4.5	Accesibilitatea paginii web instituționale conform standardelor internaționale	Indică interesul instituției de a permite accesul persoanelor cu dizabilități Nivelul de conformitate cu liniile directoare ale consorțiului WorldWideWeb; măsurat în „grade” (de ex. a, aa, aaa) Este bazat pe linii directoare dezvoltate și utilizate la nivel internațional	TBD	La data raportării	Universități	Pagini web publice

Dimensiune: Transfer de cunoștințe						
Nr.	Indicator	Scop	Variabile	Frecvența de colectare	Sursă	Audit
5.1	Brevete acordate per număr total de cadre didactice	Rezultat al transferului de cunoștințe generate în universitate, care demonstrează caracterul inovativ al instituției pe baza brevetelor acordate (nu depuse) Normalizat la numărul cadrelor didactice pentru a putea compara instituții de dimensiuni diferite	(a) Număr de brevete (b) Număr total de cadre didactice (a se vedea 2.1 pentru mai multe detalii)	Cumulativ în ultimii 4 sau 5 ani	ANS	Registre publice

Dimensiune: Transfer de cunoștințe						
Nr.	Indicator	Scop	Variabile	Frecvența de colectare	Sursă	Audit
5.2	Număr de întreprinderi noi (spin-off-uri și start-up-uri) per număr total de cadre didactice	<i>Rezultat al transferului de cunoștințe generate în universitate, care demonstrează caracterul inovativ al instituției; indică, de asemenea, caracterul antreprenorial al instituției</i> <i>Definirea clară a diferenței dintre start-up-uri și spin-off-uri conform reglementărilor naționale</i>	(a) Număr de start-up-uri (b) Număr de spin-off-uri (c) Număr total de cadre didactice (a se vedea 2.1 pentru mai multe detalii)	Cumulativ în ultimii 4 sau 5 ani	Universități	Înregistrarea companiilor noi la Registrul Comerțului și informații privind acțiunile universității, investițiile, contractele de vânzare, de leasing sau de transfer de drepturi de autor către companii
5.3	Venitul universității generat din brevete, licențe, drepturi de autor, întreprinderi noi și servicii de consultanță	<i>Include venitul generat din contractele de consultanță ale cadrelor didactice pentru sectorul privat, public și neguvernamental, care nu sunt luate în considerare altfel în această dimensiune (difícil de luat în considerare altfel decât prin referire la suma pe care o reprezintă)</i> <i>Exclude fondurile pentru proiectele și granturile de cercetare provenite din sectorul privat (a se vedea indicatorul 2.3)</i>	(a) Venitul generat din brevete (RON) (b) Venitul generat din licențe (RON) (c) Venitul generat din drepturi de autor (RON) (d) Venitul generat de start-up-uri (RON) (e) Venitul generat de spin-off-uri (RON) (f) Venitul generat din servicii de consultanță (RON)	Media pentru ultimii 4 sau 5 ani	TBD	
5.4	Cheltuieli pentru activități de transfer de cunoștințe, ca procent din totalul cheltuielilor universității	<i>Reflectă intenția universității de a se concentra asupra acestor activități</i> <i>Cheltuielile iau în considerare fondurile puse la dispoziție de universitate, inclusiv finanțarea externă primită/obținută în acest scop</i>	(a) Cheltuieli înregistrate ca fiind dedicate activităților de transfer de cunoștințe (RON) (b) Total cheltuieli universitate (RON)	Media pentru ultimii 4 sau 5 ani	Universități	Înregistrările financiare ale universității

Dimensiune: Transfer de cunoștințe						
Nr.	Indicator	Scop	Variabile	Frecvența de colectare	Sursă	Audit
5.5	Prezența cadrelor didactice în mass-media și în mediile sociale referitor la cunoștințele generate de instituție și procesele de transfer dintre universitate și societate	<i>Angajamentul în dezbateri sociale pentru diseminarea cunoștințelor produse în universitate și rezultatele generate pe baza acestora</i>	Număr de platforme în mass-media și în mediile sociale cu referire la activități de transfer de cunoștințe, rezultate și resurse	Ultimii 4 sau 5 ani	Universități	Diferite înregistrări

Dimensiune: Profilul studenților						
Nr.	Indicator	Scop	Variabile	Frecvența de colectare	Sursă	Audit
6.1	Studenți înmatriculați la diferite forme de studii (la zi, cu frecvență redusă, învățământ la distanță, învățământ seral), ca procent din numărul total al studenților înmatriculați	<i>Tipurile predominante de studenți înmatriculați indică atitudini diferite ale instituției față de nevoile studenților</i> <i>Măsurat ca procent; această metodologie adoptă o abordare axată pe ceea ce face universitatea; acesta este un indicator critic pentru tipurile de studenți cărora li se adresează universitatea</i>	(a) Număr de studenți înmatriculați la zi	Media pentru ultimii 4 sau 5 ani	ANS	
			(b) Număr de studenți înmatriculați cu frecvență redusă			
			(c) Număr de studenți înmatriculați în învățământ la distanță			
			(d) Număr de studenți înmatriculați în învățământ seral			
			(e) Număr total de studenți înmatriculați (a se vedea 1.3 pentru mai multe detalii)			
6.2	Studenți înmatriculați în primul an de studii pentru licență și	<i>Indică răspunsul universității nevoilor diferitelor tipuri de studenți; luând în considerare studenții înmatriculați în primul an se evită raportarea studenților</i>	(a) Data nașterii studenților înmatriculați în primul an la studii de licență	Media pentru ultimii 4 sau 5 ani	ANS	

Dimensiune: Profilul studenților						
Nr.	Indicator	Scop	Variabile	Frecvența de colectare	Sursă	Audit
	masterat în funcție de vârstă	<i>care nu se încadrează în durata obișnuită de studii, iar prezența studenților maturi (30+) poate indica învățarea pe tot parcursul vieții</i> <i>Un procent ridicat al studenților maturi la nivel de masterat poate indica o orientare profesională și/sau o orientare pentru studenții cu experiență profesională anterioară</i>	(b) Data nașterii studenților înmatriculați în primul an la studii de masterat			
6.3	Procentul studenților care plătesc taxe de studiu raportat la studenții la buget					
6.4	Costul mediu al taxelor de studiu per an, la nivel de licență și masterat	<i>Informații cheie pentru studenți cu privire la nivelul taxelor de studiu</i>	Costul mediu pentru toate programele de studii oferite la nivel de licență și masterat (RON)	La data raportării	ANS	
6.5	Procentul din bugetul total al universității care provine din plata taxelor de studiu	<i>Dependența universității de plata taxelor de studiu</i>	(a) Total venit din plata taxelor de studiu (RON) (b) Total buget universitate (RON)	Media pentru ultimii 4 sau 5 ani	ANS	
6.6	Număr de studenți care utilizează resurse online puse la dispoziție de universitate pentru înscriere și plata taxei de studiu, ca procent din cei care procedează altfel	<i>Indică nivelul de digitalizare a serviciilor universității pentru studenți și gradul de utilizare a acestora de către studenți</i> <i>Măsurat ca procent; include doar studenții care plătesc taxe de studiu, nu și studenții la buget; acest indicator ar trebui luat în considerare pentru comparare cu cei care plătesc online</i>	(a) Număr de studenți care se înscriu online într-un an (b) Număr de studenți care plătesc taxa de studiu online (c) Număr de studenți care plătesc taxă de studiu (d) Număr total de studenți înmatriculați (anual)	Media pentru ultimii 4 sau 5 ani	Universități	

Anexa II: Algoritmi și formule pentru o parte din indicatorii din componenta *Profil*

Notă: Indicatorii și variabilele incluse în această anexă sunt propuneri pentru discuții ulterioare, urmând a fi completați pe parcursul consultărilor. Pentru fiecare dimensiune, numărul de ani de raportare sunt de asemenea propuneri pentru discuții ulterioare.

Dimensiunea 1: Educație

Indicatori selectați: **1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5 și 1.6**

Indicator exclus: **1.7**

1.1 Numărul mediu de absolvenți per nivel de studii

n = Numărul de ani de raportare

BA = Număr de absolvenți nivel licență în anul de raportare

MA = Număr de absolvenți nivel masterat în anul de raportare

PhD = Număr de absolvenți nivel doctorat în anul de raportare

(i) Număr mediu de absolvenți nivel licență

$$\text{Formula: } \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n BA_i$$

(ii) Număr mediu de absolvenți nivel masterat

$$\text{Formula: } \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n MA_i$$

(iii) Număr mediu de absolvenți nivel doctorat

$$\text{Formula: } \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n PhD_i$$

1.2 Oferta de programe de studii

Formula: P_n = Număr de programe de studii în anul de raportare

n = Numărul de ani de raportare

1.3 Raportul $\frac{\text{profesori}}{\text{studenți}}$

Formula: $\frac{\text{Profesori}_{N1}}{\text{Studenți}_{Z1}}$ unde

$Profesori_{N\hat{I}} = \text{Număr de cadre didactice, normă întreagă (toate contractele)}$

$Student\text{̃}i_{ZI} = \text{Număr de studenți înmatriculați la zi (toate nivelurile)}$

1.4 Număr de tipuri diferite de săli de curs

Formula: $\frac{\text{Săli de curs}_{Predare}}{\text{Student\text{̃}i}_{ZI}}$ unde

$\text{Săli de curs}_{Predare} = \text{Număr de săli de curs}$

$\text{Student\text{̃}i}_{ZI} = \text{Număr de studenți înmatriculați la zi (toate nivelurile)}$

1.5 Venituri pentru servicii de educație, ca procent din totalul veniturilor universității

Formula: $\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n \text{VenitEdu}\%_i$ unde

$n = \text{Numărul de ani de raportare}$

$\text{VenitEdu}\% = \frac{\text{VenitEdu}}{\text{Venit}_{TOTAL}} \times 100$

$\text{VenitEdu} = \text{Venit}_{SUBVEN\text{̃}II} + \text{Venit}_{TAXE}$

$\text{Venit}_{TOTAL} = \text{Total venituri universitate (RON)}$

1.6 Număr de săli de studiu echipate tehnologic pentru activități de predare per număr total de săli de curs

Formula: $\frac{\text{Săli de studiu}_{IT}}{\text{Săli de curs}_{Predare}}$ unde

$\text{Săli de studiu}_{IT} = \text{Număr de săli de studiu dotate cu cel puțin un computer, sistem AV și acces Wi-Fi}$

$\text{Săli de curs}_{Predare} = \text{Număr de săli de curs}$

Dimensiunea 2: Cercetare

Indicatori selectați: **2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6 și 2.7**

Indicatori excluși: Niciunul

2.1 Număr de publicații total al cadre didactice din universitate (NÎ)

Formula: $\text{Index}_{Pub} = \sum_{i=1}^n \text{Pub}_i$ unde

$n = \text{Numărul de ani de raportare}$

$Pub = \text{Număr de publicații indexate cu autori cadre didactice angajate de instituție în anul de raportare}$

2.2

Raportul publicațiilor per cadre didactice și de cercetare pe o anumită perioadă de timp

Formula: $\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n IndexRatio_i$ unde

$$IndexRaport = \frac{Index_{Pub}}{Cadre\ didactice_{N\hat{i}}} \text{ în anul de raportare}$$

$n = \text{Numărul de ani de raportare}$

$Cadre\ didactice_{N\hat{i}}$

$= \text{Număr total de cadre didactice, normă întreagă (toate contractele)}$

N.B. $Cadre\ didactice_{N\hat{i}}$ include personalul de predare și de cercetare (angajați permanent și contractați pe durată determinată)

2.3

Raportul publicațiilor profesionale și comerciale per cadre didactice și de cercetare

Formula: $\frac{Index_{trasabil}}{Cadre\ didactice_{N\hat{i}}}$ unde

$$Index_{trasabil} = \sum_{i=1}^n Pub_{trasabil}$$

$n = \text{Numărul de ani de raportare}$

$Pub_{trasabil} = \text{Număr de publicații profesionale și comerciale trasabile bibliografic și catalogate oficial în anul de raportare}$

$Cadre\ didactice_{N\hat{i}}$

$= \text{Număr total de cadre didactice, normă întreagă (toate contractele)}$

N.B. $Cadre\ didactice_{N\hat{i}}$ include personalul de predare și de cercetare (angajați permanent și contractați pe durată determinată)

2.4

Număr de evenimente culturale și artistice organizate de cadrele didactice ale universității

Formula: $\sum_{i=1}^n Art$ unde

$n = \text{Numărul de ani de raportare}$

$Art = \text{Număr de evenimente culturale și artistice deschise publicului larg, organizate de cadrele didactice ale universității și aprobate oficial de universitate}$

2.5

Venituri din granturi și proiecte de cercetare, ca procent din totalul veniturilor universității

$$\text{Formula: } \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n \text{VenitCercetare}\%_i \text{ unde}$$

$n =$ Numărul de ani de raportare

$$\text{VenitCercetare}\% = \frac{\text{VenitCercetare}}{\text{Venit}_{TOTAL}} \times 100$$

$$\text{VenitCercetare} = \text{Venit}_{GRANTURI} + \text{Venit}_{PROIECTE}$$

$$\text{Venit}_{TOTAL} = \text{Total venituri universitate (RON)}$$

2.6

Cheltuieli pentru cercetare, ca procent din totalul cheltuielilor universității

$$\text{Formula: } \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n \text{Cercetare}\%_i \text{ unde}$$

$n =$ Numărul de ani de raportare

$$\text{Cercetare}\% = \frac{\text{Cercetare}}{\text{Cheltuieli}_{TOTAL}} \times 100$$

$$\text{Cercetare} = \text{Cheltuieli pentru activități de cercetare (RON)}$$

$$\text{Cheltuieli}_{TOTAL} = \text{Total cheltuieli universitate (RON)}$$

2.7 Acces la baze de date și jurnale online

Formula: Acces unde

$$\text{Acces} = \text{Online}_{Jurnale} + \text{Online}_{Baze de date}$$

$$\text{Online}_{Jurnale} = \text{Număr de abonamente la jurnale cu acces online}$$

$$\text{Online}_{Baze de date} = \text{Număr de abonamente la baze de date cu acces online}$$

Dimensiunea 3: Internaționalizare

Indicatori selectați: **3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5 și 3.6**

Indicatori excluși: Niciunul

3.1

Procentul studenților internaționali înmatriculați la orice nivel de studii raportat la numărul total al studenților înmatriculați

$$\text{Formula: } \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n \text{Student\textsubscript{i}Intl}_i \text{ unde}$$

$n =$ Numărul de ani de raportare

$$\text{Student\textsubscript{i}Intl} = \frac{\text{Student\textsubscript{i}INTL}}{\text{Student\textsubscript{i}INTLZI}} \times 100$$

$\text{Student\textsubscript{i}INTLZI} =$ Număr de studenți înmatriculați la zi, care dețin o diplomă obținută în străinătate (toate nivelurile)

$\text{Student\textsubscript{i}ZI} =$ Număr de studenți înmatriculați la zi (toate nivelurile)

3.2 Procentul studenților veniți în mobilitate raportat la numărul total al studenților înmatriculați

$$\text{Formula: } \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n \text{Student\textsubscript{i}Incoming}_i \text{ unde}$$

$n =$ Numărul de ani de raportare

$$\text{Student\textsubscript{i}Incoming} = \frac{\text{Student\textsubscript{i}INEXCHANGE}}{\text{Student\textsubscript{i}ZI}} \times 100$$

$\text{Student\textsubscript{i}INEXCHANGE} =$ Număr de studenți veniți în mobilitate la orice nivel de studii în contextul oricărui acord internațional, inclusiv Erasmus

$\text{Student\textsubscript{i}ZI} =$ Număr de studenți înmatriculați la zi (toate nivelurile)

3.3 Procentul studenților plecați în mobilitate raportat la numărul total al studenților înmatriculați

$$\text{Formula: } \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n \text{Student\textsubscript{i}Outgoing}_i \text{ unde}$$

$n =$ Numărul de ani de raportare

$$\text{Student\textsubscript{i}Outgoing} = \frac{\text{Student\textsubscript{i}OUTEXCHANGE}}{\text{Student\textsubscript{i}ZI}} \times 100$$

$\text{Student\textsubscript{i}OUTEXCHANGE} =$ Număr de studenți români plecați în mobilitate la orice nivel de studii în contextul oricărui acord internațional, inclusiv Erasmus

$\text{Student\textsubscript{i}ZI} =$ Număr de studenți înmatriculați la zi (toate nivelurile)

3.4 Procentul cadrelor didactice cu naționalitate străină și (sau) cu diplome obținute în străinătate raportat la numărul total de cadre didactice

$$\text{Formula: } \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n \text{CadreDidacticeIntl}\%_i \text{ unde}$$

$n = \text{Numărul de ani de raportare}$

$$\text{CadreDidacticeIntl}\% = \frac{\text{CadreDidacticeIntl}}{\text{CadreDidactice}} \times 100$$

$$\text{CadreDidacticeIntl} = \text{CadreD}_{\text{INTL-ROM}} + \text{CadreD}_{\text{INTL-INTL}} + \text{CadreD}_{\text{ROM-INTL}}$$

$\text{CadreD}_{\text{INTL-ROM}} = \text{Număr de cadre didactice cu naționalitate străină și cu o diplomă obținută în România}$

$\text{CadreD}_{\text{INTL-INTL}} = \text{Număr de cadre didactice cu naționalitate străină și cu toate diplomele obținute în străinătate}$

$\text{CadreD}_{\text{ROM-INTL}} = \text{Număr de cadre didactice cu naționalitate română și cu diplomă(e) obținută în străinătate}$

$\text{CadreDidactice} = \text{Număr total de cadre didactice (toate contractele)}$

3.5 Cheltuieli pentru activități de promovare și sprijinire a profilului internațional al universității, ca procent din totalul cheltuielilor universității

$$\text{Formula: } \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n \text{Intl}\%_i \text{ unde}$$

$n = \text{Numărul de ani de raportare}$

$$\text{Intl}\% = \frac{\text{Intl}}{\text{Cheltuieli}_{\text{TOTAL}}} \times 100$$

$\text{Intl} = \text{Cheltuieli pentru activități și resurse pentru promovarea și sprijinirea internaționalizării (RON)}$

$\text{Cheltuieli}_{\text{TOTAL}} = \text{Total cheltuieli universitate (RON)}$

3.6 Procentul paginilor instituției, web și din mediile sociale, disponibile

în limba engleză și în alte limbi decât limba română

Formula: $\text{Web}\%_{\text{NONROM}}$ unde

$$\text{Web}\%_{\text{NONROM}} = \frac{\text{Web}_{\text{NONROM}}}{\text{Web}_{\text{TOTAL}}} \times 100$$

$\text{Web}_{\text{NONROM}} =$

Număr total de pagini disponibile în limba engleză și în alte limbi decât în limba română

$\text{Web}_{\text{TOTAL}} = \text{Număr total de pagini ale instituției, web și din mediile sociale}$

Dimensiunea 4: Dezvoltare regională și socială

Indicatori selectați: **4.1, 4.2, 4.3 și 4.4**

Indicator exclus: **4.5**

4.1 Raportul absolvenților proveniți din medii socio – economice dezavantajate din numărul total al absolvenților

$$\text{Formula: } \frac{\text{Absolvenți}_{SED}}{\text{Absolvenți}_{TOTAL}} \quad \text{unde}$$

$n =$ Numărul de ani de raportare

$\text{Absolvenți}_{SED} =$ Număr de absolvenți proveniți din medii socio – economice dezavantajate (toate nivelurile)

$\text{Absolvenți}_{TOTAL} =$ Număr total de absolvenți (toate nivelurile)

4.2 Procentul studenților înmatriculați din regiunea în care este amplasată universitatea [total și per nivel de studii]

Total

$$\text{Formula: } \frac{\text{Student}_{Local}}{\text{Student}_{ZI}} \quad \text{unde}$$

$\text{Student}_{Local} = \text{Student}_{LocalBA} + \text{Student}_{LocalMA} + \text{Student}_{LocalPhD}$

$\text{Student}_{ZI} =$ Număr de studenți înmatriculați la zi (toate nivelurile)

Per nivel de studii

Licență:

$$\text{Formula: } \frac{\text{Student}_{LocalBA}}{\text{Student}_{ZI-BA}} \quad \text{unde}$$

$\text{Student}_{LocalBA} =$ Număr de studenți înmatriculați în programe de licență din regiunea în care este amplasată universitatea

$\text{Student}_{ZI-BA} =$ Număr de studenți înmatriculați la zi în programe de licență

Masterat:

$$\text{Formula: } \frac{\text{Student}_{LocalMA}}{\text{Student}_{ZI-MA}} \quad \text{unde}$$

$Student_{LocalMA}$ = Număr de studenți înmatriculați în programe de masterat
din regiunea în care este amplasată universitatea

$Student_{ZI-MA}$
= Număr de studenți înmatriculați la zi în programe de masterat

Doctorat:

Formula: $\frac{Student_{LocalPhD}}{Student_{ZI-PhD}}$ unde

$Student_{LocalPhD}$ = Număr de studenți înmatriculați în programe de doctorat
din regiunea în care este amplasată universitatea

$Student_{ZI-PhD}$
= Număr de studenți înmatriculați la zi în programe de doctorat

4.3

Număr de studenți cu burse, ca proporție din numărul total de studenți înmatriculați

Total

Formula: $\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n StudentBursa_i$ unde

n = Numărul de ani de raportare

$StudentBursa = \frac{Student_{BURSE}}{Studenți_{ZI}}$

$Student_{BURSA} = Student_{SOCIAL} + Student_{GENERAL}$

$Student_{SOCIAL} = Student_{SOCIAL-BA} + Student_{SOCIAL-MA} + Student_{SOCIAL-PhD}$

$Student_{SOCIAL-BA}$ = Număr de studenți cu burse sociale înmatriculați
în programe de licență în anul de raportare

$Student_{SOCIAL-MA}$ = Număr de studenți cu burse sociale înmatriculați
în programe de masterat în anul de raportare

$Student_{SOCIAL-PhD}$ = Număr de studenți cu burse sociale înmatriculați
în programe de doctorat în anul de raportare

$Student_{GENERAL}$
= $Student_{GENERAL-BA} + Student_{GENERAL-MA} + Student_{GENERAL-PhD}$

$Student_{GENERAL-BA}$ = Număr de studenți cu burse generale înmatriculați
în programe de licență în anul de raportare

$Student_{GENERAL-MA}$ = Număr de studenți cu burse generale înmatriculați
în programe de masterat în anul de raportare

$Student_{GENERAL-PhD}$ = Număr de studenți cu burse generale înmatriculați
în programe de doctorat în anul de raportare

$Student_{ZI}$ = Număr de studenți înmatriculați la zi (toate nivelurile)

Per nivel de studii:

Licență:

Formula: $\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n StudentBursaBA_i$ unde

$$StudentBursaBA = \frac{Student_{BURSA-BA}}{Student_{ZI-BA}}$$

$$Student_{BURSA-BA} = Student_{SOCIAL-BA} + Student_{GENERAL-BA}$$

$Student_{ZI-BA}$ = Număr de studenți înmatriculați la zi în programe de licență

Masterat:

Formula: $\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n StudentBursaMA_i$ unde

$$StudentBursaMA = \frac{Student_{BURSA-MA}}{Student_{ZI-MA}}$$

$$Student_{BURSA-MA} = Student_{SOCIAL-MA} + Student_{GENERAL-MA}$$

$Student_{ZI-MA}$

= Număr de studenți înmatriculați la zi în programe de masterat

Doctorat:

Formula: $\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n StudentBursaPhD_i$ unde

$$StudentBursaPhD = \frac{Student_{BURSA-PhD}}{Student_{ZI-PhD}}$$

$$Student_{BURSA-PhD} = Student_{SOCIAL-PhD} + Student_{GENERAL-PhD}$$

$Student_{ZI-PhD}$

= Număr de studenți înmatriculați la zi în programe de doctorat

4.4 Cheltuieli pentru sprijinirea angajamentului instituțional față de comunitate, ca procent din totalul cheltuielilor universității

$$\text{Formula: } \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n \text{Comunitate}\%_i \quad \text{unde}$$

$n = \text{Numărul de ani de raportare}$

$$\text{Comunitate}\% = \frac{\text{AngajamentCom}}{\text{Cheltuieli}_{TOTAL}} \times 100$$

$\text{AngajamentCom} = \text{Cheltuieli ale universității dedicate pentru sprijinirea angajamentului instituțional față de comunitate (RON)}$

$\text{Cheltuieli}_{TOTAL} = \text{Total cheltuieli universitate (RON)}$

Dimensiunea 5: Transfer de cunoștințe

Indicatori selectați: **5.1, 5.2, 5.3, 5.4 și 5.5**

Indicatori excluși: Niciunul

5.1 Brevete acordate per număr total de cadre didactice

$$\text{Formula: } \frac{\text{Brevete}_{TOTAL}}{\text{Cadre didactice}_{N\hat{i}}} \quad \text{unde}$$

$$\text{Brevete}_{TOTAL} = \sum_{i=1}^n \text{Brevete}_i$$

$n = \text{Numărul de ani de raportare}$

$\text{Brevete} = \text{Număr de brevete}$

$\text{Cadre didactice}_{N\hat{i}}$

$= \text{Număr total de cadre didactice, normă întreagă (toate contractele)}$

5.2 Număr de întreprinderi noi : start-up – uri și spin-off – uri per număr total de cadre didactice

$$\text{Formula: } \frac{\hat{\text{Întreprinderi}}_{TOTAL}}{\text{Cadre didactice}_{N\hat{i}}} \quad \text{unde}$$

$$\hat{\text{Întreprinderi}}_{TOTAL} = \text{Start-up}_{TOTAL} + \text{Spin-off}_{TOTAL}$$

$$\text{Start-up}_{TOTAL} = \sum_{i=1}^n \text{Start-up}_i$$

$n = \text{Numărul de ani de raportare}$

Start – up = Număr total de start-up – uri

$$Spin – off_{TOTAL} = \sum_{i=1}^n Spin – off_i$$

Spin – off = Număr total de spin-off – uri

Cadre didactice_{Nİ}

= Număr total de cadre didactice, normă întreagă (toate contractele)

5.3 Venitul universității generat din brevete, licențe, drepturi de autor, întreprinderi noi și servicii de consultanță (RON)

Formula: $\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n Venit_i$ unde

n = Numărul de ani de raportare

$$Venit = Venit_b + Venit_l + Venit_{da} + Venit_{st} + Venit_{sp} + Venit_c$$

Venit_b = Venitul generat din brevete

Venit_l = Venitul generat din licențe

Venit_{da} = Venitul generat din drepturi de autor

Venit_{st} = Venitul generat de start-up – uri

Venit_{sp} = Venitul generat de spin-off – uri

Venit_c = Venitul generat din servicii de consultanță

5.4 Cheltuieli pentru activități de transfer de cunoștințe, ca procent din totalul cheltuielilor universității

Formula: $\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n Cunoștințe\%_i$ unde

n = Numărul de ani de raportare

$$Cunoștințe\% = \frac{Cunoștințe}{Cheltuieli_{TOTAL}} \times 100$$

Cunoștințe

= Cheltuieli dedicate activităților de transfer de cunoștințe (RON)

Cheltuieli_{TOTAL} = Total cheltuieli universitate (RON)

5.5

Prezența cadrelor didactice în massmedia și în mediile sociale referitor la cunoștințele generate de instituție și procesele de transfer dintre universitate și societate

Formula: Platforme unde

Platforme = Număr de platforme în mass – media și în mediile sociale cu referire la activități de transfer de cunoștințe, rezultate și resurse

Dimensiunea 6: Profilul studenților

Indicatori selectați: **6.1, 6.4 și 6.5**

Indicatori excluși: **6.2, 6.3 și 6.6**

6.1 *Studenți înmatriculați la diferite forme de studii, ca procent din numărul total al studenților înmatriculați*

$$\text{Formula: } \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n \text{StatutStudent}_i \text{ unde}$$

n = Numărul de ani de raportare

$\text{StatutStudent} = \text{Student}_{ZI} + \text{Student}_{FR} + \text{Student}_{ID} + \text{Student}_{SERAL}$

Student_{ZI} = Număr de studenți înmatriculați la zi

Student_{FR} = Număr de studenți înmatriculați cu frecvență redusă

Student_{ID} = Număr de studenți înmatriculați în învățământ la distanță

Student_{SERAL} = Număr de studenți înmatriculați în învățământ seral

Student

= Număr de studenți înmatriculați în anul de raportare (toate nivelurile)

6.4 *Costul mediu al taxelor de studiu per an, la nivel de licență și masterat*

Licență:

$$\text{Formula: } \frac{1}{p} \sum_{i=1}^p \text{TaxeBA}_i \text{ unde}$$

p = Taxe nivel licență (toate programele de studii)

TaxeBA = Taxe pentru toate programele de studii oferite la nivel de licență

Masterat:

$$\text{Formula: } \frac{1}{p} \sum_{i=1}^p \text{TaxeMA}_i \text{ unde}$$

p = Număr de programe de studii oferite la nivel de masterat

TaxeMA = Taxe nivel masterat (toate programele de studii)

6.5

Procentul din bugetul total al universității care provine din plata taxelor de studiu

$$\text{Formula: } \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n \text{Taxe}\%_i \text{ unde}$$

n = Numărul de ani de raportare

$$\text{Taxe}\% = \frac{\text{Taxe}}{\text{Venit}} \times 100$$

Taxe = Total venit din plata taxelor de studiu (RON)

Venit = Total venit universitate (RON)

Competența face diferența!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă, cofinanțat de Uniunea Europeană din Fondul Social European

Competence makes a difference!

Project selected under the Administrative Capacity Operational Programme, co-financed by the European Union from the European Social Fund